

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

ΛΟΥΛΟΥΔΗ ΚΛΕΑΝΘΗ

Επιβλέπων καθηγητής: Χαράλαμπος Μουζάκης

Ηράκλειο, Ιανουάριος 2026

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».
[Αρίθμ. ΦΕΚ 2615 τ.Β΄/5.7.2018]**

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος ΠΜΣ:

Καθηγητής Αναστασιάδης Παναγιώτης

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

ΛΟΥΛΟΥΔΗ ΚΛΕΑΝΘΗ

Υπέθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

© Πανεπιστήμιο Κρήτης, ΠΤΔΕ,ΕΔΙΒΕΑ, 2026

Το Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Κρήτης και ειδικότερα το Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α, διατηρεί το δικαίωμα της χρήσης και αναπαραγωγής της παρούσας εργασίας για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Λουλούδη Κλεάνθη

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:
Χαράλαμπος Μουζάκης
Καθηγητής – Σύμβουλος ΕΑΠ

Ηράκλειο, Ιανουάριος 2026

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

*«Στον Γιάννη μου, την Καλλιόπη και την Παναγιώτα μας,
για την ενθάρρυνσή τους προς εμένα»*

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Ευχαριστίες

Ολοκληρώνοντας την παρούσα εργασία, αισθάνομαι την ανάγκη να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και καθηγητή μας κ. Παναγιώτη Αναστασιάδη για τις γνώσεις, την επιστημονική καθοδήγηση και το θεωρητικό υπόβαθρο που μας προσέφερε κατά τη διάρκεια των σπουδών μας.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω θερμά τον κ. Κώστα Γιαννενάκη για την καθοριστική συμβολή του στον σχεδιασμό του εκπαιδευτικού υλικού. Η διαρκής διαθεσιμότητά του, η καθοδήγηση και η προθυμία του να επιλύει απορίες υπήρξαν ιδιαίτερα σημαντικές για την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες απευθύνω στον κ. Χαράλαμπο Μουζάκη για τις εύστοχες συμβουλές, τη συνεχή υποστήριξη, την ενθάρρυνση που μου παρείχε, καθώς και τη συμβολή του καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας.

Ιδιαίτερη μνεία αξίζει στα μέλη της ομάδας μου, τις «Ανήσυχες μαμάδες», πολύτιμες φίλες πλέον, Ηρώ Βενέρη, Γεωργία Μαραυγάκη και Ελένη Λουμπάκη, για την ουσιαστική συνεργασία, τη στήριξη και τις κοινές εμπειρίες που μοιραστήκαμε σε αυτό το απαιτητικό αλλά όμορφο ταξίδι.

Κλείνοντας, θα ήθελα να εκφράσω την ειλικρινή μου ευγνωμοσύνη στον σύζυγό μου, τον Γιάννη μου, για την απέραντη υπομονή, την κατανόηση και τη στήριξη που μου προσέφερε σε όλα τα χρόνια της κοινής μας πορείας.

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Περίληψη

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εστιάζει στον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την ποιοτική αποτίμηση επιμορφωτικού εκπαιδευτικού υλικού για εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, με σκοπό την υποστήριξη της συμμετοχής τους σε συνεργατικά και διαπολιτισμικά έργα μέσω της πλατφόρμας eTwinning. Το εκπαιδευτικό υλικό σχεδιάστηκε σύμφωνα με τις αρχές και τη μεθοδολογία της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, με έμφαση στη σαφή δομή, την παιδαγωγική οργάνωση και την ενίσχυση της συνεργατικής μάθησης. Η υλοποίηση του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού που αναπτύχθηκε για τις ανάγκες της έρευνας πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του ελεύθερου εργαλείου ανοικτού κώδικα H5P και στη συνέχεια μορφοποιήθηκε ως μάθημα στη δικτυακή πλατφόρμα διαχείρισης μάθησης του E.ΔΙ.Β.Ε.Α.

Η έρευνα βασίζεται στη θεώρηση της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών ως διαδικασίας συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης, η οποία ενισχύεται μέσα από τη συμμετοχή σε κοινότητες μάθησης και πρακτικής, την ανταλλαγή εμπειριών και τον επαγγελματικό αναστοχασμό. Στο πλαίσιο αυτό, το eTwinning προσεγγίζεται ως ψηφιακό και συνεργατικό περιβάλλον που ευνοεί την ανάπτυξη παιδαγωγικών, ψηφιακών και συνεργατικών δεξιοτήτων, καθώς και την καλλιέργεια διαπολιτισμικών στάσεων.

Η αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού πραγματοποιήθηκε μέσω ποιοτικής έρευνας με τη χρήση ερωτηματολογίου ανοικτού τύπου, στο οποίο συμμετείχαν δέκα (10) εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με διαφορετικά επίπεδα εμπειρίας στη χρήση ψηφιακών πλατφορμών και στη συμμετοχή σε έργα eTwinning. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με βάση προκαθορισμένους ερευνητικούς άξονες που αφορούσαν τη συνεργασία, τη διαπολιτισμική διάσταση, την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων, τις δυσκολίες εφαρμογής, τα δυνατά σημεία του υλικού και την πρόθεση μελλοντικής αξιοποίησής του.

Από την ανάλυση των δεδομένων προέκυψε ότι το επιμορφωτικό υλικό θεωρήθηκε παιδαγωγικά οργανωμένο, κατανοητό και υποστηρικτικό της επαγγελματικής ανάπτυξης

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

των εκπαιδευτικών. Οι συμμετέχοντες ανέδειξαν τη συμβολή του υλικού στην ενίσχυση της συνεργασίας, στην καλλιέργεια συνεργατικού πνεύματος και στη βελτίωση ψηφιακών και παιδαγωγικών δεξιοτήτων, ενώ ταυτόχρονα επισημάνθηκαν πρακτικές δυσκολίες που σχετίζονται κυρίως με τον διαθέσιμο χρόνο και τον βαθμό εξοικείωσης με την πλατφόρμα. Συνολικά, τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι το κατάλληλα σχεδιασμένο επιμορφωτικό υλικό στο πλαίσιο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης μπορεί να υποστηρίξει ουσιαστικά τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε συνεργατικά έργα eTwinning και να συμβάλει στη συνεχή επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Λέξεις – Κλειδιά

Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών, Εκπαιδευτικό Υλικό ΕξΑΕ, eTwinning, Συνεργατικά Έργα, Επαγγελματική Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Abstract

This Master's Thesis focuses on the design, development, and qualitative evaluation of in-service training educational material for Primary Education teachers, aiming to support their participation in collaborative and intercultural projects through the eTwinning platform. The educational material was designed according to the principles and methodology of Distance Education, with emphasis on clear structure, pedagogical organization, and the enhancement of collaborative learning. The digital educational material developed for the purposes of the study was implemented using the open-source authoring tool H5P and was subsequently structured as a course within the Learning Management System of the E.DI.V.E.A.

The study is grounded in the view of teacher training as a process of continuous professional development, which is strengthened through participation in learning and practice communities, the exchange of experiences, and professional reflection. Within this framework, eTwinning is approached as a digital and collaborative environment that fosters the development of pedagogical, digital, and collaborative skills, as well as the cultivation of intercultural attitudes.

The evaluation of the educational material was conducted through qualitative research using an open-ended questionnaire, in which ten (10) Primary Education teachers participated. The participants had varying levels of experience in the use of digital platforms and in involvement with eTwinning projects. The data were analyzed based on predefined research axes concerning collaboration, the intercultural dimension, professional skills development, implementation challenges, strengths of the educational material, and intentions for future use.

The analysis of the data indicated that the in-service training material was perceived as pedagogically well-structured, comprehensible, and supportive of teachers' professional development. Participants highlighted its contribution to strengthening collaboration,

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

fostering a collaborative mindset, and enhancing digital and pedagogical skills, while also identifying practical challenges mainly related to limited available time and differing levels of familiarity with the platform. Overall, the findings demonstrate that well-designed in-service training material within the context of Distance Education can substantially support teachers' participation in collaborative eTwinning projects and contribute to their continuous professional development.

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Keywords

Distance Education, Teacher Training, Distance Education Educational Material, eTwinning, Collaborative Projects, Teacher Professional Development, Intercultural Education

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Περιεχόμενα

Περίληψη	6
Abstract	9
Περιεχόμενα	12
Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων	14
Κατάλογος Πινάκων	15
Συνομογραφίες & Ακρωνύμια	18
1. Θεωρητικό πλαίσιο	19
1.1. Εννοιολογικές προσεγγίσεις της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης	19
1.2. Ορισμός και χαρακτηριστικά της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης	19
1.3. Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	22
1.4. Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού Υλικού στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	25
1.5. Χαρακτηριστικά εκπαιδευτικού υλικού στην ΕξΑΕ	28
1.6. Η πολυμεσική μάθηση του Mayer	30
1.7. Το eTwinning ως πλαίσιο συνεργασίας και επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών	32
2. Βιβλιογραφική επισκόπηση	35
2.1. Εισαγωγή	35
2.2. Εξ αποστάσεως εκπαίδευση & εκπαιδευτικό υλικό	36
2.3. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών & ψηφιακά περιβάλλοντα	42
2.4. Διεθνείς και ευρωπαϊκές έρευνες για τη συμβολή του eTwinning στη συνεργασία και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών	48
2.5. Σύνοψη	50
3. Μεθοδολογία Έρευνας	53
3.1. Μεθοδολογία ανάπτυξης και υλοποίησης εκπαιδευτικού υλικού	53
3.2. Εκπαιδευτική έρευνα: Ποσοτική-Ποιοτική	65
3.3. Μεθοδολογία αποτίμησης εκπαιδευτικού υλικού και εφαρμογή σε εκπαιδευτικούς	67
4. Αποτελέσματα έρευνας	80
4.1. Εισαγωγή	80

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

4.2.	Παρουσίαση δεδομένων ερωτηματολογίου ειδικών ΕξΑΕ	80
4.3.	Παρουσίαση δεδομένων ερωτηματολογίου εκπαιδευτικών	112
5.	Συμπεράσματα – Συζήτηση	137
5.1.	Αποτίμηση Ε.Υ. από ειδικούς της ΕξΑΕ	138
5.2.	Αποτίμηση Ε.Υ. από εκπαιδευτικούς Α'βάθμιας εκπαίδευσης κατά την αξιοποίησή του	141
5.3.	Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα	148
	Βιβλιογραφία	150
	Παράρτημα Α: «Ερωτηματολόγιο Ειδικών ΕξΑΕ»	156
	Παράρτημα Β: «Ερωτηματολόγιο εκπαιδευτικών»	174
	Παράρτημα Γ: « Πηγές Πολυμέσων, Λογισμικά και Εφαρμογές»	181

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων

Εικόνα 1: Βασικά στοιχεία της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (Μουζάκης, 2006)	22
Εικόνα 2: Οι συντελεστές της ΕξΑΕ (Μουζάκης, 2006)	27
Εικόνα 3: Κατηγοριοποίηση εκπαιδευτικού υλικού σύμφωνα με ταξινομία West-Λιοναράκη	30
Εικόνα 4. Εισαγωγική Σελίδα Ε.Υ.	54
Εικόνα 5: Κυρία Κλαίρη, κεντρική ηρωίδα Ε.Υ.	55
Εικόνα 6. Εισαγωγικά στοιχεία Διδακτικής Ενότητας	56
Εικόνα 7: Αρχή της σηματοδότησης	57
Εικόνα 8. Μετακείμενα Ε.Υ	59
Εικόνα 9. Εισαγωγική δραστηριότητα	60
Εικόνα 10. Ανατροφοδότηση σε δραστηριότητα	60
Εικόνα 11. Σύνδεσμος 1	61
Εικόνα 12. Σύνδεσμος 2	61
Εικόνα 13. Παρακείμενο στοιχείο Ε.Υ	62
Εικόνα 14: Περικείμενο στοιχείο Ε.Υ. σε αναδυόμενο παράθυρο.	63
Εικόνα 15. Ερώτηση ανοιχτού τύπου	63
Εικόνα 16. Διαδραστικό βίντεο	64
Εικόνα 17. Δυνατότητα αφήγησης με φυσική φωνή	64

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Ερευνητικοί άξονες ερωτηματολογίου ειδικών της ΕξΑΕ	74
Πίνακας 2: Κατηγορίες ανά άξονα στο ερωτηματολόγιο των ειδικών	76
Πίνακας 3: Ερευνητικοί άξονες ερωτηματολογίου εκπαιδευτικών	77
Πίνακας 4: Ηλικιακή ομάδα ειδικών ΕξΑΕ	81
Πίνακας 5: Ηλικία ειδικών ΕξΑΕ	81
Πίνακας 6: Έτη προϋπηρεσίας ειδικών ΕξΑΕ	81
Πίνακας 7: Τεχνολογικό υπόβαθρο ειδικών ΕξΑΕ-αξιοποίηση ΤΠΕ	82
Πίνακας 8: Εξοικείωση με ΕξΑΕ με χρήση ΤΠΕ	82
Πίνακας 9: Βιβλιογραφική τεκμηρίωση Ε.Υ.	83
Πίνακας 10: Αναφορά σε ποικίλες πηγές πληροφορίας	83
Πίνακας 11: Δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη	84
Πίνακας 12: Φιλικό ύφος	85
Πίνακας 13: Πυκνότητα πληροφοριών	85
Πίνακας 14: Κείμενο, εικόνες και βίντεο	86
Πίνακας 15: Χρωματικές συνθέσεις	86
Πίνακας 16: Εύκολη πλοήγηση	88
Πίνακας 17: Αποτελεσματική λειτουργία των υπερσυνδέσμων	88
Πίνακας 18: Συμβουλές για μελέτη	89
Πίνακας 19: Έμφαση σε ορισμένα σημεία	90
Πίνακας 20: Επεξηγηματικά σχόλια	90
Πίνακας 21: Δραστηριότητες ενθάρρυνσης για έκφραση απόψεων	92
Πίνακας 22: Ενθάρρυνση για διατύπωση ερωτήσεων	92
Πίνακας 23: Δραστηριότητες ενθάρρυνσης για συναισθηματική εμπλοκή	93
Πίνακας 24: Δραστηριότητες ενθάρρυνσης για ανταλλαγή απόψεων	94
Πίνακας 25: Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης	95
Πίνακας 26: Δραστηριότητες ανάπτυξης αυτόνομης κριτικής σκέψης	96
Πίνακας 27: Δραστηριότητες ανάπτυξης επικοινωνίας για ανατροφοδότηση	96

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Πίνακας 28: Δραστηριότητες συσχέτισης νέων δεδομένων με την δική του πραγματικότητα	97
Πίνακας 29: Σαφής διατύπωση σκοπού σε κάθε Δ.Ε.	98
Πίνακας 30: Σαφής διατύπωση προσδοκώμενων αποτελεσμάτων σε κάθε Δ.Ε.	99
Πίνακας 32: Εικόνες	100
Πίνακας 33: Αφήγηση	101
Πίνακας 34: Μη σχετικές πληροφορίες	101
Πίνακας 35: Φιλική γλώσσα	102
Πίνακας 36: Χρήση β' προσώπου	102
Πίνακας 37: Ηχητική παρουσίαση	103
Πίνακας 38: Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίαση	103
Πίνακας 39: Φιλικός χαρακτήρας-avatar	104
Πίνακας 40: Τμηματική παρουσίαση	104
Πίνακας 41: Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση	105
Πίνακας 42: Μακροσκελή κείμενα	105
Πίνακας 43: Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες και εργασίες	106
Πίνακας 44: Στοιχεία επισήμανσης	106
Πίνακας 45: Εισαγωγικές δραστηριότητες κατανόησης	107
Πίνακας 46: Δυνατά σημεία Ε.Υ.	109
Πίνακας 47: Προτάσεις βελτίωσης	111
Πίνακας 48: Ηλικιακή ομάδα εκπαιδευτικών	113
Πίνακας 49: Ηλικία ειδικών ΕξΑΕ	114
Πίνακας 50: Έτη προϋπηρεσίας	116
Πίνακας 51: Επίπεδο εξοικείωσης με τις ΤΠΕ	117
Πίνακας 52: Συχνότητα αξιοποίησης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη	118
Πίνακας 53: Συνεργασία μέσω eTwinning	121
Πίνακας 54: Διαπολιτισμική διάσταση στα έργα eTwinning και οφέλη	125
Πίνακας 55: Ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων	128
Πίνακας 56: Δυσκολίες εφαρμογής του εκπαιδευτικού υλικού	130
Πίνακας 57: Δυνατά σημεία του εκπαιδευτικού υλικού	132
Πίνακας 58: Πρόθεση μελλοντικής αξιοποίησης	135

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Συνομογραφίες & Ακρωνύμια

ΕξΑΕ	Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση
Ε.Υ.	Εκπαιδευτικό Υλικό
ΤΠΕ	Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας
ΠΜΣ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α.	Εργαστήριο Προηγμένων Μαθησιακών Τεχνολογιών Και Δια Βίου Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

1. Θεωρητικό πλαίσιο

1.1. Εννοιολογικές προσεγγίσεις της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

Οι σημερινές σχολικές τάξεις, ανεξαρτήτως βαθμίδας, χαρακτηρίζονται από **έντονη πολιτισμική και κοινωνική ετερογένεια** των μαθητών, η οποία απορρέει από τα διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα, τις κοινωνικές συνθήκες και το μαθησιακό δυναμικό κάθε εκπαιδευομένου. Κάθε μαθητής διαθέτει ξεχωριστές γνωστικές, αντιληπτικές και συναισθηματικές ιδιότητες που τον διαφοροποιούν από τους υπόλοιπους (Αγγελίδης & Αβρααμίδου, 2011).

Η **ραγδαία εξέλιξη των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ)**, σε συνδυασμό με το **δικαίωμα όλων των πολιτών στην εκπαίδευση** ανεξαρτήτως ηλικίας, κοινωνικοοικονομικού επιπέδου ή πολιτισμικής ταυτότητας, έχει οδηγήσει σε έναν μετασχηματισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Στασινός, 2020). Αναδύεται έτσι η ανάγκη δημιουργίας ενός **ευρύτερου και ευέλικτου μαθησιακού περιβάλλοντος**, αυτού της **Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ)**, η οποία επαναπροσδιορίζει τη σχέση μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευομένου και ενσωματώνει **πολυμεσικούς τρόπους διδασκαλίας** (Λιοναράκης, 2006).

Παρότι η ΕξΑΕ θεωρείται καινοτόμα μορφή εκπαίδευσης, η φιλοσοφία της έχει ιστορικές ρίζες που ξεπερνούν τον έναν αιώνα. Από τις πρώτες μορφές διδασκαλίας δι' αλληλογραφίας τον 19ο αιώνα έως τα σύγχρονα διαδικτυακά μαθήματα, η ΕξΑΕ έχει εξελιχθεί σε ένα **παγκόσμιο παιδαγωγικό εργαλείο** που εφαρμόζεται σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες (Αναστασιάδης, 2017).

1.2. Ορισμός και χαρακτηριστικά της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

Η ΕξΑΕ, ως αυτόνομο επιστημονικό πεδίο, αντλεί τη φιλοσοφική και παιδαγωγική της θεμελίωση από διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις, γεγονός που καθιστά δύσκολη τη διατύπωση ενός και μόνο ορισμού. Οι περισσότεροι ορισμοί επικεντρώνονται σε δύο βασικές ιδιαιτερότητες:

α) τη **χωρική και χρονική απόσταση** ανάμεσα στον εκπαιδευτή και τον εκπαιδευόμενο, και

β) την **ανάγκη ύπαρξης κατάλληλου διδακτικού υλικού** που αντικαθιστά τη φυσική παρουσία του εκπαιδευτή.

Οι νεότερες προσεγγίσεις εμπλουτίζουν αυτούς τους άξονες, ενσωματώνοντας τις **δυνατότητες των ΤΠΕ** για ενίσχυση της αλληλεπίδρασης, της συνεργασίας και της διαδραστικότητας (Kentnor, 2015· Λιοναράκης, 2006).

Ο Keegan (1980) έδωσε έναν από τους πληρέστερους και πλέον αποδεκτούς ορισμούς, συνδυάζοντας παλαιότερες θεωρητικές θέσεις (Moore & Kearsley, 2011). Εντόπισε έξι βασικά χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν την ΕξΑΕ από τη συμβατική εκπαίδευση:

1. Τη φυσική και χρονική απόσταση εκπαιδευτή – εκπαιδευομένου.
2. Την ύπαρξη ενός **εκπαιδευτικού φορέα** που οργανώνει τη διαδικασία, παρέχοντας υλικό και υποστήριξη.
3. Τη χρήση **πολυμορφικού εκπαιδευτικού υλικού** (έντυπου, οπτικοακουστικού, ηλεκτρονικού).
4. Την **αμφίδρομη επικοινωνία** μεταξύ διδάσκοντος και διδασκόμενου.
5. Τη δυνατότητα **ομαδικών ή ατομικών συναντήσεων** για ανατροφοδότηση.
6. Τη σύνδεση της μάθησης με τις ανάγκες της κοινωνίας και της παραγωγής.

Λίγα χρόνια αργότερα, ο Holmberg (1989) επεσήμανε τη σημασία του «**συνομιλιακού**» **μοντέλου διδασκαλίας**, στο οποίο ο διάλογος και η ανατροφοδότηση αποτελούν βασικά στοιχεία της μαθησιακής διαδικασίας, προτείνοντας τη **θεωρία της συναλλακτικής απόστασης** του Moore.

Αντίστοιχα, ο Simonson (2003) ορίζει την ΕξΑΕ ως εκπαιδευτική διαδικασία που πραγματοποιείται από οργανωμένους φορείς μέσω **διαδραστικών συστημάτων επικοινωνίας**, τα οποία εξασφαλίζουν τη μετάδοση του υλικού και την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων (Simonson et al., 2011).

Ο Λιοναράκης (2006) προσφέρει έναν **ολιστικό και πολυμορφικό ορισμό**: η ΕξΑΕ περιλαμβάνει ένα σύνολο αλληλοσυνδεόμενων παραμέτρων —τον εκπαιδευόμενο, τον εκπαιδευτή, τη μάθηση, τη διδασκαλία, την επικοινωνία, το υλικό, τον τόπο, τον χρόνο, τον εκπαιδευτικό φορέα και την αξιολόγηση— και έχει ως στόχο να «διδάξει και να ενεργοποιήσει τον μαθητή να μαθαίνει μόνος του, λειτουργώντας αυτόνομα σε μια πορεία αυτομάθησης» (σ. 6).

Σύμφωνα με σύγχρονες θεωρήσεις, η ΕξΑΕ δεν περιορίζεται στη μετάδοση γνώσης από απόσταση, αλλά αποτελεί **παιδαγωγική διαδικασία με κοινωνική διάσταση**, όπου η τεχνολογία λειτουργεί ως εργαλείο για τη δημιουργία διαδραστικού και συνεργατικού μαθησιακού περιβάλλοντος (Kentnor, 2015).

Η σύνοψη των παραπάνω θέσεων δείχνει ότι η ΕξΑΕ είναι ένα **ευέλικτο, μαθητοκεντρικό και διαθεματικό σύστημα μάθησης** που χαρακτηρίζεται από την προσαρμοστικότητα του υλικού στις ανάγκες των εκπαιδευομένων. Δεν είναι μια απρόσωπη μορφή εκπαίδευσης· αντίθετα, επιδιώκει τη διαρκή αλληλεπίδραση μεταξύ διδασκόντων και διδασκόμενων (Μαυροειδής et al., 2014).

Επιπλέον, η ΕξΑΕ καλύπτει τις απαιτήσεις της **σύγχρονης κοινωνίας της γνώσης**, καθώς παρέχει ευκαιρίες για εκπαίδευση εξειδικευμένου χαρακτήρα με εξοικονόμηση χρόνου και πόρων (Βασιλού-Παπαγεωργίου, 2001). Συνεισφέρει επίσης στην **εκπαιδευτική ισότητα**, επιτρέποντας τη συμμετοχή ατόμων που, λόγω κοινωνικών, οικονομικών ή γεωγραφικών περιορισμών, αδυνατούν να παρακολουθήσουν δια ζώσης προγράμματα (Μαυροειδής et al., 2014· Πολύδωρος, 2013).

Εικόνα 1: Βασικά στοιχεία της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (Μουζάκης, 2006)

1.3. Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Ο όρος *σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (ΕξΑΕ)* περιγράφει μια οργανωμένη, καινοτόμο και δυναμική μαθησιακή διαδικασία που εφαρμόζεται στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Πρόκειται για μια μορφή διδασκαλίας που αξιοποιεί την τεχνολογία και τα πολυμορφικά εκπαιδευτικά μέσα, ώστε να παρέχει μάθηση πέρα από τα όρια του φυσικού σχολικού χώρου (Βασάλα, 2005· Μίμινου & Σπανακά, 2013).

Η σχολική ΕξΑΕ μπορεί να λάβει τρεις διαφορετικές μορφές, ανάλογα με τον σκοπό και τις παιδαγωγικές ανάγκες που εξυπηρετεί:

1. **Αυτοδύναμη ΕξΑΕ**, όταν εφαρμόζεται ανεξάρτητα από το συμβατικό σχολικό περιβάλλον, ως αυτόνομο πρόγραμμα σπουδών,
2. **Συμπληρωματική ΕξΑΕ**, όταν λειτουργεί ενισχυτικά στη δια ζώσης εκπαίδευση, προσφέροντας επαναληπτική ή εμπλουτισμένη διδασκαλία,

3. **Μικτή – πολυμορφική ΕξΑΕ**, όταν συνδυάζει παραδοσιακές μορφές διδασκαλίας με διαδικτυακές ή ψηφιακές δραστηριότητες μάθησης (Βασάλα, 2005).

Στο **αυτοδύναμο μοντέλο**, η σχολική ΕξΑΕ λειτουργεί ως πλήρως οργανωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που υλοποιείται είτε με **σύγχρονες** είτε με **ασύγχρονες** μεθόδους, μέσω κατάλληλα διαμορφωμένου εκπαιδευτικού υλικού. Το υλικό αυτό διαφοροποιείται αισθητά από εκείνο της παραδοσιακής εκπαίδευσης, καθώς σχεδιάζεται με γνώμονα την αυτορρύθμιση, την αλληλεπίδραση και την αυτονομία του μαθητή (Μίμινου & Σπανακά, 2013).

Η **συμπληρωματική σχολική ΕξΑΕ** εφαρμόζεται κυρίως για την κάλυψη μαθησιακών αναγκών ή την ενίσχυση της διδασκαλίας, παρέχοντας ευκαιρίες στους μαθητές να αναπληρώσουν χαμένες ώρες διδασκαλίας ή να εμβαθύνουν σε αντικείμενα που δεν καλύπτονται επαρκώς από το σχολικό πρόγραμμα (Αναστασιάδης, 2014). Παράλληλα, επιτρέπει τη συμμετοχή των μαθητών σε διαθεματικά προγράμματα και συνεργατικές δράσεις, όπως το «**ΟΔΥΣΣΕΑΣ**», το οποίο εισήγαγε την τηλεδιάσκεψη ως εργαλείο επικοινωνίας και μάθησης μεταξύ σχολείων της Ελλάδας και της Κύπρου.

Το **μικτό ή πολυμορφικό μοντέλο σχολικής ΕξΑΕ** αξιοποιεί τόσο τη δια ζώσης όσο και την εξ αποστάσεως διδασκαλία, συνδυάζοντας τις παιδαγωγικές αρχές της συμβατικής εκπαίδευσης με τα οφέλη των ΤΠΕ. Ο συνδυασμός αυτός οδηγεί σε πιο ευέλικτες μορφές μάθησης, επιτρέποντας στον μαθητή να αναπτύξει δεξιότητες συνεργασίας και αυτονομίας μέσα σε ένα ψηφιακά εμπλουτισμένο περιβάλλον (Anthony, 2019· Haijian et al., 2011).

Η σχολική ΕξΑΕ συμβάλλει στην **ενίσχυση της προσβασιμότητας και της ευελιξίας** στη μάθηση, παρέχοντας δυνατότητες εξατομίκευσης και διαφοροποίησης. Ενισχύει τη συνεργασία και τη διαδραστικότητα, μέσα από τη δημιουργία *αυθεντικών περιβαλλόντων μάθησης*, όπου οι μαθητές επικοινωνούν, ανταλλάσσουν απόψεις και δημιουργούν κοινά έργα. Ωστόσο, παραμένουν προκλήσεις που σχετίζονται με την τεχνολογική υποδομή και την ισότιμη πρόσβαση στο διαδίκτυο, ειδικά σε απομακρυσμένες περιοχές (Σοφός & Kron, 2010).

Στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, οι περισσότερες εφαρμογές αφορούν **προγράμματα συμπληρωματικής σχολικής ΕξΑΕ**. Ενδεικτικά, τα προγράμματα «**Οίκαδε**» (1993–2013) και «**Σχεδία**» (2001) αποτέλεσαν πρωτοποριακές δράσεις τηλεσυνεργασίας μεταξύ σχολείων, προωθώντας τη συνεργατική μάθηση και τη δικτύωση εκπαιδευτικών κοινοτήτων (Αναστασιάδης, 2014). Το πρόγραμμα «Οίκαδε» στόχευε στην ανάπτυξη πολιτιστικών δεσμών ανάμεσα σε μαθητές της Ελλάδας και της Κύπρου, ενώ η «Σχεδία» ενίσχυσε τη συμμετοχή μαθητών από νησιωτικές περιοχές, συμβάλλοντας στην άμβλυνση του αισθήματος απομόνωσης.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι και η δράση **eTwinning**, που λειτουργεί από το 2005 και προάγει τη συνεργασία σχολείων σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω ψηφιακών πλατφορμών. Μέσα από το eTwinning, μαθητές και εκπαιδευτικοί υλοποιούν κοινά έργα, αναπτύσσοντας δεξιότητες επικοινωνίας, δημιουργικότητας και διαπολιτισμικής ευαισθησίας (Αναστασιάδης, 2017).

Το πρόγραμμα «**ΟΔΥΣΣΕΑΣ**» αποτέλεσε ορόσημο για τη συμπληρωματική σχολική ΕξΑΕ. Ξεκίνησε στην Κύπρο το 2000, σε μια εποχή όπου η τεχνολογική υποδομή και η κοινωνική αποδοχή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση ήταν περιορισμένες. Παρά τις δυσκολίες πρόσβασης και τις επιφυλάξεις των εκπαιδευτικών, το πρόγραμμα κατάφερε να εδραιωθεί και να επεκταθεί στην Ελλάδα το 2004, εισάγοντας τα πρώτα δημοτικά σχολεία σε διαθεματικά προγράμματα συνεργασίας μέσω τηλεδιάσκεψης (Αναστασιάδης, 2017· Anastasiades, 2003).

Οι ΤΠΕ αξιοποιήθηκαν παιδαγωγικά για να ενισχύσουν τη **δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη και την ενσυναίσθηση** των μαθητών. Οι τηλεδιασκέψεις δημιούργησαν περιβάλλοντα μάθησης που έφεραν σε επαφή διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά πλαίσια, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία και την αποδοχή της ετερότητας. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, οι μαθητές ανέπτυξαν δεξιότητες ανακαλυπτικής μάθησης, συνεργασίας και ενεργού συμμετοχής.

Η σχολική ΕξΑΕ, όπως αποδεικνύουν οι ελληνικές εμπειρίες, μπορεί να λειτουργήσει ως **καταλύτης παιδαγωγικής καινοτομίας**, όταν συνδυάζει την τεχνολογία με τη

συνεργατική και βιωματική μάθηση, εντός ενός καλά σχεδιασμένου παιδαγωγικού πλαισίου.

1.4. Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού Υλικού στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Το εκπαιδευτικό υλικό αποτελεί τον πυρήνα κάθε προγράμματος Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ), καθώς λειτουργεί ως το βασικό μέσο επικοινωνίας και διδασκαλίας μεταξύ του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου. Εξαιτίας της φυσικής και χρονικής απόστασης που χωρίζει τα δύο μέρη, το υλικό δεν αποτελεί απλώς υποστηρικτικό εργαλείο, αλλά τον κύριο φορέα της μαθησιακής διαδικασίας, δηλαδή τον «διδάσκοντα» του προγράμματος (Αναστασιάδης, 2008· Λιοναράκης, 2001).

Η ποιότητα και η δομή του εκπαιδευτικού υλικού καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την αποτελεσματικότητα της μάθησης. Ο Αναστασιάδης (2008) επισημαίνει ότι το υλικό οφείλει να είναι σχεδιασμένο με τρόπο που να ενθαρρύνει την ενεργή εμπλοκή του εκπαιδευόμενου, να παρέχει σαφείς οδηγίες και να προσφέρει συνεχή ανατροφοδότηση. Αντίστοιχα, ο Μανούσου (2008) τονίζει ότι η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού στην ΕξΑΕ απαιτεί προσεκτική ανάλυση αναγκών, παιδαγωγικό σχεδιασμό και ευελιξία στην παρουσίαση των πληροφοριών.

Το εκπαιδευτικό υλικό στην ΕξΑΕ πρέπει να:

- Ανταποκρίνεται στις **μαθησιακές ανάγκες** και στα χαρακτηριστικά των εκπαιδευόμενων.
- Προάγει την **αυτόνομη και συνεργατική μάθηση**, ενισχύοντας την ενεργή συμμετοχή μέσα από ποικιλία μορφών (κείμενα, βίντεο, διαδραστικές εφαρμογές, προσομοιώσεις).
- Είναι **ευέλικτο**, επιτρέποντας διαφορετικούς τρόπους πλοήγησης και μελέτης.
- Παρέχει **ανατροφοδότηση** και ευκαιρίες αυτοαξιολόγησης.
- Είναι **ελκυστικό και προσβάσιμο**, ενισχύοντας το κίνητρο του εκπαιδευόμενου (Λιοναράκης, 2006· Mayer, 2014).

Το υλικό δεν περιορίζεται στη μετάδοση πληροφοριών· λειτουργεί ως **διαμεσολαβητής της μάθησης** και συμβάλλει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, στάσεων και αξιών. Ο

Λιοναράκης (2006) αναφέρει ότι η ποιότητα του υλικού καθορίζει την ποιότητα της μαθησιακής εμπειρίας, αφού στην ΕξΑΕ το υλικό αναλαμβάνει να «μεταφράσει» τη διδασκαλία σε κείμενο, εικόνα, ήχο και αλληλεπίδραση.

Η Σπανακά και ο Λιοναράκης (2017) περιγράφουν τρεις βασικές λειτουργίες του εκπαιδευτικού υλικού στην ΕξΑΕ:

1. **Πληροφόρηση** – Το υλικό παρέχει τις απαραίτητες γνώσεις και οργανώνει το περιεχόμενο με τρόπο κατανοητό και επιστημονικά τεκμηριωμένο.
2. **Υποστήριξη** – Προσφέρει επιπλέον μαθησιακούς πόρους και καθοδήγηση, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να διαχειριστούν γνωστικές ή τεχνολογικές δυσκολίες.
3. **Αξιολόγηση** – Ενσωματώνει δραστηριότητες και τεστ ανατροφοδότησης, μέσω των οποίων οι συμμετέχοντες και οι εκπαιδευτές μπορούν να διαπιστώσουν την πρόοδο και την κατανόηση της ύλης (Ρέππα, 2006).

Η ύπαρξη αυτών των τριών λειτουργιών ενισχύει τη **διαδραστικότητα** και τον **αναστοχασμό** του εκπαιδευόμενου. Όπως αναφέρουν οι Moore και Kearsley (2011), η αποτελεσματική εξ αποστάσεως μάθηση προϋποθέτει «σχεδιασμό επικοινωνίας» που να επιτρέπει συνεχή διάλογο μεταξύ υλικού, εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου.

Στην πράξη, η ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού στην ΕξΑΕ είναι μια **πολυδιάστατη διαδικασία**, η οποία συνδέεται με τις γνωστικές, τεχνολογικές και κοινωνικές παραμέτρους της μάθησης. Ο εκπαιδευόμενος δεν είναι παθητικός δέκτης, αλλά **ενεργός συμμετέχων** σε ένα δυναμικό μαθησιακό περιβάλλον, όπου το υλικό διαμορφώνει το ρυθμό, το επίπεδο και τη φύση της μάθησης (Κόκκινος, 2005).

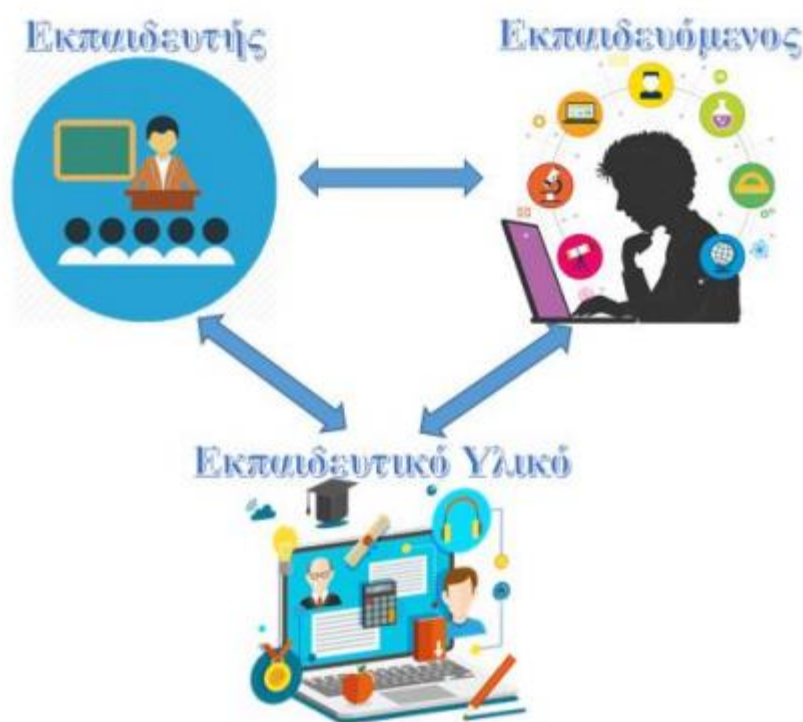
Σύμφωνα με τον Κόκκινο (2005), το μοντέλο της **τριαδικής σχέσης αλληλεπίδρασης** αποτυπώνει γραφικά τη λειτουργία του συστήματος της ΕξΑΕ:

- ο εκπαιδευτής,
- ο εκπαιδευόμενος,

- και το εκπαιδευτικό υλικό αποτελούν τους τρεις θεμελιώδεις πόλους της μαθησιακής διαδικασίας.

Η ισορροπία και η αλληλεπίδραση ανάμεσά τους καθορίζουν τον βαθμό επιτυχίας του προγράμματος.

Στην παρακάτω εικόνα απεικονίζεται σχηματικά η τριαδική σχέση αλληλεπίδρασης ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέλη της ΕξΑΕ.

Εικόνα 2: Οι συντελεστές της ΕξΑΕ (Μουζάκης, 2006)

Συνοψίζοντας, το εκπαιδευτικό υλικό στην ΕξΑΕ είναι **πολυλειτουργικό και παιδαγωγικά καθοριστικό**. Ενημερώνει, καθοδηγεί, υποστηρίζει και αξιολογεί, ενισχύοντας την αυτονομία του εκπαιδευομένου και συμβάλλοντας στην επιτυχία της μάθησης.

1.5. Χαρακτηριστικά εκπαιδευτικού υλικού στην ΕξΑΕ

Κατά τη δεκαετία του 1980, οι West και Λιοναράκης διαμόρφωσαν ένα θεωρητικό μοντέλο που αποτυπώνει τα βασικά χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού υλικού στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, εστιάζοντας κυρίως στο επίπεδο επικοινωνίας και διαδραστικότητας που αυτό προσφέρει. Η ταξινομία West-Λιοναράκη οργανώνει το εκπαιδευτικό υλικό σε τρεις διακριτές δέσμες στοιχείων, οι οποίες λειτουργούν συμπληρωματικά στη μαθησιακή διαδικασία (Λιοναράκης, 2006).

Πρώτη δέσμη στοιχείων

Η πρώτη δέσμη αφορά τα βασικά δομικά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού και περιλαμβάνει το κείμενο, τα προκείμενα και τα μετακείμενα.

Το **κείμενο** κατέχει κεντρικό ρόλο στην ταξινομία και αποτελεί τον βασικό φορέα της μαθησιακής πληροφορίας στην ΕξΑΕ. Παρότι περιλαμβάνει το σύνολο των επιστημονικά τεκμηριωμένων γνώσεων, δεν λειτουργεί ως παθητικό μέσο μετάδοσης πληροφορίας, όπως στην παραδοσιακή διδασκαλία. Αντίθετα, σχεδιάζεται με βάση την προϋπάρχουσα γνώση των εκπαιδευόμενων και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, εμπλουτίζεται με πολυμεσικά και διαδραστικά στοιχεία, υιοθετεί προσωποκεντρικό χαρακτήρα και στοχεύει στη μετατροπή της μάθησης σε ενεργή και ελκυστική εμπειρία.

Τα **προκείμενα** λειτουργούν ως εισαγωγικά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού και αποσκοπούν στην ομαλή ένταξη του εκπαιδευόμενου στο γνωστικό αντικείμενο. Μέσα από την παρουσίαση της δομής, των εννοιών και της λογικής οργάνωσης του υλικού, διευκολύνουν τον προσανατολισμό του εκπαιδευόμενου. Παράλληλα, μέσω διαγνωστικών δραστηριοτήτων επιχειρούν τη σύνδεση της προϋπάρχουσας γνώσης με τη νέα, ενώ αποσαφηνίζουν τον σκοπό, τους στόχους, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα και τις βασικές έννοιες του μαθήματος.

Τα **μετακείμενα** περιλαμβάνουν τα υποστηρικτικά στοιχεία που πλαισιώνουν το κύριο σώμα του εκπαιδευτικού υλικού, όπως οι συνόψεις, οι βιβλιογραφικές αναφορές, οι

παραπομπές και τα γλωσσάρια. Τα στοιχεία αυτά ενισχύουν τη μαθησιακή διαδικασία, προτείνουν πηγές για περαιτέρω μελέτη και συμβάλλουν στον έλεγχο και την αποτίμηση του βαθμού κατανόησης της παρεχόμενης γνώσης μέσω δραστηριοτήτων αξιολόγησης.

Δεύτερη δέσμη στοιχείων

Η δεύτερη δέσμη περιλαμβάνει τα στοιχεία που διατρέχουν οριζόντια το εκπαιδευτικό υλικό και ενισχύουν τη συνοχή και τη νοηματική του σύνδεση.

Τα **διακείμενα** λειτουργούν ως μηχανισμοί διασύνδεσης της νέας γνώσης με την προϋπάρχουσα, μέσω περιλήψεων, συμπερασμάτων και συνόψεων. Παράλληλα, ενισχύουν την ενεργή συμμετοχή του εκπαιδευόμενου, υποστηρίζοντας την αυτόνομη ανακάλυψη της γνώσης μέσα από δραστηριότητες ανατροφοδότησης και αυτοαξιολόγησης.

Τα **επικείμενα** αναφέρονται σε γλωσσικά στοιχεία, όπως ορισμοί, γλωσσάρια, σχόλια και συνδέσεις, τα οποία αποσαφηνίζουν έννοιες και υποστηρίζουν την επιστημονική ανάλυση του περιεχομένου.

Τα **παρακείμενα** περιλαμβάνουν μη γλωσσικά ή ημιγλωσσικά στοιχεία, όπως εικόνες, φωτογραφίες και σχηματικές αναπαραστάσεις. Τα στοιχεία αυτά θεωρούνται ιδιαίτερα κρίσιμα για την ουσιαστική κατανόηση και εμβάθυνση της γνώσης, καθώς λειτουργούν υποστηρικτικά στη νοητική επεξεργασία των εννοιών.

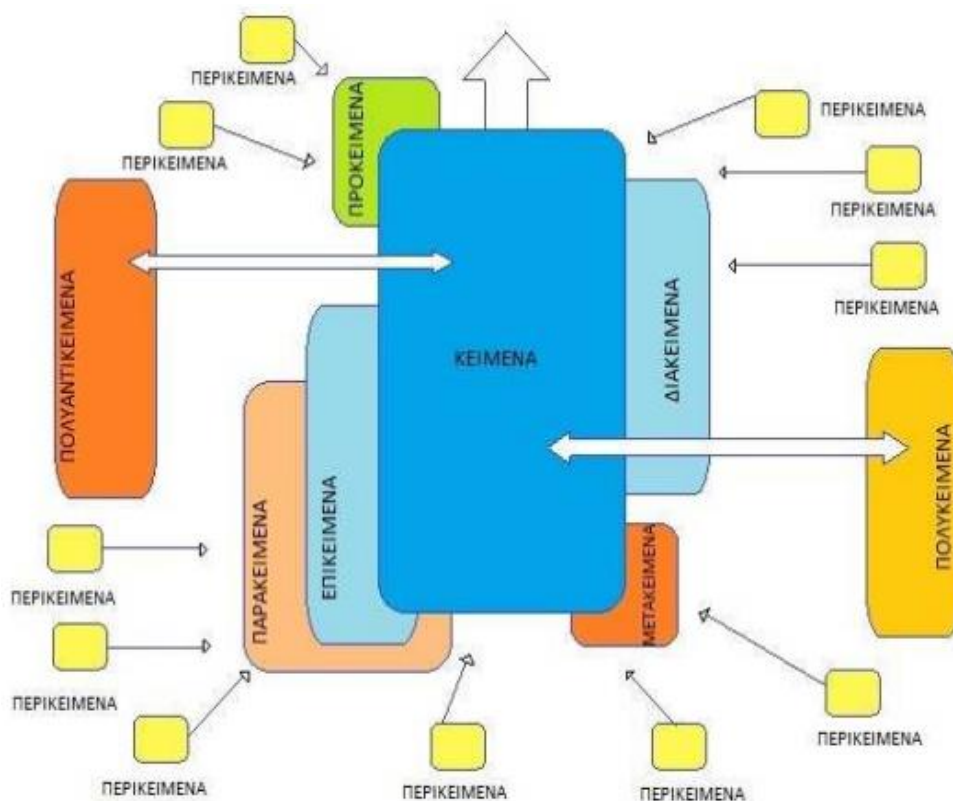
Τα **περικείμενα** αποτελούν συμπληρωματικά κείμενα που ενσωματώνονται παράλληλα με την ανάπτυξη του βασικού περιεχομένου και το εμπλουτίζουν με πρόσθετες πληροφορίες. Σε αυτά περιλαμβάνονται, ενδεικτικά, σενάρια, μελέτες περίπτωσης, παραδείγματα, εξηγηματικά κείμενα και ανθολόγια.

Τρίτη δέσμη στοιχείων

Η τρίτη δέσμη αποτελεί προσθήκη του Λιοναράκη στην αρχική ταξινόμια και εστιάζει στην ενίσχυση της πολυμορφικότητας και της διάδρασης του εκπαιδευτικού υλικού.

Τα **πολυκείμενα** αφορούν το σύνολο των εργασιών, δραστηριοτήτων, έργων και διαδικασιών αξιολόγησης, μαζί με τις συνοδευτικές οδηγίες τους. Η εκπόνησή τους συμβάλλει αφενός στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων και αφετέρου εντάσσει τον εκπαιδευόμενο σε ένα πλαίσιο ενεργής αλληλεπίδρασης τόσο με τον διδάσκοντα όσο και με τους υπόλοιπους εκπαιδευόμενους.

Τα **πολυαντικείμενα** αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό της πολυμορφικότητας του εκπαιδευτικού υλικού στην ΕξΑΕ και συνδέονται άμεσα με τη δυνατότητα διάδρασης. Περιλαμβάνουν ηλεκτρονικά μέσα, όπως αρχεία ήχου, βίντεο, εικόνες και διαδικτυακές εφαρμογές, τα οποία καθιστούν δυνατή την ανάπτυξη, την αξιοποίηση και τον διαμοιρασμό του εκπαιδευτικού υλικού σε ψηφιακό περιβάλλον (Λιοναράκης, 2014).

Εικόνα 3: Κατηγοριοποίηση εκπαιδευτικού υλικού σύμφωνα με ταξινόμια West-Λιοναράκη

1.6. Η πολυμεσική μάθηση του Mayer

Ο Richard Mayer, καθηγητής ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας και σημαντικός εκπρόσωπος της γνωστικής ψυχολογίας και της εκπαιδευτικής τεχνολογίας, διαμόρφωσε ένα συνεκτικό θεωρητικό πλαίσιο αρχών που εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο η αξιοποίηση πολυμεσικών στοιχείων μπορεί να καταστήσει τη μαθησιακή διαδικασία αποτελεσματικότερη. Σύμφωνα με τον Mayer, ο ανθρώπινος νους επεξεργάζεται πιο αποδοτικά την πληροφορία όταν αυτή παρουσιάζεται μέσω συνδυασμού οπτικών και ακουστικών ερεθισμάτων, αξιοποιώντας ταυτόχρονα τις αντίστοιχες γνωστικές δίοδους. Το μοντέλο της πολυμεσικής μάθησης που προτείνει συμβάλλει τόσο στη βαθύτερη κατανόηση της γνώσης όσο και στη μακροχρόνια διατήρησή της (Mayer, 2014).

Στη συνέχεια παρουσιάζονται συνοπτικά οι βασικές αρχές της πολυμεσικής μάθησης:

- **Αρχή της πολυμεσικότητας:** Η συνδυαστική παρουσίαση λεκτικού και συναφούς οπτικού υλικού οδηγεί σε καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα σε σύγκριση με την αποκλειστική χρήση λεκτικής πληροφορίας. Εικόνες, διαγράμματα και γραφικά υποστηρίζουν ουσιαστικά την κατανόηση των εννοιών.
- **Αρχή της χωρικής γειννίασης:** Το κείμενο και οι αντίστοιχες εικόνες που το συνοδεύουν οφείλουν να τοποθετούνται σε κοντινή χωρική απόσταση, ώστε να διευκολύνεται ο συσχετισμός των πληροφοριών από τον μαθητή.
- **Αρχή της χρονικής γειννίασης:** Η ταυτόχρονη παρουσίαση λεκτικού και οπτικού περιεχομένου είναι πιο αποτελεσματική από τη διαδοχική. Ο συγχρονισμός κειμένων, ήχου και γραφικών ενισχύει την κατανόηση.
- **Αρχή της συνοχής:** Η απομάκρυνση περιττών ή άσχετων πληροφοριών από το πολυμεσικό υλικό συμβάλλει στη διατήρηση της προσοχής και στη μείωση του γνωστικού φόρτου.
- **Αρχή του πλεονασμού:** Η ταυτόχρονη παρουσίαση γραπτού κειμένου, γραφικών και προφορικής αφήγησης για το ίδιο περιεχόμενο μπορεί να οδηγήσει σε γνωστική υπερφόρτωση και, συνεπώς, πρέπει να αποφεύγεται.
- **Αρχή της προσωποποίησης:** Η χρήση φιλικού, συνομιλιακού ύφους και η αξιοποίηση του δεύτερου προσώπου ενισχύουν την εμπλοκή των μαθητών και μειώνουν την ψυχολογική επιβάρυνση που ενδέχεται να συνοδεύει τη μαθησιακή διαδικασία.

- **Αρχή της κατάτμησης:** Η διάσπαση του εκπαιδευτικού υλικού σε μικρότερα, διαχειρίσιμα τμήματα διευκολύνει τη γνωστική επεξεργασία και προσφέρει στους μαθητές μεγαλύτερο έλεγχο στον ρυθμό μελέτης τους.
- **Αρχή της σηματοδότησης:** Η χρήση οπτικών ή λεκτικών ενδείξεων που επισημαίνουν τις βασικές πληροφορίες και τη δομή του περιεχομένου ενισχύει τη γνωστική επεξεργασία και τη μνήμη.
- **Αρχή της τροπικότητας:** Ο συνδυασμός γραφικών στοιχείων με ακουστική αφήγηση αξιοποιεί αποτελεσματικότερα τα γνωστικά κανάλια σε σύγκριση με την αποκλειστική χρήση οπτικού υλικού, όπως κείμενο και εικόνες.
- **Αρχή της προπαίδευσης:** Η προηγούμενη εξοικείωση των μαθητών με βασικές έννοιες και όρους πριν από την κύρια διδασκαλία διευκολύνει την κατανόηση πιο σύνθετων πληροφοριών.
- **Αρχή της φωνής:** Η χρήση ανθρώπινης, φυσικής και εκφραστικής φωνής στις αφηγήσεις καθιστά το πολυμεσικό υλικό πιο ελκυστικό και φιλικό προς τον μαθητή.
- **Αρχή της ενσωμάτωσης εικόνας του αφηγητή:** Η απλή παρουσία στατικής εικόνας του αφηγητή δεν θεωρείται απαραίτητη και ενδέχεται να αποσπά την προσοχή. Αντίθετα, η παρουσία αφηγητή με εκφραστικότητα και διαδραστικότητα μπορεί να υποστηρίξει τη μαθησιακή κατανόηση (Mayer, 2017).

Συμπερασματικά, ο σχεδιασμός ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού που ευθυγραμμίζεται με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης συμβάλλει στη βελτίωση της κατανόησης και της απομνημόνευσης, στη μείωση της γνωστικής υπερφόρτωσης και στη δημιουργία ενός πιο προσιτού και αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος.

1.7. Το eTwinning ως πλαίσιο συνεργασίας και επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών

Το **eTwinning** αποτελεί ένα οργανωμένο ευρωπαϊκό ψηφιακό περιβάλλον συνεργασίας σχολείων, το οποίο αξιοποιεί τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας για την υποστήριξη συνεργατικών έργων, την ανταλλαγή παιδαγωγικών πρακτικών και την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών. Σε αντίθεση με προγράμματα που εστιάζουν

κυρίως στη χρηματοδότηση ή στη φυσική κινητικότητα, το eTwinning λειτουργεί πρωτίστως ως κοινότητα μάθησης, μέσα στην οποία οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται εξ αποστάσεως, συν-σχεδιάζουν εκπαιδευτικές δράσεις και αναστοχάζονται πάνω στη διδακτική τους πρακτική (Papadakis, 2016).

Στο πλαίσιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας, το eTwinning προσεγγίζεται όχι απλώς ως ψηφιακή πλατφόρμα, αλλά ως παιδαγωγικό και επιμορφωτικό πλαίσιο, το οποίο ευνοεί τη συνεργασία, τη δημιουργία κοινοτήτων πρακτικής και τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Η φιλοσοφία του eTwinning συνάδει με τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, καθώς στηρίζεται στην αυτοκατευθυνόμενη μάθηση, στη συνεργατική οικοδόμηση της γνώσης και στην αξιοποίηση κατάλληλα σχεδιασμένου εκπαιδευτικού υλικού για την υποστήριξη των συμμετεχόντων (Κουτσελίνη & Παπαϊωάννου, 2016).

Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε συνεργατικά έργα eTwinning έχει αναδειχθεί στη βιβλιογραφία ως σημαντικός παράγοντας ενίσχυσης της επαγγελματικής τους ανάπτυξης. Μέσα από τη συνεργασία με συναδέλφους από διαφορετικά σχολικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα, οι εκπαιδευτικοί ανταλλάσσουν εμπειρίες, παιδαγωγικές προσεγγίσεις και ψηφιακά εργαλεία, γεγονός που συμβάλλει στη βελτίωση τόσο των παιδαγωγικών όσο και των ψηφιακών τους δεξιοτήτων (Ιωαννίδου & Κώστας, 2023). Παράλληλα, η συμμετοχή σε κοινά έργα ενισχύει το αίσθημα του ανήκειν σε μια ευρύτερη επαγγελματική κοινότητα και καλλιεργεί κουλτούρα συνεργασίας και συλλογικής ευθύνης.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαπολιτισμική διάσταση των έργων eTwinning. Η συνεργασία με σχολεία από διαφορετικές χώρες και πολιτισμικά πλαίσια δημιουργεί συνθήκες αυθεντικής διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης, τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς. Οι τελευταίοι αναπτύσσουν στάσεις αποδοχής της διαφορετικότητας, ενσυναίσθηση και αυξημένη επίγνωση της ευρωπαϊκής διάστασης της εκπαίδευσης, στοιχεία που θεωρούνται κρίσιμα για τον σύγχρονο εκπαιδευτικό ρόλο (Camilleri, 2016).

Παράλληλα, η διεθνής και ελληνική βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι το eTwinning λειτουργεί ως πεδίο άτυπης και μη τυπικής επιμόρφωσης, καθώς οι εκπαιδευτικοί

μαθαίνουν μέσα από τη συμμετοχή και τη δράση. Η επαγγελματική μάθηση δεν προκύπτει μόνο από οργανωμένα σεμινάρια, αλλά κυρίως από τη βιωματική εμπλοκή σε συνεργατικά έργα, τον αναστοχασμό πάνω στις πρακτικές που εφαρμόζονται και την αλληλεπίδραση με άλλους εκπαιδευτικούς (Παπαδάκη, 2018). Με τον τρόπο αυτό, το eTwinning συνδέεται άμεσα με την έννοια των κοινοτήτων πρακτικής και της δια βίου επαγγελματικής ανάπτυξης.

Ωστόσο, η αποτελεσματική συμμετοχή των εκπαιδευτικών στο eTwinning προϋποθέτει την ύπαρξη κατάλληλης υποστήριξης και επιμορφωτικού υλικού. Η βιβλιογραφία επισημαίνει ότι παράγοντες όπως ο περιορισμένος διαθέσιμος χρόνος, ο βαθμός εξοικείωσης με τις ψηφιακές πλατφόρμες και η ανάγκη σαφούς καθοδήγησης μπορούν να λειτουργήσουν ανασταλτικά στη συμμετοχή και στη βιωσιμότητα των συνεργατικών δράσεων (Ιωαννίδου & Κώστας, 2023· Κουτσελίνη & Παπαϊωάννου, 2016). Στο σημείο αυτό αναδεικνύεται ο ρόλος του επιμορφωτικού εκπαιδευτικού υλικού, σχεδιασμένου με βάση τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, ως μέσου που μπορεί να υποστηρίξει ουσιαστικά τους εκπαιδευτικούς στη συμμετοχή τους σε έργα eTwinning.

Συνοψίζοντας, το eTwinning συνιστά ένα δυναμικό συνεργατικό και επιμορφωτικό περιβάλλον, το οποίο ευνοεί την ανάπτυξη συνεργατικών, παιδαγωγικών, ψηφιακών και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών. Η παρούσα διπλωματική εργασία εντάσσεται σε αυτό το πλαίσιο, επιχειρώντας να διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο ένα κατάλληλα σχεδιασμένο επιμορφωτικό εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να υποστηρίξει τη συμμετοχή εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σε συνεργατικά έργα eTwinning και να συμβάλει στη συνεχή επαγγελματική τους ανάπτυξη.

2. Βιβλιογραφική επισκόπηση

2.1. Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο επιχειρείται η βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνητικών μελετών που σχετίζονται με το αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Η ανασκόπηση εστιάζει σε εμπειρικές έρευνες οι οποίες εξετάζουν τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, καθώς και τη συμβολή της επιμόρφωσης εκπαιδευτικών μέσα από ψηφιακά και συνεργατικά περιβάλλοντα μάθησης.

Η αναζήτηση της σχετικής βιβλιογραφίας πραγματοποιήθηκε σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά αποθετήρια, ηλεκτρονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων, με στόχο τον εντοπισμό ερευνών που πραγματεύονται ζητήματα συναφή με τη θεματική της εργασίας. Οι βασικές λέξεις-κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αναζήτηση ήταν οι εξής:

- Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (ΕξΑΕ)
- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών
- Εκπαιδευτικό και επιμορφωτικό υλικό
- Συνεργατικά έργα και κοινότητες μάθησης
- Πλατφόρμα eTwinning και διαπολιτισμική εκπαίδευση

Από το σύνολο των ερευνών που εντοπίστηκαν, επιλέχθηκαν εκείνες που κρίθηκε ότι παρουσιάζουν άμεση συνάφεια με το αντικείμενο της παρούσας μελέτης και μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και το κατάλληλα σχεδιασμένο επιμορφωτικό υλικό μπορούν να υποστηρίξουν την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, την καλλιέργεια συνεργατικών πρακτικών και την ενίσχυση της διαπολιτισμικής διάστασης της εκπαίδευσης.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε σε έρευνες που μελετούν την αξιοποίηση της πλατφόρμας eTwinning ως παιδαγωγικού και επιμορφωτικού πλαισίου, καθώς και σε μελέτες που

αναδεικνύουν τον ρόλο των κοινοτήτων μάθησης και της συνεργατικής επιμόρφωσης στην ανάπτυξη δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών.

Συγκεκριμένα, οι έρευνες που επιλέχθηκαν αφορούν κυρίως τον ελληνικό χώρο και εστιάζουν:

- α) στον σχεδιασμό και την αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού στην ΕξΑΕ,
- β) στην επιμόρφωση εκπαιδευτικών μέσω ψηφιακών και συνεργατικών περιβαλλόντων,
- γ) στη συμβολή του eTwinning στη συνεργασία και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

Τα πορίσματα των ερευνών αυτών αποτέλεσαν τη βάση για τη διαμόρφωση του ερευνητικού πλαισίου της παρούσας εργασίας και ανέδειξαν τόσο τις δυνατότητες όσο και τα ερευνητικά κενά που επιχειρεί να καλύψει η παρούσα μελέτη μέσω της ανάπτυξης και αποτίμησης επιμορφωτικού εκπαιδευτικού υλικού για εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

2.2. Εξ αποστάσεως εκπαίδευση & εκπαιδευτικό υλικό

Η έρευνα της **Κανελλοπούλου (2023)** είχε ως βασικό στόχο τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτίμηση ενός ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία των δεκαδικών αριθμών στο μάθημα των Μαθηματικών της Γ' τάξης του Δημοτικού. Το υλικό οργανώθηκε σύμφωνα με τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και αξιοποίησε τη μαθησιακή τεχνική της Ανεστραμμένης Τάξης (Flipped Classroom), προσφέροντας ευέλικτη, δραστηριότητα-προσανατολισμένη μάθηση σε ασύγχρονο περιβάλλον.

Μεθοδολογία

Η έρευνα περιλάμβανε δύο βασικούς άξονες συλλογής δεδομένων:

1. Αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού από ειδικούς:
Για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού, το δείγμα περιλάμβανε 3 εκπαιδευτικούς με ειδίκευση στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Το υλικό αξιολογήθηκε ως προς την

καταλληλότητά του, τη δομή, και τους παιδαγωγικούς του άξονες, με έμφαση στη συμφωνία του με τις αρχές Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και την αποτελεσματικότητα της μαθησιακής εμπειρίας που προσφέρει.

2. Αποτίμηση της εφαρμογής του υλικού από μαθητές: Παράλληλα, στην εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού συμμετείχαν 39 μαθητές Γ' τάξης Δημοτικού από δύο διαφορετικές τάξεις. Η αποτελεσματικότητα της χρήσης του υλικού αξιολογήθηκε με ποσοτικά δεδομένα, συγκρίνοντας την απόδοση των μαθητών πριν και μετά τη χρήση του.

Η επιλογή μεθοδολογίας συνδύασε τα ποιοτικά στοιχεία από την αποτίμηση των ειδικών με τα ποσοτικά στοιχεία από την επίδοση των μαθητών, προσδίδοντας μια πολύπλευρη προσέγγιση στην αξιολόγηση του σχεδιασμένου υλικού.

Άξονες αξιολόγησης

Το εκπαιδευτικό υλικό αξιολογήθηκε ως προς τους ακόλουθους άξονες:

Δομή και οργάνωση: Η λογική αξιολόγηση της ροής του περιεχομένου και της δομής του υλικού.

Παιδαγωγική προσέγγιση: Συμβατότητα με τις θεωρητικές αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και της Ανεστραμμένης Τάξης.

Αλληλεπίδραση & δραστηριότητες: Ο τρόπος με τον οποίο οι μαθητές εμπλέκονται με τις δραστηριότητες, με έμφαση στη σταδιακή οικοδόμηση γνώσης.

Αποδοτικότητα μάθησης: Μέσω της σύγκρισης της επίδοσης πριν και μετά τη χρήση του υλικού

Κύρια ευρήματα

Τα ευρήματα της έρευνας κατέδειξαν ότι το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό που σχεδιάστηκε κατά τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, ενσωματώνοντας την ανεστραμμένη

τάξη, λειτούργησε ως ένα **ευέλικτο και υποστηρικτικό εργαλείο μάθησης**. Συγκεκριμένα:

Η **καλή δομή και οργάνωση** του υλικού διευκόλυνε την πρόσβαση των μαθητών στις δραστηριότητες, επιτρέποντας σταδιακή απόκτηση γνώσης.

Η **ενσωμάτωση δραστηριοτήτων και αλληλεπιδράσεων** συνέβαλε στην ενεργή εμπλοκή των μαθητών, προωθώντας αυτορυθμιζόμενη μάθηση.

Η **ανατροφοδότηση και καθοδήγηση** αποδείχτηκαν ουσιαστικά στοιχεία του σχεδιασμού, συμβάλλοντας στην αποτελεσματικότητα της μαθησιακής διαδικασίας.

Η σύγκριση **υψηλότερων βαθμολογιών μετά τη χρήση** του υλικού σε σχέση με την αρχική αξιολόγηση υποστήριξε ότι το υλικό είχε θετική επίδραση στη μαθησιακή επίδοση των μαθητών.

Συμπεράσματα

Η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η **υλοποίηση εκπαιδευτικού υλικού με βάση σαφείς παιδαγωγικές αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης** μπορεί να έχει θετική επίδραση στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ο συνδυασμός της ανεστραμμένης τάξης με τις αρχές Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης αποδείχθηκε ότι ενίσχυσε τη μαθησιακή εμπλοκή και την αποτελεσματικότητα, ιδιαίτερα όταν υποστηρίζεται από κατάλληλη ανατροφοδότηση και σαφή δομή.

Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Η εργασία προτείνει:

- Την εφαρμογή παρόμοιου εκπαιδευτικού υλικού σε **μεγαλύτερα και πιο διαφορετικά δείγματα μαθητών**, ώστε να διερευνηθεί η γενικευσιμότητα των ευρημάτων.
- Τη διερεύνηση της επίδρασης της **Ανεστραμμένης Τάξης** στην **αποτελεσματικότητα άλλων γνωστικών αντικειμένων**, πέρα από τα μαθηματικά

Η έρευνα της **Τσακιρέλη (2022)** εντάσσεται στο πλαίσιο της σχολικής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και πραγματεύεται τον σχεδιασμό και την αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού που αξιοποιήθηκε για τη διδασκαλία της Αλληγορίας του Σπηλαίου της πλατωνικής «Πολιτείας». Η έρευνα υιοθετεί τη μορφή μελέτης περίπτωσης και εστιάζει στη διερεύνηση της καταλληλότητας και της λειτουργικότητας του εκπαιδευτικού υλικού σε συνθήκες εξ αποστάσεως διδασκαλίας, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις τόσο ειδικών στην ΕξΑΕ όσο και εκπαιδευτικών.

Μεθοδολογία

Η έρευνα ακολούθησε ποιοτική προσέγγιση, με τη συμμετοχή τεσσάρων ειδικών στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και τεσσάρων εκπαιδευτικών. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν δομημένα ερωτηματολόγια, προσαρμοσμένα στις δύο ομάδες συμμετεχόντων. Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στην αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού από τους ειδικούς της ΕξΑΕ, μέσω ειδικού ερωτηματολογίου, το οποίο αξιολόγησε παιδαγωγικές και λειτουργικές παραμέτρους του υλικού.

Άξονες αξιολόγησης

Οι άξονες αξιολόγησης περιλάμβαναν τη δομή και την οργάνωση του εκπαιδευτικού υλικού, τη σαφήνεια των οδηγιών, τον βαθμό αλληλεπίδρασης που προσφέρει στους μαθητές, καθώς και την καταλληλότητά του για χρήση σε περιβάλλον εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Επιπλέον, εξετάστηκε ο τρόπος με τον οποίο το υλικό υποστηρίζει τη μαθησιακή διαδικασία και διευκολύνει την ενεργή συμμετοχή των μαθητών.

Κύρια ευρήματα

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού από διαφορετικές ομάδες αξιολογητών προσφέρει πληρέστερη εικόνα της ποιότητάς του. Διαπιστώθηκε ότι η σαφής δομή και η παιδαγωγική οργάνωση του υλικού συμβάλλουν θετικά στη μαθησιακή εμπειρία, ενώ η ενίσχυση της αλληλεπίδρασης αποτελεί

καθοριστικό παράγοντα για την αποτελεσματικότητα της σχολικής ΕξΑΕ. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί ανέδειξαν τη σημασία της καθοδήγησης και της σαφήνειας για την επιτυχή εφαρμογή του υλικού.

Συμπεράσματα

Η συγγραφέας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας σχεδιασμού στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Η συμμετοχή ειδικών και εκπαιδευτικών στην αξιολόγηση συμβάλλει στον εντοπισμό δυνατών σημείων αλλά και αδυναμιών, οδηγώντας σε πιο ποιοτικά και λειτουργικά μαθησιακά υλικά.

Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Ως προτάσεις για περαιτέρω έρευνα, προτείνεται η εφαρμογή αντίστοιχων μελετών περίπτωσης σε διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα και εκπαιδευτικές βαθμίδες, καθώς και η συστηματικότερη αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού πριν από την ευρεία χρήση του σε περιβάλλοντα Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης.

Τέλος, η έρευνα της **Σολωμίδου (2025)** αφορά τη σχεδίαση, ανάπτυξη και αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού στο πλαίσιο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και εστιάζει στη διδασκαλία των ηλεκτρικών κυκλωμάτων στη Φυσική της Γ' Γυμνασίου. Η έρευνα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη διαδικασία αποτίμησης του εκπαιδευτικού υλικού και στις απόψεις των αξιολογητών σχετικά με την παιδαγωγική και λειτουργική του επάρκεια.

Μεθοδολογία

Η μελέτη υιοθέτησε ποιοτική ερευνητική προσέγγιση, με τη συμμετοχή τριών ειδικών στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, οι οποίοι αξιολόγησαν το εκπαιδευτικό υλικό. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίου αποτίμησης, το οποίο

περιλάμβανε ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου, επιτρέποντας την καταγραφή τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών παρατηρήσεων.

Άξονες αξιολόγησης

Οι άξονες αξιολόγησης επικεντρώθηκαν στη δομή και την έκταση του εκπαιδευτικού υλικού, στον βαθμό διαδραστικότητας, στη σαφήνεια των οδηγιών, καθώς και στη γενικότερη καταλληλότητά του για χρήση σε περιβάλλον εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στον φόρτο του υλικού και στον τρόπο με τον οποίο αυτός επηρεάζει τη μαθησιακή εμπειρία.

Κύρια ευρήματα

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι, παρότι το εκπαιδευτικό υλικό κρίθηκε παιδαγωγικά επαρκές, εντοπίστηκαν δυσκολίες που σχετίζονται με την έκτασή του και την πιθανή κόπωση των χρηστών. Οι αξιολογητές επισήμαναν την ανάγκη για μεγαλύτερη διαδραστικότητα και καλύτερη ισορροπία μεταξύ θεωρητικού περιεχομένου και δραστηριοτήτων, προκειμένου να ενισχυθεί η ενεργή συμμετοχή των μαθητών.

Συμπεράσματα

Η εργασία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό, με έμφαση όχι μόνο στο περιεχόμενο αλλά και στον τρόπο παρουσίασής του. Η συστηματική αποτίμηση από ειδικούς συμβάλλει στον εντοπισμό στοιχείων που μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του υλικού.

Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Ως προτάσεις για περαιτέρω έρευνα, προτείνεται ο ανασχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού με αυξημένη διαδραστικότητα, καθώς και η εφαρμογή του σε διαφορετικά δείγματα και εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, ώστε να διερευνηθεί περαιτέρω η αποτελεσματικότητά του στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση.

2.3. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών & ψηφιακά περιβάλλοντα

Η μελέτη των **Ιωαννίδου και Κώστα (2023)** εξετάζει τον ρόλο των επιμορφωτικών σεμιναρίων eTwinning ως πλαισίων επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών και ως κοινοτήτων μάθησης σε ψηφιακό περιβάλλον. Το άρθρο εντάσσεται στο πεδίο της εξ αποστάσεως επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο η συμμετοχή σε οργανωμένες επιμορφωτικές δράσεις eTwinning συμβάλλει στην ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών, στον επαγγελματικό αναστοχασμό και στη συνεχή βελτίωση της διδακτικής πρακτικής.

Μεθοδολογία

Η έρευνα ακολούθησε ποιοτική ερευνητική προσέγγιση. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων με εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν σε επιμορφωτικά σεμινάρια eTwinning. Το δείγμα περιλάμβανε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με διαφορετικά επίπεδα εμπειρίας τόσο στη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών όσο και στη συμμετοχή σε συνεργατικά ευρωπαϊκά έργα. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με θεματική ανάλυση, με στόχο την ανάδειξη βασικών θεμάτων που σχετίζονται με την επαγγελματική ανάπτυξη, τη συνεργασία και τη λειτουργία των κοινοτήτων μάθησης.

Άξονες διερεύνησης

Οι βασικοί άξονες της έρευνας αφορούσαν τον τρόπο με τον οποίο τα σεμινάρια eTwinning λειτουργούν ως κοινότητες μάθησης, τη συμβολή τους στην ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών και τη σημασία της συνεργασίας και της ανταλλαγής εμπειριών. Παράλληλα, εξετάστηκαν οι στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στη διαπολιτισμική διάσταση των έργων eTwinning και οι παράγοντες που διευκολύνουν ή δυσχεραίνουν τη συμμετοχή τους σε τέτοιες επιμορφωτικές δράσεις.

Κύρια ευρήματα

Τα ευρήματα της έρευνας έδειξαν ότι τα επιμορφωτικά σεμινάρια eTwinning λειτουργούν ως δυναμικές κοινότητες μάθησης, μέσα στις οποίες οι εκπαιδευτικοί αναπτύσσουν σχέσεις συνεργασίας και ανταλλάσσουν καλές πρακτικές. Οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι η ενεργή συμμετοχή στα σεμινάρια ενίσχυσε την επαγγελματική τους αυτοπεποίθηση, βελτίωσε τις ψηφιακές και παιδαγωγικές τους δεξιότητες και τους βοήθησε να αναστοχαστούν πάνω στη διδακτική τους πρακτική. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη διαπολιτισμική διάσταση των συνεργατικών έργων, καθώς οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι η συνεργασία με συναδέλφους από διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια συνέβαλε στη διεύρυνση των επαγγελματικών και παιδαγωγικών τους οριζόντων.

Παράλληλα, αναδείχθηκαν και προκλήσεις, όπως ο περιορισμένος διαθέσιμος χρόνος, οι αυξημένες επαγγελματικές υποχρεώσεις και η ανάγκη για συνεχή υποστήριξη κατά τη διάρκεια των επιμορφωτικών δράσεων. Οι παράγοντες αυτοί φαίνεται να επηρεάζουν τη βιωσιμότητα και τη συστηματική συμμετοχή των εκπαιδευτικών στα σεμινάρια.

Συμπεράσματα

Οι συγγραφείς καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι το eTwinning μπορεί να αποτελέσει ένα αποτελεσματικό πλαίσιο εξ αποστάσεως επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, καθώς συνδυάζει τη συνεργατική μάθηση, την ανταλλαγή εμπειριών και τον επαγγελματικό αναστοχασμό. Η λειτουργία των σεμιναρίων ως κοινοτήτων μάθησης ενισχύει τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη και προάγει την καινοτομία στη διδακτική πρακτική.

Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Ως κατευθύνσεις για περαιτέρω έρευνα, προτείνεται η διερεύνηση της μακροχρόνιας επίδρασης της συμμετοχής σε επιμορφωτικές δράσεις eTwinning στην επαγγελματική πορεία των εκπαιδευτικών, καθώς και η μελέτη του ρόλου στοχευμένου επιμορφωτικού εκπαιδευτικού υλικού στην υποστήριξη και ενίσχυση των κοινοτήτων μάθησης σε περιβάλλοντα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Η διδακτορική διατριβή της **Παπαδάκη (2018)** εξετάζει την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών μέσα από τη συμμετοχή τους σε κοινότητες πρακτικής που λειτουργούν σε ψηφιακά περιβάλλοντα μάθησης. Η έρευνα τοποθετείται στο θεωρητικό και ερευνητικό πεδίο της επιμόρφωσης εκπαιδευτικών μέσω εξ αποστάσεως και διαδικτυακών πλαισίων και αναλύει τον τρόπο με τον οποίο η συνεργασία, η ανταλλαγή εμπειριών και ο επαγγελματικός αναστοχασμός συμβάλλουν στη συνεχή βελτίωση της εκπαιδευτικής πρακτικής.

Η συγγραφέας προσεγγίζει τις κοινότητες πρακτικής ως δυναμικά μαθησιακά περιβάλλοντα, στα οποία οι εκπαιδευτικοί δεν λειτουργούν ως παθητικοί αποδέκτες γνώσης, αλλά ως ενεργά μέλη που συνδιαμορφώνουν τη γνώση μέσα από την αλληλεπίδραση.

Μεθοδολογία

Η έρευνα ακολούθησε ποιοτική ερευνητική προσέγγιση. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν από εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν σε ψηφιακές κοινότητες πρακτικής, μέσω συνεντεύξεων, ερωτηματολογίων και ανάλυσης ψηφιακού υλικού και αλληλεπιδράσεων. Το δείγμα περιλάμβανε εκπαιδευτικούς διαφορετικών βαθμίδων και με διαφορετικά επίπεδα εμπειρίας στη χρήση των ΤΠΕ και στη συμμετοχή σε επιμορφωτικές δράσεις εξ αποστάσεως.

Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με ποιοτικές τεχνικές, με στόχο την ανάδειξη μοτίβων που σχετίζονται με τη μάθηση, τη συνεργασία και τον επαγγελματικό αναστοχασμό στο πλαίσιο των κοινοτήτων πρακτικής.

Άξονες διερεύνησης

Οι βασικοί άξονες διερεύνησης αφορούσαν τον τρόπο λειτουργίας των ψηφιακών κοινοτήτων πρακτικής, τη συμβολή τους στην ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών και τον ρόλο της συνεργασίας και της ανταλλαγής εμπειριών στη μαθησιακή διαδικασία. Παράλληλα, εξετάστηκαν οι στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι

στη συμμετοχή τους σε τέτοιες κοινότητες και οι παράγοντες που επηρεάζουν τη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητά τους.

Κύρια ευρήματα

Τα ευρήματα της έρευνας ανέδειξαν ότι οι ψηφιακές κοινότητες πρακτικής μπορούν να λειτουργήσουν ως ισχυρά πλαίσια επαγγελματικής μάθησης και ανάπτυξης. Οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι η συμμετοχή τους σε τέτοιες κοινότητες ενίσχυσε την επαγγελματική τους ταυτότητα, βελτίωσε τις παιδαγωγικές και ψηφιακές τους δεξιότητες και υποστήριξε τον αναστοχασμό πάνω στη διδακτική τους πρακτική.

Ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε στη συνεργασία και στην αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της κοινότητας, καθώς αυτές συνέβαλαν στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και στην ανταλλαγή καλών πρακτικών. Παράλληλα, αναδείχθηκαν προκλήσεις που σχετίζονται με τον διαθέσιμο χρόνο, το επίπεδο συμμετοχής των μελών και την ανάγκη για συντονισμό και υποστήριξη των κοινοτήτων.

Συμπεράσματα

Η Παπαδάκη (2018) καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι ψηφιακές κοινότητες πρακτικής μπορούν να αποτελέσουν αποτελεσματικό μηχανισμό επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, ιδίως όταν βασίζονται στις αρχές της συνεργατικής μάθησης και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η ενεργή συμμετοχή των εκπαιδευτικών και η ύπαρξη κατάλληλου παιδαγωγικού και οργανωτικού πλαισίου αναδεικνύονται ως κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας.

Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Ως κατευθύνσεις για περαιτέρω έρευνα, προτείνεται η διερεύνηση της μακροχρόνιας επίδρασης της συμμετοχής σε ψηφιακές κοινότητες πρακτικής στην επαγγελματική πορεία των εκπαιδευτικών, καθώς και η μελέτη της αξιοποίησης στοχευμένου επιμορφωτικού υλικού για την ενίσχυση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας των κοινοτήτων αυτών.

Η μελέτη των **Κουτσελίνη και Παπαϊωάννου (2016)** εξετάζει την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο οργανωμένων επιμορφωτικών προγραμμάτων που υλοποιούνται με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η έρευνα εντάσσεται στο ευρύτερο πεδίο της δια βίου μάθησης και της συνεχιζόμενης επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και εστιάζει στις παιδαγωγικές και οργανωτικές προϋποθέσεις που καθιστούν την εξ αποστάσεως επιμόρφωση αποτελεσματική.

Οι συγγραφείς προσεγγίζουν την εξ αποστάσεως επιμόρφωση όχι ως απλή μεταφορά περιεχομένου σε ψηφιακό περιβάλλον, αλλά ως παιδαγωγικά οργανωμένη διαδικασία που απαιτεί ενεργό συμμετοχή, αναστοχασμό και υποστήριξη των εκπαιδευόμενων.

Μεθοδολογία

Η έρευνα βασίστηκε σε ποιοτική και ποσοτική ανάλυση δεδομένων που προέκυψαν από τη συμμετοχή εκπαιδευτικών σε εξ αποστάσεως επιμορφωτικά προγράμματα. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίων και αναστοχαστικών καταγραφών των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών. Το δείγμα περιλάμβανε εκπαιδευτικούς διαφορετικών βαθμίδων και ειδικοτήτων, με ποικίλα επίπεδα εμπειρίας στη χρήση των ΤΠΕ.

Η ανάλυση των δεδομένων επικεντρώθηκε στη διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών σχετικά με την αποτελεσματικότητα της εξ αποστάσεως επιμόρφωσης, τα οφέλη που αποκόμισαν και τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν κατά τη συμμετοχή τους στα προγράμματα.

Άξονες διερεύνησης

Οι βασικοί άξονες της έρευνας αφορούσαν τη δομή και την οργάνωση των εξ αποστάσεως επιμορφωτικών προγραμμάτων, τον ρόλο της παιδαγωγικής υποστήριξης, καθώς και τη σημασία της αλληλεπίδρασης και της επικοινωνίας μεταξύ των συμμετεχόντων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στον τρόπο με τον οποίο τα επιμορφωτικά προγράμματα συμβάλλουν στην ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων και στον αναστοχασμό της εκπαιδευτικής πρακτικής.

Κύρια ευρήματα

Τα ευρήματα της έρευνας έδειξαν ότι τα εξ αποστάσεως επιμορφωτικά προγράμματα μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, όταν είναι παιδαγωγικά οργανωμένα και υποστηρίζονται από κατάλληλες δομές καθοδήγησης. Οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι η ευελιξία της εξ αποστάσεως επιμόρφωσης διευκολύνει τη συμμετοχή τους, ενώ η δυνατότητα αλληλεπίδρασης και ανταλλαγής εμπειριών ενισχύει τη μαθησιακή διαδικασία.

Παράλληλα, αναδείχθηκαν προκλήσεις που σχετίζονται με την έλλειψη χρόνου, τις αυξημένες επαγγελματικές υποχρεώσεις και την ανάγκη για συνεχή υποστήριξη και ενίσχυση της ενεργούς συμμετοχής των εκπαιδευτικών. Οι συγγραφείς επισημαίνουν ότι η απουσία επαρκούς παιδαγωγικού σχεδιασμού μπορεί να περιορίσει την αποτελεσματικότητα των εξ αποστάσεως επιμορφωτικών δράσεων.

Συμπεράσματα

Οι Κουτσελίνη και Παπαϊωάννου (2016) καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η εξ αποστάσεως επιμόρφωση εκπαιδευτικών μπορεί να αποτελέσει αποτελεσματικό μέσο επαγγελματικής ανάπτυξης, υπό την προϋπόθεση ότι στηρίζεται σε σαφές παιδαγωγικό πλαίσιο και ενισχύει την αλληλεπίδραση και τον αναστοχασμό. Η ποιότητα του εκπαιδευτικού υλικού και η υποστήριξη των συμμετεχόντων αναδεικνύονται ως κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας.

Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Ως προτάσεις για περαιτέρω έρευνα, οι συγγραφείς επισημαίνουν την ανάγκη για συστηματικότερη μελέτη των παραγόντων που επηρεάζουν τη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητα των εξ αποστάσεως επιμορφωτικών προγραμμάτων, καθώς και τη διερεύνηση της ενσωμάτωσης συνεργατικών πρακτικών και κοινοτήτων μάθησης στην επιμόρφωση εκπαιδευτικών.

2.4. Διεθνείς και ευρωπαϊκές έρευνες για τη συμβολή του eTwinning στη συνεργασία και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

Η διεθνής βιβλιογραφία και οι επίσημες ευρωπαϊκές μελέτες αναγνωρίζουν το eTwinning ως ένα οργανωμένο πλαίσιο συνεργασίας και επαγγελματικής μάθησης, στο οποίο οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε κοινότητες πρακτικής, αναπτύσσουν επαγγελματικές δεξιότητες και ανταλλάσσουν παιδαγωγικές προσεγγίσεις. Το eTwinning δεν περιορίζεται στη λειτουργία μιας απλής ψηφιακής πλατφόρμας, αλλά προσεγγίζεται ως ένα συνεργατικό οικοσύστημα, το οποίο ενισχύει τη διαπολιτισμική διάσταση, την καινοτομία και τον επαγγελματικό αναστοχασμό των εκπαιδευτικών (European Schoolnet, 2016; European Schoolnet, 2019).

Σημαντική τεκμηρίωση για τη συμβολή του eTwinning στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών προσφέρει η ευρωπαϊκή έκθεση *eTwinning in an era of change* (European Schoolnet, 2019). Η έκθεση βασίζεται σε δεδομένα από μεγάλο πανευρωπαϊκό δείγμα εκπαιδευτικών και εξετάζει συστηματικά τον τρόπο με τον οποίο η συμμετοχή σε έργα eTwinning επηρεάζει την εκπαιδευτική πρακτική, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τις ευκαιρίες επαγγελματικής μάθησης. Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν ενεργά στο eTwinning αναφέρουν ενίσχυση της συνεργασίας με συναδέλφους, βελτίωση των ψηφιακών και παιδαγωγικών τους δεξιοτήτων και αυξημένη διάθεση για καινοτομία και αναστοχασμό (European Schoolnet, 2019).

Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και η έκθεση *eTwinning Ten Years On* (Kearney, 2016), η οποία αποτιμά τον αντίκτυπο του προγράμματος σε βάθος δεκαετίας. Σύμφωνα με τον Kearney (2016), το eTwinning λειτουργεί ως κοινότητα μάθησης, μέσα στην οποία η συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών αποτελεί βασικό μηχανισμό επαγγελματικής ανάπτυξης. Οι εκπαιδευτικοί μαθαίνουν μέσα από τη συν-δημιουργία έργων, την ανταλλαγή εμπειριών και την αλληλεπίδραση με συναδέλφους από διαφορετικά εκπαιδευτικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα.

Η προσέγγιση του eTwinning ως δικτύου επαγγελματικής συνεργασίας ενισχύεται και από τη μελέτη του Joint Research Centre της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία εξετάζει τα

δίκτυα συνεργασίας εκπαιδευτικών και παρουσιάζει το eTwinning ως χαρακτηριστικό παράδειγμα οργανωμένης κοινότητας μάθησης (Bacigalupo et al., 2017). Στη μελέτη αυτή, το eTwinning περιγράφεται ως ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο που επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να επικοινωνούν, να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν καλές πρακτικές, συμβάλλοντας στη συνεχή επαγγελματική τους ανάπτυξη (Bacigalupo et al., 2017).

Η έμφαση δίνεται όχι μόνο στη χρήση ψηφιακών εργαλείων, αλλά κυρίως στη δημιουργία σταθερών σχέσεων συνεργασίας και επαγγελματικού αναστοχασμού. Οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται να συμμετέχουν ενεργά σε κοινότητες πρακτικής, να σχεδιάζουν από κοινού εκπαιδευτικές δράσεις και να επαναπροσδιορίζουν τη διδακτική τους πρακτική

Οι παραπάνω διεθνείς και ευρωπαϊκές έρευνες συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι το eTwinning συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη συνεργατικών δεξιοτήτων, στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και στην καλλιέργεια διαπολιτισμικών στάσεων μέσα από τη συμμετοχή σε συνεργατικά έργα (Kearney, 2016; European Schoolnet, 2019; Bacigalupo et al., 2017). Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημασία της υποστήριξης των εκπαιδευτικών μέσω κατάλληλων δομών και πόρων, προκειμένου να ξεπεραστούν προκλήσεις όπως ο περιορισμένος χρόνος, ο φόρτος εργασίας και ο βαθμός εξοικείωσης με τις ψηφιακές τεχνολογίες (European Schoolnet, 2019).

Ωστόσο, παρά την εκτενή ευρωπαϊκή τεκμηρίωση, παραμένει περιορισμένη η έρευνα που εστιάζει ειδικά στη συστηματική αξιοποίηση επιμορφωτικού εκπαιδευτικού υλικού, σχεδιασμένου με τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στη δημιουργία συνεργατικών και διαπολιτισμικών έργων μέσω του eTwinning (Bacigalupo et al., 2017). Το κενό αυτό καθιστά αναγκαία την παρούσα διπλωματική εργασία, η οποία εστιάζει στη σχεδίαση, μελέτη και αποτίμηση επιμορφωτικού εκπαιδευτικού υλικού για εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και στη διερεύνηση των στάσεων, των προκλήσεων και των ευκαιριών που αναδύονται κατά την αξιοποίησή του.

2.5. Σύνοψη

Από τη βιβλιογραφική επισκόπηση προκύπτει ότι ο σχεδιασμός και η αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού στο πλαίσιο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης αποτελεί κεντρικό πεδίο έρευνας, με ιδιαίτερη έμφαση στην ποιότητα της δομής, στην παιδαγωγική οργάνωση, στη σαφήνεια οδηγιών, στην ανατροφοδότηση και στον βαθμό αλληλεπίδρασης που προσφέρει το υλικό (Κανελλοπούλου, 2023· Τσακιρέλη, 2022· Σολωμίδου, 2025). Οι μελέτες της Κανελλοπούλου, της Τσακιρέλη και της Σολωμίδου τεκμηριώνουν ότι η αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με βάση τις αρχές της ΕξΑΕ δεν περιορίζεται στην καταγραφή της αποτελεσματικότητας, αλλά αναδεικνύει συγκεκριμένες παραμέτρους ποιότητας που επηρεάζουν τη μαθησιακή εμπειρία και καθοδηγούν βελτιώσεις στον σχεδιασμό (Κανελλοπούλου, 2023· Τσακιρέλη, 2022· Σολωμίδου, 2025). Ειδικότερα, η Κανελλοπούλου ανέδειξε τη σημασία του συνδυασμού σαφούς δομής, δραστηριοτήτων και καθοδήγησης, καθώς και τη θετική επίδραση που μπορεί να έχει ένα υλικό σχεδιασμένο με αρχές ΕξΑΕ και ανεστραμμένης τάξης στη μαθησιακή επίδοση (Κανελλοπούλου, 2023). Η Τσακιρέλη έδειξε ότι η αξιολόγηση από πολλαπλές ομάδες αξιολογητών (ειδικούς ΕξΑΕ και εκπαιδευτικούς) προσφέρει πληρέστερη εικόνα για την καταλληλότητα και τη λειτουργικότητα του υλικού, ενώ ταυτόχρονα επισημαίνει ότι η αλληλεπίδραση και η καθοδήγηση αποτελούν κρίσιμες διαστάσεις ποιότητας στη σχολική ΕξΑΕ (Τσακιρέλη, 2022). Αντίστοιχα, η Σολωμίδου ανέδειξε ζητήματα που σχετίζονται με τον φόρτο/έκταση του υλικού, την ανάγκη ενίσχυσης της διαδραστικότητας και την ισορροπία μεταξύ θεωρίας και δραστηριοτήτων, στοιχεία που επηρεάζουν τη μαθησιακή εμπλοκή και την εμπειρία χρήσης (Σολωμίδου, 2025).

Παράλληλα, η επισκόπηση των ερευνών για την επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε ψηφιακά περιβάλλοντα αναδεικνύει ότι η επαγγελματική ανάπτυξη δεν προκύπτει μόνο μέσω «μεταφοράς» περιεχομένου σε διαδικτυακά περιβάλλοντα, αλλά ενισχύεται κυρίως μέσα από συνεργατικές πρακτικές, ανταλλαγή εμπειριών και επαγγελματικό αναστοχασμό (Ιωαννίδου & Κώστας, 2023· Παπαδάκη, 2018· Κουτσελίνη & Παπαϊωάννου, 2016). Η μελέτη των Ιωαννίδου και Κώστα αναδεικνύει ότι επιμορφωτικές δράσεις στο πλαίσιο του eTwinning μπορούν να λειτουργήσουν ως κοινότητες μάθησης, ενισχύοντας τη

συνεργασία, την ανταλλαγή καλών πρακτικών και την ανάπτυξη ψηφιακών και παιδαγωγικών δεξιοτήτων (Ιωαννίδου & Κώστας, 2023). Στην ίδια κατεύθυνση, η Παπαδάκη τεκμηριώνει ότι οι ψηφιακές κοινότητες πρακτικής αποτελούν ισχυρά πλαίσια επαγγελματικής μάθησης, υπό την προϋπόθεση ενεργού συμμετοχής, ύπαρξης κατάλληλου οργανωτικού/παιδαγωγικού πλαισίου και δημιουργίας κλίματος εμπιστοσύνης και υποστήριξης (Παπαδάκη, 2018). Αντίστοιχα, οι Κουτσελίνη και Παπαϊωάννου επισημαίνουν ότι η εξ αποστάσεως επιμόρφωση είναι αποτελεσματική όταν στηρίζεται σε σαφή παιδαγωγικό σχεδιασμό, ενισχύει την αλληλεπίδραση και συνοδεύεται από συνεχή υποστήριξη των συμμετεχόντων (Κουτσελίνη & Παπαϊωάννου, 2016). Παράλληλα, στις μελέτες αυτές αναδεικνύονται και σταθερές προκλήσεις, όπως ο περιορισμένος χρόνος, ο φόρτος εργασίας και η ανάγκη διατήρησης ενεργούς συμμετοχής, παράγοντες που επηρεάζουν τη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητα των επιμορφωτικών δράσεων (Ιωαννίδου & Κώστας, 2023· Κουτσελίνη & Παπαϊωάννου, 2016· Παπαδάκη, 2018).

Συνολικά, οι παραπάνω έρευνες συγκλίνουν σε ορισμένα σταθερά συμπεράσματα: (α) το εκπαιδευτικό/επιμορφωτικό υλικό που αξιοποιείται στην ΕξΑΕ οφείλει να είναι παιδαγωγικά οργανωμένο, λειτουργικά σαφές και να υποστηρίζει ενεργή εμπλοκή μέσω κατάλληλης ανατροφοδότησης και αλληλεπίδρασης (Κανελλοπούλου, 2023· Τσακιρέλη, 2022· Σολωμίδου, 2025), (β) η αποτίμησή του από κατάλληλους αξιολογητές συμβάλλει στον εντοπισμό δυνατών σημείων και αναγκών βελτίωσης (Τσακιρέλη, 2022· Σολωμίδου, 2025) και (γ) η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών ενισχύεται ιδιαίτερα όταν η μάθηση συνδέεται με συνεργατικές πρακτικές και λειτουργία κοινοτήτων μάθησης/πρακτικής (Ιωαννίδου & Κώστας, 2023· Παπαδάκη, 2018). Ταυτόχρονα, αναδεικνύονται κρίσιμες παράμετροι εφαρμογής, όπως ο χρόνος, ο φόρτος, η τεχνολογική εξοικείωση και η ανάγκη παιδαγωγικής υποστήριξης, οι οποίες επηρεάζουν τόσο την αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού όσο και τη συμμετοχή σε επιμορφωτικές διαδικασίες (Ιωαννίδου & Κώστας, 2023· Κουτσελίνη & Παπαϊωάννου, 2016).

Συνοψίζοντας, η βιβλιογραφική επισκόπηση ανέδειξε τη σημασία του παιδαγωγικού σχεδιασμού εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού στο πλαίσιο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, καθώς και τον ρόλο των ψηφιακών και συνεργατικών περιβαλλόντων στη

συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Παράλληλα, διαπιστώνεται ότι, παρότι υπάρχουν μελέτες που εξετάζουν τον σχεδιασμό εκπαιδευτικού υλικού και τη λειτουργία ψηφιακών κοινοτήτων μάθησης, περιορισμένες είναι οι έρευνες που εστιάζουν στη συστηματική ανάπτυξη και αποτίμηση επιμορφωτικού υλικού για εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο πλαίσιο του eTwinning. Το ερευνητικό αυτό κενό καθιστά αναγκαία τη διεξαγωγή της παρούσας μελέτης, η οποία επιχειρεί να συμβάλει στον εμπλουτισμό της σχετικής βιβλιογραφίας και στη διαμόρφωση τεκμηριωμένων προτάσεων για την επιμόρφωση εκπαιδευτικών μέσω της ΕξΑΕ.

3. Μεθοδολογία Έρευνας

3.1. Μεθοδολογία ανάπτυξης και υλοποίησης εκπαιδευτικού υλικού

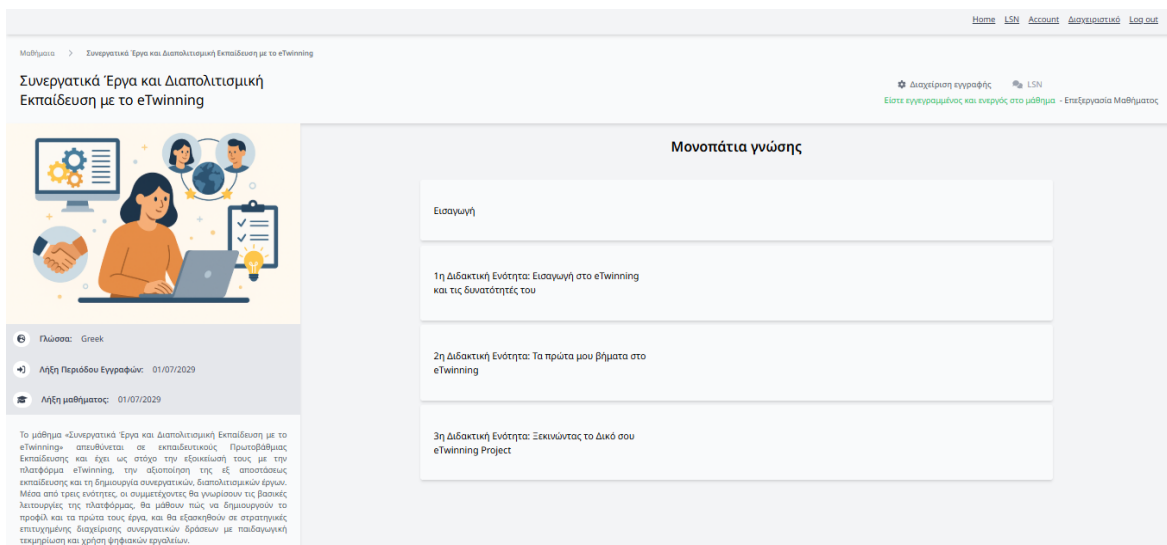
Το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό που αναπτύχθηκε κατά την εκπόνηση της παρούσας μεταπτυχιακής εργασίας φέρει τον τίτλο: «Συνεργατικά Έργα και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση με το eTwinning». Ο σχεδιασμός του οροθετήθηκε σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer (2017) και την ταξινόμια West - Λιοναράκη (Λιοναράκης, 2001), απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και έχει ως στόχο την εξοικειώσή τους με την πλατφόρμα eTwinning, την αξιοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τη δημιουργία συνεργατικών, διαπολιτισμικών έργων. Η ανάπτυξή του στηρίχθηκε στην ενεργή συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές μαθησιακές δραστηριότητες, με έμφαση στην παρουσίαση και κατανόηση της πλατφόρμας eTwinning, στη διερεύνηση των δυνατοτήτων της, καθώς και σε δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης και αλληλεπίδρασης μεταξύ τους. Ιδιαίτερη μνεία δόθηκε στην παροχή επαρκούς ανατροφοδότησης ώστε ο εκπαιδευόμενος να αυτορρυθμίζει τη μαθησιακή του πορεία επιτυγχάνοντας τα βέλτιστα δυνατά αποτελέσματα.

Η υλοποίηση του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού έγινε με χρήση του ελεύθερου εργαλείου ανοικτού κώδικα H5P και εν συνεχεία μορφοποιήθηκε ως μάθημα μέσω της δικτυακής πλατφόρμας στην πλατφόρμα του <https://students.edivea.net/>. Οι ψηφιακές αφηγήσεις δημιουργήθηκαν μέσω των εργαλείων Plotagon, Kdenlive και Doodly ενώ οι δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης αλλά και αλληλεπίδρασης των χρηστών μεταξύ τους διενεργήθηκαν μέσω εφαρμογών web 2.0 όπως για παράδειγμα το padlet και google forms. Ο ακόλουθος σύνδεσμος είναι ο σύνδεσμος στον οποίο έχει αναρτηθεί το υλικό: <https://students.edivea.net/courses/263>

Το σύνολο των ποικίλων ψηφιακών πολυμέσων που αξιοποιήθηκαν για τους ήχους, τις κινούμενες εικόνες, το σχεδιασμό του avatar κλπ, παρατίθενται στο Παράρτημα Γ.

Η δομή του εκπαιδευτικού υλικού είναι:

- Εισαγωγή
- 1η Διδακτική Ενότητα: Εισαγωγή στο eTwinning και τις δυνατότητές του
- 2η Διδακτική Ενότητα: Τα πρώτα μου βήματα στο eTwinning
- 3η Διδακτική Ενότητα: Ξεκινώντας το Δικό σου eTwinning Project

The screenshot shows a course page on the eTwinning platform. The title is 'Συνεργατικά Έργα και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση με το eTwinning'. The course is in Greek. It lists three lessons: 'Εισαγωγή', '1η Διδακτική Ενότητα: Εισαγωγή στο eTwinning και τις δυνατότητές του', and '2η Διδακτική Ενότητα: Τα πρώτα μου βήματα στο eTwinning'. The third lesson is partially visible as '3η Διδακτική Ενότητα: Ξεκινώντας το Δικό σου eTwinning Project'. The page also includes a navigation menu, a search bar, and a user profile section.

Εικόνα 4. Εισαγωγική Σελίδα Ε.Υ.

Κεντρικό στοιχείο του εκπαιδευτικού υλικού αποτελεί ένα ψηφιακό avatar, η εκπαιδευτικός «κυρία Κλαίρη», η οποία δημιουργήθηκε με τη χρήση του λογισμικού Plotagon. Το συγκεκριμένο avatar σχεδιάστηκε με σκοπό να αναλαμβάνει ποικίλους και ουσιαστικούς ρόλους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδραστικής μαθησιακής εμπειρίας.

Πιο συγκεκριμένα, η κυρία Κλαίρη υποδέχεται τους εκπαιδευόμενους στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας, παρουσιάζοντας το περιεχόμενό της και προετοιμάζοντας το μαθησιακό πλαίσιο. Παράλληλα, αναλαμβάνει τον ρόλο της αφηγήτριας όπου αυτό κρίνεται παιδαγωγικά σκόπιμο, παρέχοντας επεξηγήσεις και διευκρινίσεις που διευκολύνουν την κατανόηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου. Η παρουσία της λειτουργεί καθοδηγητικά και υποστηρικτικά, ενισχύοντας το αίσθημα ασφάλειας και ενθάρρυνσης των εκπαιδευομένων κατά την πορεία της μάθησης.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη δημιουργία ενός φιλικού, ελκυστικού και διαδραστικού μαθησιακού περιβάλλοντος. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται μέσω της αξιοποίησης εκφράσεων προσώπου και κινήσεων του σώματος του avatar, οι οποίες προσαρμόζονται ανάλογα με το περιεχόμενο και τις απαιτήσεις κάθε ενότητας του εκπαιδευτικού υλικού. Η συγκεκριμένη επιλογή ευθυγραμμίζεται με την αρχή της ενσωμάτωσης, καθώς ενισχύει την αίσθηση παρουσίας, τη συναισθηματική εμπλοκή και τη διαδραστικότητα, συμβάλλοντας θετικά στη μαθησιακή εμπειρία των εκπαιδευομένων.

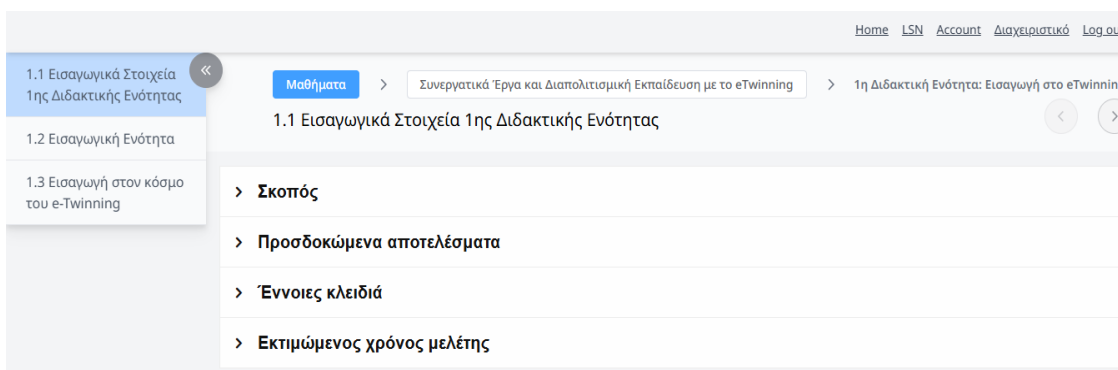

Εικόνα 5: Κυρία Κλαίρη, κεντρική ηρωίδα E.Y.

Σύμφωνα με την ταξινόμια των West και Λιοναράκη, στα προκείμενα στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού εντάσσονται εκείνα τα δομικά χαρακτηριστικά που προετοιμάζουν τον εκπαιδευόμενο για το περιεχόμενο και τη μαθησιακή διαδικασία που ακολουθεί. Σε αυτά περιλαμβάνεται η αρχική σελίδα, η οποία παρέχει συνολική εικόνα της δομής του εκπαιδευτικού υλικού και των επιμέρους διδακτικών ενότητων. Παράλληλα, προκείμενα θεωρούνται τα εισαγωγικά βίντεο, μέσω των οποίων παρουσιάζεται το θεματικό αντικείμενο κάθε ενότητας, καθώς και το βίντεο που περιγράφει συνολικά το μάθημα.

Στα προκείμενα στοιχεία συγκαταλέγονται επίσης τα εισαγωγικά τμήματα κάθε διδακτικής ενότητας, στα οποία αποτυπώνεται ο σκοπός της ενότητας, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, διαρθρωμένα σύμφωνα με τα επίπεδα της ταξινόμιας του Bloom (γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις), οι βασικές λέξεις-κλειδιά, καθώς και ο εκτιμώμενος χρόνος μελέτης. Μέσω αυτών των στοιχείων, οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν σαφή εικόνα των βασικών εννοιών που θα επεξεργαστούν, γεγονός που διευκολύνει την κατανόηση και την εμπέδωση του νέου γνωστικού περιεχομένου, σύμφωνα με την αρχή της προπαίδευσης.

Τέλος, ως προκείμενα στοιχεία θεωρούνται και τα περιεχόμενα κάθε μαθήματος, τα οποία λειτουργούν ως υπερσύνδεσμοι και διευκολύνουν την πλοήγηση στο εκπαιδευτικό υλικό, ενισχύοντας τη λειτουργικότητα και την αυτονομία των εκπαιδευομένων.

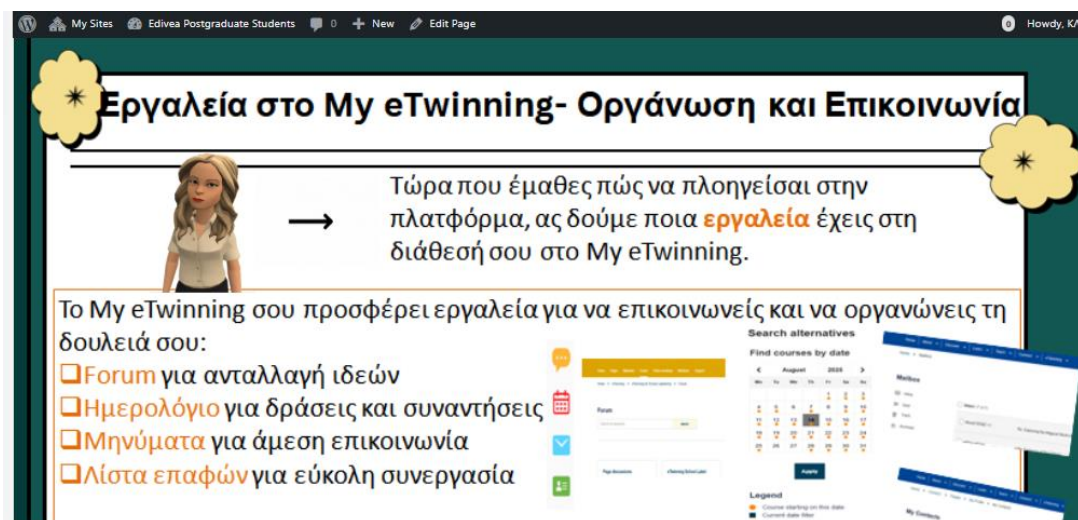
Εικόνα 6. Εισαγωγικά στοιχεία Διδακτικής Ενότητας

Ο βασικός κορμός του εκπαιδευτικού υλικού συγκροτείται από τα κείμενα, τα οποία αποτελούν το κύριο μέσο μέσω του οποίου ο εκπαιδευόμενος έρχεται σε επαφή και αλληλεπιδρά με το διδακτικό αντικείμενο. Για τον λόγο αυτό, οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτά κρίνεται απαραίτητο να υποστηρίζονται από εικόνες και γραφικά (**αρχή της πολυμεσικότητας**), τα οποία τοποθετούνται σε άμεση συνάφεια με το κείμενο (**αρχή της χωρικής συνάφειας**).

Προκειμένου η παρουσίαση της νέας γνώσης να είναι κατανοητή και να οδηγεί σε ουσιαστικά μαθησιακά αποτελέσματα, τα κείμενα οφείλουν να μην περιλαμβάνουν περιττές ή άσχετες πληροφορίες (**αρχή της συνοχής**). Παράλληλα, είναι σημαντικό να συνοδεύονται από ηχητική αφήγηση ή ήχους, οι οποίοι ενεργοποιούνται προαιρετικά από τον εκπαιδευόμενο, ανάλογα με τις ανάγκες και τις προτιμήσεις του (**αρχή του πλεονασμού**). Επιπλέον, λέξεις ή προτάσεις που θεωρούνται ιδιαίτερης σημασίας επισημαίνονται με τρόπο εμφανή, διευκολύνοντας την εστίαση της προσοχής στα βασικά σημεία του περιεχομένου (**αρχή της σηματοδότησης**).

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον περιορισμό της έκτασης των κειμένων και της διάρκειας των αφηγήσεων, ώστε ο εκπαιδευόμενος να έχει τη δυνατότητα να επεξεργάζεται και να κατακτά τη νέα γνώση σε ικανοποιητικό βαθμό πριν προχωρήσει στην επόμενη ενότητα

(**αρχή της κατάκτησης**). Τέλος, η χρήση φιλικού και άμεσου ύφους στον γραπτό λόγο, μέσα από την αξιοποίηση του δεύτερου ενικού προσώπου (**αρχή της προσωποποίησης**), συμβάλλει στη διαμόρφωση ουσιαστικής αλληλεπίδρασης ανάμεσα στο εκπαιδευτικό υλικό και τον εκπαιδευόμενο, ενισχύοντας παράλληλα σχέσεις εμπιστοσύνης και εμπλοκής στη μαθησιακή διαδικασία.

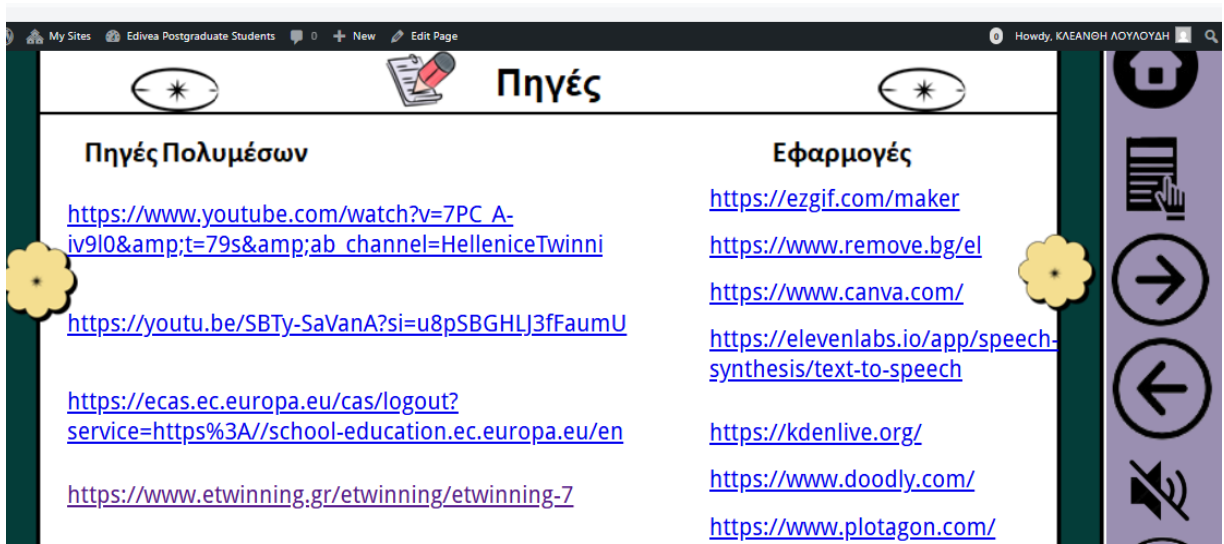
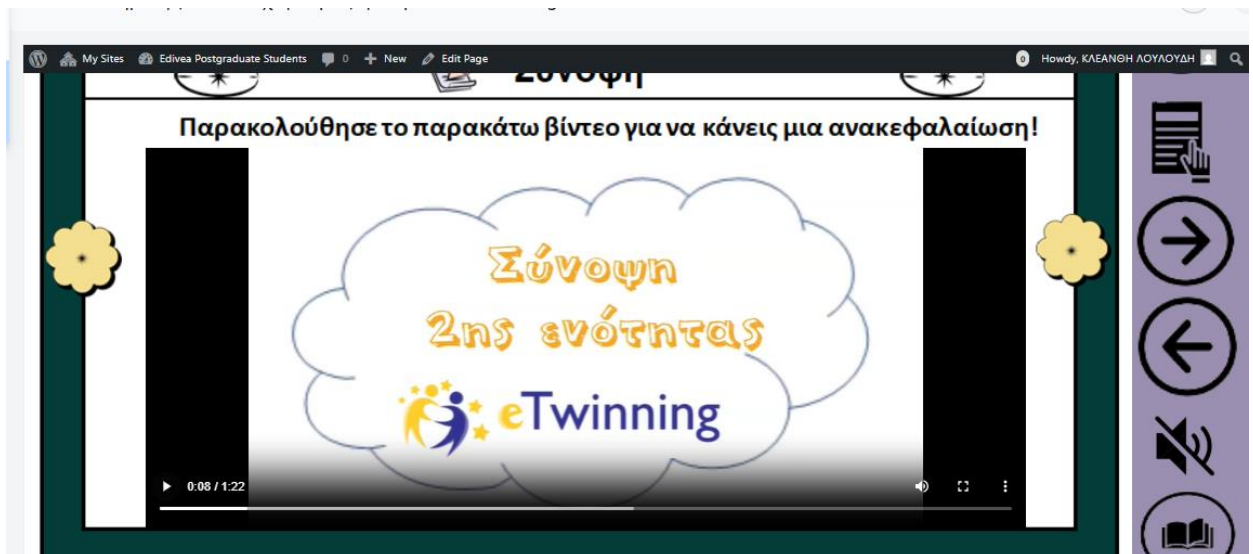

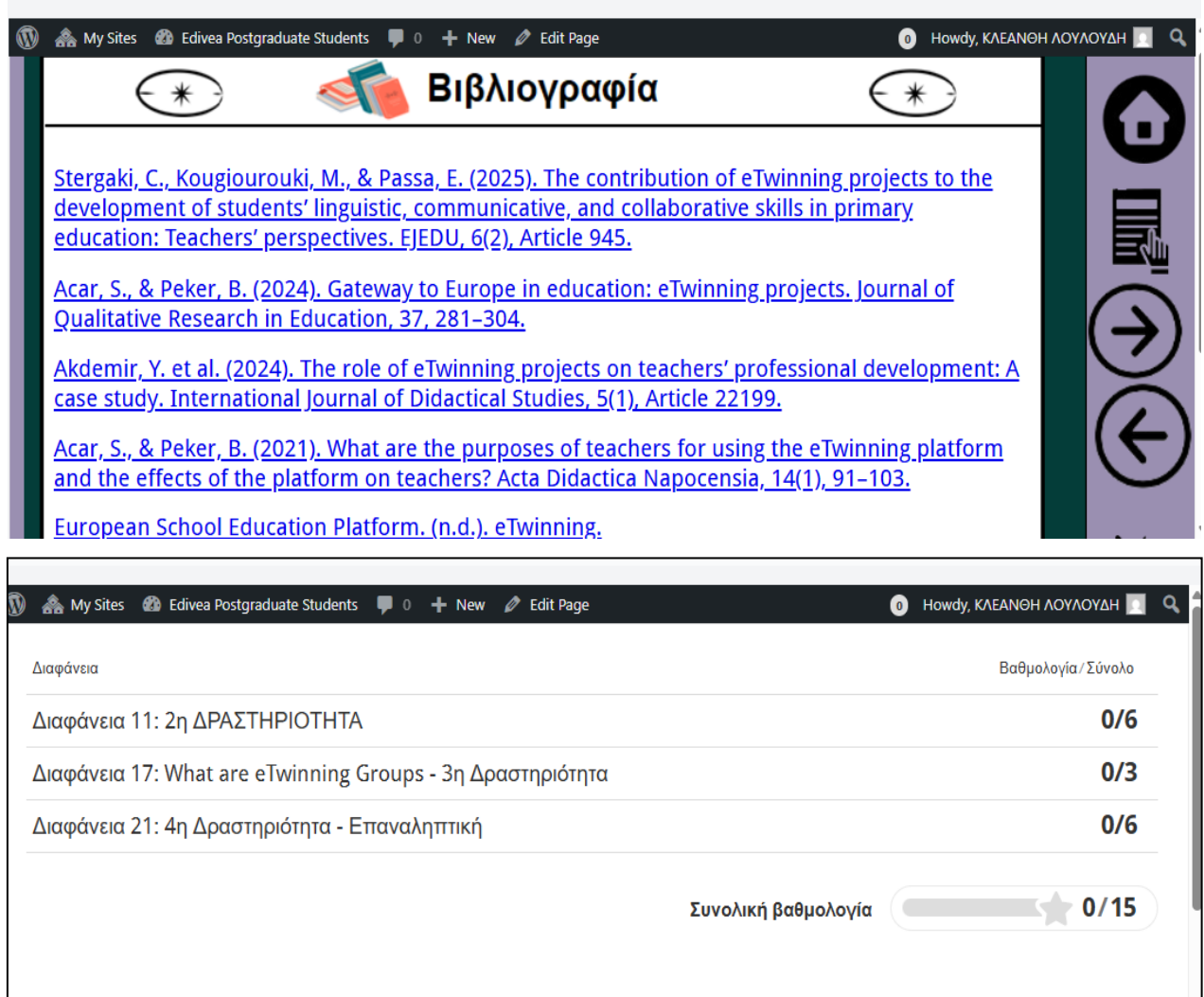
Εικόνα 7: Αρχή της σηματοδότησης

Στο τέλος κάθε διδακτικής ενότητας, ο εκπαιδευόμενος παρακολουθεί τη σύνοψη της ενότητας, η οποία παρουσιάζεται με τη μορφή σύντομου βίντεο και αποσκοπεί στην ανακεφαλαίωση των βασικών σημείων και πληροφοριών που προηγήθηκαν. Ακολουθεί η παράθεση της σχετικής βιβλιογραφίας, ενώ στη συνέχεια παρέχεται διαφάνεια με τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων της ενότητας, μέσω της οποίας ο εκπαιδευόμενος ενημερώνεται για την επίδοσή του.

Σε περίπτωση που η καταγεγραμμένη βαθμολογία δεν θεωρηθεί ικανοποιητική, δίνεται η δυνατότητα επιστροφής στις δραστηριότητες της ενότητας και επανάληψής τους, ενισχύοντας έτσι τη διαδικασία αυτορρύθμισης της μάθησης. Έπειτα, παρουσιάζεται διαφάνεια που ενημερώνει για τις πολυμεσικές εφαρμογές και τα ψηφιακά εργαλεία που αξιοποιήθηκαν στη συγκεκριμένη διδακτική ενότητα.

Η σύνοψη, η βιβλιογραφία, η ανατροφοδότηση μέσω βαθμολογίας και οι αναφορές στις πηγές πολυμεσικού υλικού εντάσσονται στα **μετακείμενα** στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού, καθώς υποστηρίζουν τον εκπαιδευόμενο στην παρακολούθηση και στον έλεγχο της μαθησιακής του πορείας

The image shows two screenshots from a Moodle LMS interface. The top screenshot displays a page titled "Βιβλιογραφία" (Bibliography) with a list of references related to eTwinning projects. The bottom screenshot shows a quiz summary table with three items and a total score of 0/15.

Βιβλιογραφία

[Stergaki, C., Kougiourouki, M., & Passa, E. \(2025\). The contribution of eTwinning projects to the development of students' linguistic, communicative, and collaborative skills in primary education: Teachers' perspectives. EJEDU, 6\(2\), Article 945.](#)

[Acar, S., & Peker, B. \(2024\). Gateway to Europe in education: eTwinning projects. Journal of Qualitative Research in Education, 37, 281-304.](#)

[Akdemir, Y. et al. \(2024\). The role of eTwinning projects on teachers' professional development: A case study. International Journal of Didactical Studies, 5\(1\), Article 22199.](#)

[Acar, S., & Peker, B. \(2021\). What are the purposes of teachers for using the eTwinning platform and the effects of the platform on teachers? Acta Didactica Napocensia, 14\(1\), 91-103.](#)

[European School Education Platform. \(n.d.\). eTwinning.](#)

Διαφάνεια	Βαθμολογία / Σύνολο
Διαφάνεια 11: 2η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	0/6
Διαφάνεια 17: What are eTwinning Groups - 3η Δραστηριότητα	0/3
Διαφάνεια 21: 4η Δραστηριότητα - Επαναληπτική	0/6
Συνολική βαθμολογία ☆ 0/15	

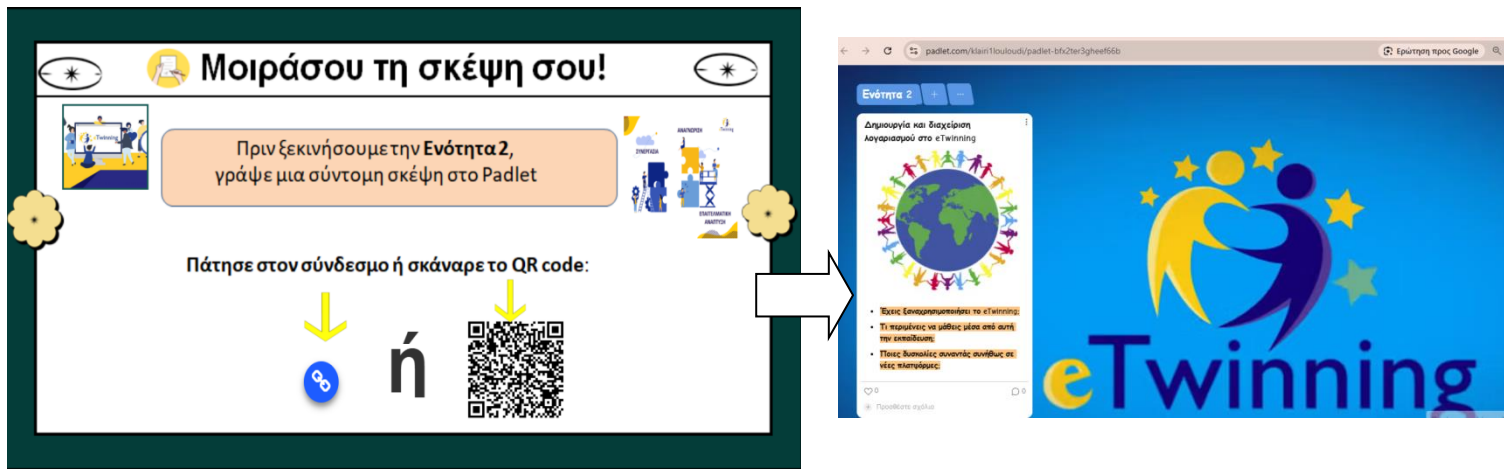
Εικόνα 8. Μετακείμενα Ε.Υ

Τα στοιχεία που λειτουργούν ως γέφυρα ανάμεσα στην προϋπάρχουσα γνώση και στη νέα γνώση εντάσσονται στην κατηγορία των **διακειμένων**. Στο εκπαιδευτικό υλικό, τέτοιο ρόλο επιτελεί η εισαγωγική δραστηριότητα που προηγείται της έναρξης κάθε διδακτικής ενότητας, καθώς και οι ασκήσεις που είναι ενσωματωμένες σε διάφορα σημεία του υλικού. Οι δραστηριότητες αυτές συμβάλλουν στον έλεγχο του βαθμού επίτευξης των μαθησιακών στόχων που έχουν τεθεί.

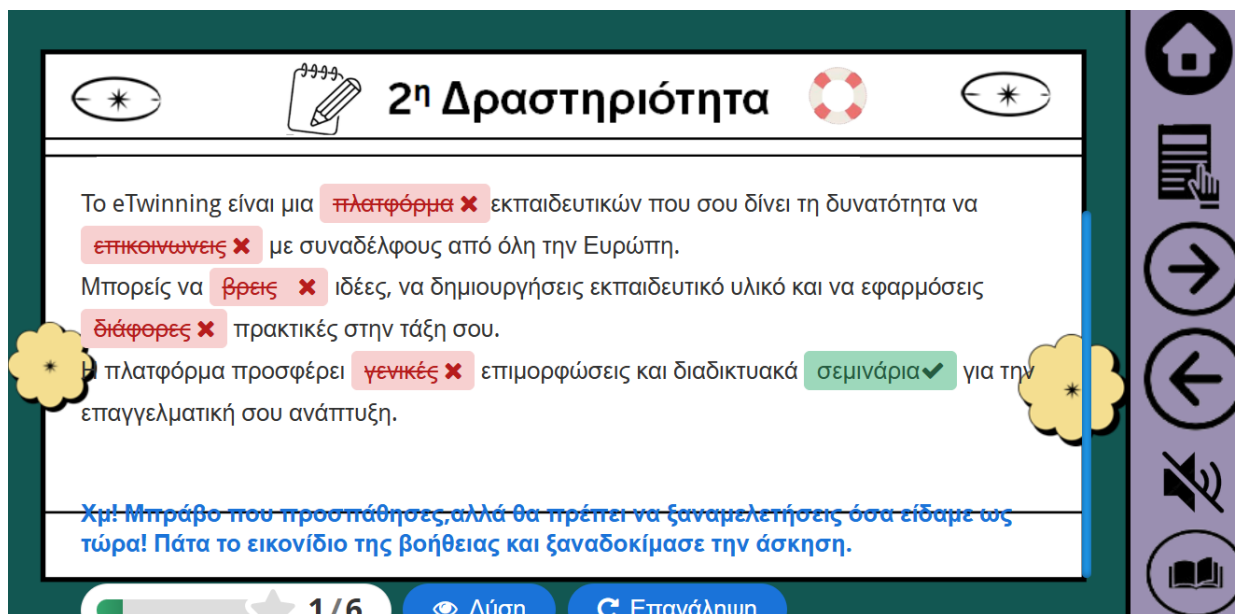
Για κάθε δραστηριότητα παρέχεται ανατροφοδότηση, ενώ προσφέρεται και πρόσθετη υποστήριξη, με σκοπό τον εντοπισμό πιθανών λαθών και τη διόρθωσή τους. Με τον τρόπο

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

αυτό, ενισχύεται η ενεργή συμμετοχή του εκπαιδευομένου και υποστηρίζεται η σταδιακή οικοδόμηση της γνώσης.

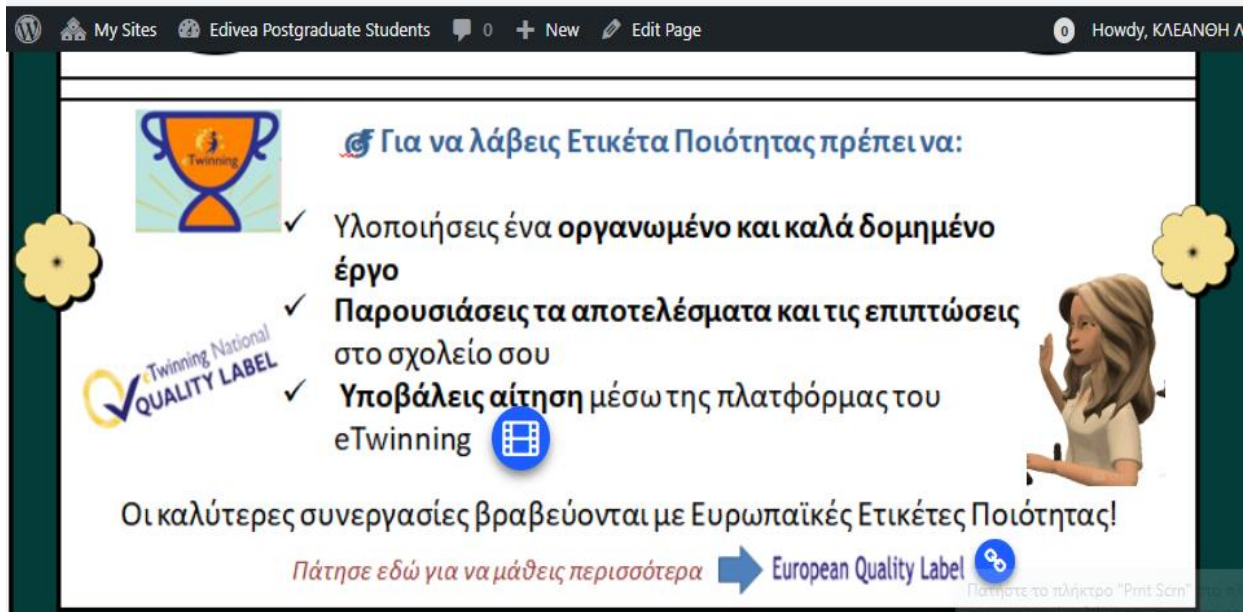

Εικόνα 9. Εισαγωγική δραστηριότητα

Εικόνα 10. Ανατροφοδότηση σε δραστηριότητα

Στην κατηγορία των **επικειμένων** εντάσσονται στοιχεία που εμφανίζονται σε διάφορα σημεία του εκπαιδευτικού υλικού και σχετίζονται με επεξηγηματικές πληροφορίες και υπερσυνδέσμους, οι οποίοι παραπέμπουν τον εκπαιδευόμενο σε εξωτερικές πηγές πληροφόρησης. Παράλληλα, στα επικείμενα συγκαταλέγεται και η αξιοποίηση της εφαρμογής Padlet, η οποία διευκολύνει την επικοινωνία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των εκπαιδευομένων, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της συνεργατικής μάθησης.

My Sites Edivea Postgraduate Students 0 + New Edit Page 0 Howdy, ΚΛΕΑΝΘΗ Λ

Για να λάβεις Ετικέτα Ποιότητας πρέπει να:

- ✓ Υλοποιήσεις ένα οργανωμένο και καλά δομημένο έργο
- ✓ Παρουσιάσεις τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις στο σχολείο σου
- ✓ Υποβάλεις αίτηση μέσω της πλατφόρμας του eTwinning

Οι καλύτερες συνεργασίες βραβεύονται με Ευρωπαϊκές Ετικέτες Ποιότητας!

Πάτησε εδώ για να μάθεις περισσότερα → European Quality Label

Εικόνα 11. Σύνδεσμος 1

**Πρόσβαση στην πλατφόρμα eTwinning
Με ή χωρίς European Login**

Πρόσεξε σε ποια κατηγορία ανήκεις και δράσε κατάλληλα!

Αν ΔΕΝ έχεις ήδη European Login

- Μεταβαίνεις **ΕΔΩ** για να δεις την διαδικασία βήμα-βήμα.

Αν έχεις ήδη European Login

- Μεταβαίνεις στη σελίδα: <https://school-education.ec.europa.eu>
- Επιλέγεις **Register on this platform with EU Login**
- Συμπληρώνεις το **email** και τον **κωδικό** του European Login
- Πατάς **Sign in** και μπαίνεις στο προσωπικό σου περιβάλλον (My eTwinning)

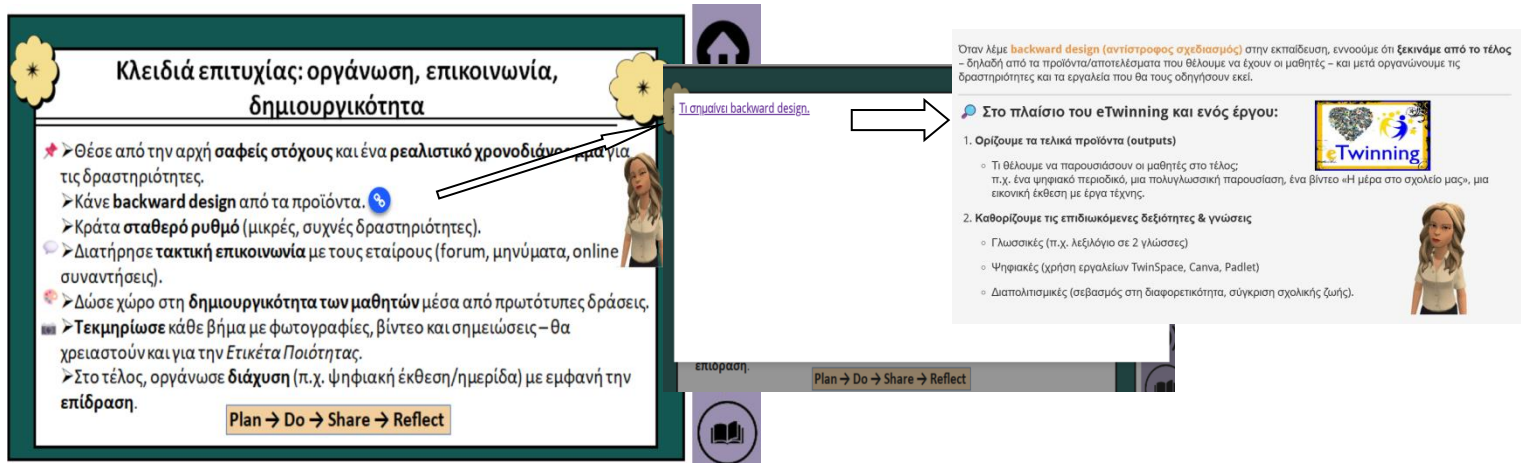
Εικόνα 12. Σύνδεσμος 2

Τα **παρακείμενα** αποτελούν μη ή ημι-γλωσσικά στοιχεία, τα οποία, όπως και τα επικείμενα, λειτουργούν υποστηρικτικά προς το κείμενο και κρίνονται απαραίτητα για την ουσιαστική κατανόηση και την εμβάθυνση στη νέα γνώση. Στο εκπαιδευτικό υλικό, στα παρακείμενα περιλαμβάνονται εικόνες, φωτογραφίες και σχηματικές αναπαραστάσεις, οι οποίες τοποθετούνται κοντά στα αντίστοιχα κείμενα, σύμφωνα με την αρχή της χωρικής συνάφειας, συμβάλλοντας στη διευκόλυνση της γνωστικής επεξεργασίας του περιεχομένου.

Εικόνα 13. Παρακείμενο στοιχείο Ε.Υ

Σε πολλά διάσπαρτα σημεία του Ε.Υ. έχουν χρησιμοποιηθεί και **περικείμενα** στοιχεία δηλαδή επεξηγηματικά κείμενα για περαιτέρω εμβάθυνση του βασικού κειμένου.

Κλειδιά επιτυχίας: οργάνωση, επικοινωνία, δημιουργικότητα

- Θέσε από την αρχή σαφείς στόχους και ένα ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα για τις δραστηριότητες.
- Κάνε **backward design** από τα προϊόντα.
- Κράτα **σταθερό ρυθμό** (μικρές, συχνές δραστηριότητες).
- Διατήρησε **τακτική επικοινωνία** με τους εταίρους (forum, μηνύματα, online συναντήσεις).
- Δώσε χώρο στη **δημιουργικότητα των μαθητών** μέσα από πρωτότυπες δράσεις.
- **Τεκμηρίωσε** κάθε βήμα με φωτογραφίες, βίντεο και σημειώσεις – θα χρειαστούν και για την **Ετικέτα Ποιότητας**.
- Στο τέλος, οργάνωσε **διάχυση** (π.χ. ψηφιακή έκθεση/ημερίδα) με εμφανή την επίδραση.

Plan → Do → Share → Reflect

Όταν λέμε **backward design** (αντίστροφος σχεδιασμός) στην εκπαίδευση, εννοούμε ότι ξεκινάμε από το τέλος – δηλαδή από τα προϊόντα/αποτελέσματα που θέλουμε να έχουν οι μαθητές – και μετά οργανώνουμε τις δραστηριότητες και τα εργαλεία που θα τους οδηγήσουν εκεί.

Τι σημαίνει **backward design**.

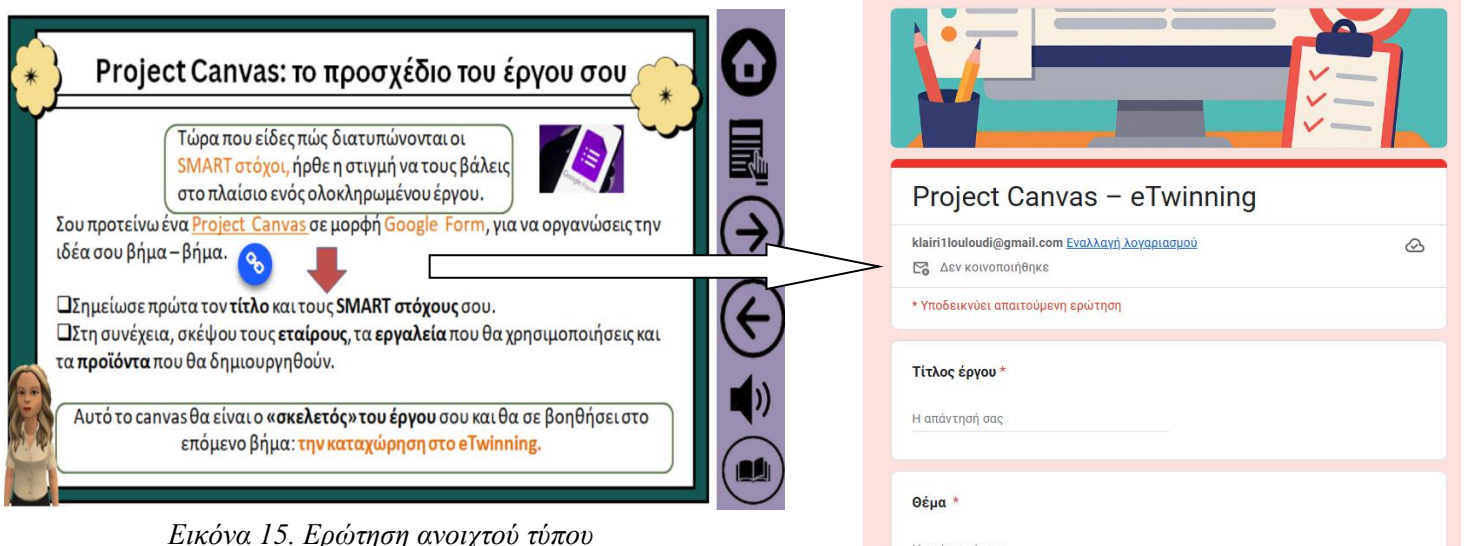
Στο πλαίσιο του eTwinning και ενός έργου:

- Ορίζουμε τα τελικά προϊόντα (outputs)
 - Τι θέλουμε να παρουσιάσουν οι μαθητές στο τέλος; π.χ. ένα ψηφιακό περιοδικό, μια πολυμέσικη παρουσίαση, ένα βίντεο «Η μέρα στο σχολείο μας», μια εικονική έκθεση με έργα τέχνης.
- Καθορίζουμε τις επιδιωκόμενες δεξιότητες & γνώσεις
 - Γλωσσικές (π.χ. λεξιλόγιο σε 2 γλώσσες)
 - Ψηφιακές (χρήση εργαλείων TwinSpace, Canva, Padlet)
 - Διαπολιτισμικές (σεβασμός στη διαφορετικότητα, σύγκριση σχολικής ζωής).

Plan → Do → Share → Reflect

Εικόνα 14: Περικείμενο στοιχείο E.Y. σε αναδύομενο παράθυρο.

Στα **πολυκείμενα** εντάσσονται οι δραστηριότητες με τις οποίες καλούνται να εμπλακούν οι εκπαιδευόμενοι στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού υλικού. Μέσα από τη συμμετοχή τους σε αυτές, ενισχύεται η αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευτή και υποστηρίζεται η ενεργή συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία. Ενδεικτική δραστηριότητα αποτελεί η «Ο Σκελετός του έργου σου», κατά την οποία αξιοποιήθηκε η εφαρμογή Google Forms για τη δημιουργία διαδραστικής φόρμας, δίνοντας τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να διατυπώσουν προσωπικές απαντήσεις ανοιχτού τύπου.

Project Canvas: το προσχέδιο του έργου σου

Τώρα που είδες πώς διατυπώνονται οι **SMART στόχοι**, ήρθε η στιγμή να τους βάλεις στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου έργου.

Σου προτείνω ένα **Project Canvas** σε μορφή **Google Form**, για να οργανώσεις την ιδέα σου βήμα – βήμα.

- Σημείωσε πρώτα τον **τίτλο** και τους **SMART στόχους** σου.
- Στη συνέχεια, σκέψου τους **εταίρους**, τα **εργαλεία** που θα χρησιμοποιήσεις και τα **προϊόντα** που θα δημιουργηθούν.

Αυτό το canvas θα είναι ο «**σκελετός**» του έργου σου και θα σε βοηθήσει στο επόμενο βήμα: **την καταχώρηση στο eTwinning**.

Project Canvas – eTwinning

klairi1louloudi@gmail.com [Εναλλαγή λογαριασμού](#)

Δεν κοινοποιήθηκε

* Υποδεικνύει απαιτούμενη ερώτηση

Τίτλος έργου *

Η απάντησή σας

Θέμα *

Εικόνα 15. Ερώτηση ανοιχτού τύπου

Σε ολόκληρη την έκταση του εκπαιδευτικού υλικού αξιοποιούνται βίντεο, εκ των οποίων αρκετά έχουν διαδραστικό χαρακτήρα και περιλαμβάνουν ερωτήσεις και δραστηριότητες. Τα στοιχεία αυτά εντάσσονται στην κατηγορία των πολυαντικειμένων και συμβάλλουν στην υποστήριξη της αρχής της τροπικότητας. Παράλληλα, σύμφωνα με την αρχή της φωνής, στο μεγαλύτερο μέρος του υλικού παρέχεται ηχητική αφήγηση, η οποία ενεργοποιείται προαιρετικά από τον εκπαιδευόμενο, ανάλογα με τις ανάγκες και τις προτιμήσεις του.

Εικόνα 16. Διαδραστικό βίντεο

Εικόνα 17. Δυνατότητα αφήγησης με φυσική φωνή

Συνοψίζοντας, το εκπαιδευτικό υλικό σχεδιάστηκε με γνώμονα τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και σε συνάρτηση με τη θεωρία της πολυμεσικής μάθησης του Mayer. Παράλληλα, το ύφος του υλικού διαμορφώθηκε έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της ομάδας - στόχου, δηλαδή των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Με τον τρόπο αυτό, ενισχύεται η θετική και ενεργή αλληλεπίδραση των χρηστών με το εκπαιδευτικό υλικό, γεγονός που συμβάλλει στη μεγιστοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

3.2. Εκπαιδευτική έρευνα: Ποσοτική-Ποιοτική

Για την απάντηση ερευνητικών ερωτημάτων, την επίλυση ή επανεξέταση προβλημάτων και την ερμηνεία ανθρώπινων συμπεριφορών, καθίσταται αναγκαία η διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας. Η έρευνα συνιστά μια συστηματική διαδικασία αναζήτησης της γνώσης και κατανόησης της πραγματικότητας μέσω επιστημονικά τεκμηριωμένων μεθόδων (Βάμβουκας, 2002), ενώ αποσκοπεί στην εξέλιξη της επιστήμης και στη διεύρυνση του γνωστικού πεδίου. Οι βασικοί της στόχοι συνοψίζονται στη διερεύνηση, την περιγραφή και την ερμηνεία των υπό μελέτη φαινομένων (Babbie, 2012, όπως αναφέρεται στο Χαλικιάς κ.α., 2016).

Η διερεύνηση συμβάλλει στη βαθύτερη κατανόηση του ερευνητικού ζητήματος, η περιγραφή αποτυπώνει τις παρατηρήσεις που προκύπτουν από τη συλλογή δεδομένων, ενώ η ερμηνεία αφορά την εξαγωγή συμπερασμάτων και την αναζήτηση αιτιακών σχέσεων μεταξύ μεταβλητών (Χαλικιάς κ.α., 2016). Πριν από την έναρξη μιας έρευνας, προηγείται ο εντοπισμός ενός προβλήματος ή ενός κενού γνώσης, το οποίο ο ερευνητής καλείται να διερευνήσει. Η πορεία που ακολουθείται καθορίζεται από τη μεθοδολογία της έρευνας και περιλαμβάνει τον σκοπό, τα ερευνητικά ερωτήματα, το δείγμα, τα εργαλεία συλλογής δεδομένων και τη διαδικασία ανάλυσής τους (Ισαρη & Πουρκό).

Η έρευνα που εστιάζει σε ζητήματα μάθησης, διδασκαλίας και εκπαιδευτικών πρακτικών ορίζεται ως **εκπαιδευτική έρευνα**. Στόχος της είναι η κατανόηση εκπαιδευτικών

φαινομένων και η ερμηνεία συμπεριφορών μέσα από τη συστηματική συλλογή και ανάλυση δεδομένων, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Creswell, 2016· Cohen et al., 2002). Ωστόσο, ο σχεδιασμός της εκπαιδευτικής έρευνας παρουσιάζει ιδιαιτερότητες, καθώς η ανθρώπινη συμπεριφορά δεν μπορεί να ελεγχθεί απόλυτα, γεγονός που καθιστά απαραίτητη τη μεθοδολογική προσοχή και τη δεοντολογική προσέγγιση (Αγαλιανού, 2014).

Ανάλογα με τον σκοπό και τα ερευνητικά ερωτήματα, οι εκπαιδευτικές έρευνες διακρίνονται σε **ποιοτικές** και **ποσοτικές** (Robson, 2017). Η ποιοτική έρευνα επικεντρώνεται στην κατανόηση των νοημάτων, των στάσεων και των αντιλήψεων των συμμετεχόντων, επιδιώκοντας να ερμηνεύσει το «πώς» και το «γιατί» των φαινομένων. Η ανάλυση περιεχομένου αποτελεί βασική τεχνική της ποιοτικής έρευνας, καθώς επιτρέπει την επεξεργασία εκτενούς ποιοτικού υλικού μέσω της οργάνωσής του σε κατηγορίες που υπηρετούν τα ερευνητικά ερωτήματα και διέπονται από αρχές όπως η καταλληλότητα, η αντικειμενικότητα, η εξαντλητικότητα και ο αμοιβαίος αποκλεισμός (Βάμβουκας, 2002· Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005).

Αντίθετα, η ποσοτική έρευνα στοχεύει στον εντοπισμό σχέσεων μεταξύ μεταβλητών, στη μέτρηση φαινομένων και στη δυνατότητα γενίκευσης των αποτελεσμάτων στον πληθυσμό. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιείται με τη χρήση στατιστικών εργαλείων και λογισμικών, με σκοπό την επιβεβαίωση ή απόρριψη ερευνητικών υποθέσεων (Χαλικιάς κ.α., 2016).

Στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα, η συνδυαστική αξιοποίηση ποιοτικών και ποσοτικών προσεγγίσεων θεωρείται ιδιαίτερα αποτελεσματική, καθώς επιτρέπει την πολύπλευρη κατανόηση σύνθετων εκπαιδευτικών ζητημάτων και ενισχύει την εγκυρότητα των ερευνητικών συμπερασμάτων (Creswell, 2016).

3.3. Μεθοδολογία αποτίμησης εκπαιδευτικού υλικού και εφαρμογή σε εκπαιδευτικούς

3.3.1. Σκοπός της έρευνας

Ο ερευνητικός σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι διττός. Αφενός, επιδιώκεται η αποτίμηση του εκπαιδευτικού διαδραστικού υλικού επιμόρφωσης για το eTwinning από ειδικούς στον τομέα της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, με στόχο την αξιολόγηση του παιδαγωγικού του σχεδιασμού, της δομής και της επιστημονικής του επάρκειας. Αφετέρου, η έρευνα απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και στοχεύει στη διερεύνηση των απόψεων και των εμπειριών τους σχετικά με τη χρήση και την αξιοποίηση του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού υλικού στο πλαίσιο της επιμόρφωσής τους.

3.3.2. Στόχοι της έρευνας

Για τη διερεύνηση του σκοπού του ερευνητικού εγχειρήματος τίθενται οι παρακάτω ερευνητικοί στόχοι:

- 1. Αξιολόγηση καταλληλότητας του εκπαιδευτικού υλικού:** Να εξεταστεί από ειδικούς αν το υλικό ανταποκρίνεται στις ανάγκες των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- 2. Ανασκόπηση μαθησιακών αποτελεσμάτων:** Να διερευνηθεί αν η χρήση του εκπαιδευτικού υλικού οδηγεί στην επίτευξη των επιδιωκόμενων μαθησιακών στόχων.
- 3. Αξιολόγηση ευχρηστίας:** Να εξεταστεί η ευκολία χρήσης και η λειτουργικότητα του εκπαιδευτικού υλικού για τους εκπαιδευτικούς.
- 4. Ανάλυση δυνατών και αδύναμων σημείων:** Να εντοπιστούν τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες και τα σημεία που απαιτούν τροποποιήσεις στο εκπαιδευτικό υλικό.
- 5. Καταλληλότητα για εκπαιδευτικούς:** Να εκτιμηθεί αν το εκπαιδευτικό υλικό καλύπτει τις ανάγκες και απαιτήσεις των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

6. **Μαθησιακά αποτελέσματα:** Να διερευνηθεί κατά πόσο η χρήση του υλικού οδηγεί στην επίτευξη των επιθυμητών μαθησιακών στόχων.
7. **Συναισθηματική ανταπόκριση:** Να αξιολογηθεί η συναισθηματική ανταπόκριση των εκπαιδευτικών κατά τη χρήση του εκπαιδευτικού υλικού και πώς αυτή επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του.

3.3.3. Ερευνητικά ερωτήματα

Η διερεύνηση των ερευνητικών στόχων και, κατ' επέκταση, η διατύπωση των ερευνητικών ερωτημάτων της παρούσας μελέτης οργανώνονται σε δύο διακριτές ενότητες.

Η πρώτη ενότητα εστιάζει στην αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού από ειδικούς στον χώρο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, συγκεκριμένα από τρεις τελειόφοιτους μεταπτυχιακούς φοιτητές, από την οποία προκύπτουν τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

- Το διαδραστικό εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί σύμφωνα με τη μεθοδολογία και τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, όπως αυτές προσδιορίζονται στην ταξινομία West–Λιοναράκη;
- Ο σχεδιασμός του διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού ευθυγραμμίζεται με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης, όπως διατυπώνονται από τον Mayer;

Η δεύτερη ενότητα των ερευνητικών ερωτημάτων επικεντρώνεται στη διερεύνηση των απόψεων, των στάσεων και των εμπειριών εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τη μελέτη και την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού επιμόρφωσης για το eTwinning. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δείγμα δέκα (10) εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης από την περιοχή του Ηρακλείου Κρήτης, εκ των οποίων ορισμένοι διέθεταν προηγούμενη εμπειρία συμμετοχής σε έργα eTwinning, ενώ άλλοι δεν είχαν σχετική εμπειρία.

Στόχος της ενότητας είναι η αποτύπωση της παιδαγωγικής αξίας του εκπαιδευτικού υλικού από την οπτική των εκπαιδευτικών ως τελικών χρηστών του, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφοροποίηση στο επίπεδο εμπειρίας τους με την πλατφόρμα. Διερευνάται ο βαθμός στον οποίο η ενασχόληση με συνεργατικά έργα μέσω του eTwinning συμβάλλει στην ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων και στην καλλιέργεια συνεργατικού πνεύματος μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Παράλληλα, εξετάζονται οι στάσεις και οι αντιδράσεις των συμμετεχόντων απέναντι στην εφαρμογή διαπολιτισμικών προσεγγίσεων στο πλαίσιο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, καθώς και οι αντιλαμβανόμενες προκλήσεις και ευκαιρίες που αναδύονται κατά τη μελέτη και εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού στην εκπαιδευτική πράξη. Τέλος, διερευνάται η πρόθεση των εκπαιδευτικών για μελλοντική αξιοποίηση του υλικού τόσο στη διδακτική τους πρακτική όσο και στην επαγγελματική τους ανάπτυξη.

3.3.4. Στάδια της έρευνας και χρόνος διεξαγωγής της

Η ερευνητική διαδικασία αναπτύχθηκε σε τέσσερα διακριτά στάδια, τα οποία υλοποιήθηκαν σε συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο.

1ο Στάδιο (1 Ιουλίου 2025 – 31 Αυγούστου 2025)

Κατά το πρώτο στάδιο πραγματοποιήθηκε ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού υλικού του μαθήματος με αξιοποίηση του εργαλείου H5P. Το υλικό ενσωματώθηκε στην πλατφόρμα του E.ΔΙ.Β.Ε.Α. και οργανώθηκε σε μορφή επιμορφωτικού μαθήματος με τίτλο «*Συνεργατικά Έργα και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση με το eTwinning*».

2ο Στάδιο (25 Σεπτεμβρίου 2025)

Στο δεύτερο στάδιο πραγματοποιήθηκε η αποστολή του εκπαιδευτικού υλικού σε τρεις (3) ειδικούς της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, ο σύνδεσμος (link) του μαθήματος απεστάλη μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, προκειμένου οι ειδικοί να μελετήσουν το υλικό και να προβούν στην αξιολόγησή του.

3ο Στάδιο (10 Οκτωβρίου 2025)

Κατά το τρίτο στάδιο, οι ειδικοί της ΕξΑΕ έλαβαν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου το ερωτηματολόγιο του Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α., το οποίο κλήθηκαν να συμπληρώσουν και να αποστείλουν στην ερευνήτρια εντός χρονικού διαστήματος μίας εβδομάδας. Την ίδια ημερομηνία διανεμήθηκε και δεύτερο ερωτηματολόγιο, σχεδιασμένο από την ερευνήτρια, σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Επισημαίνεται ότι και τα δύο ερωτηματολόγια περιλάμβαναν ερωτήσεις άμεσα συνδεδεμένες με τα ερευνητικά ερωτήματα της μελέτης.

Παράλληλα, κατά τη διάρκεια του δεύτερου και τρίτου σταδίου πραγματοποιήθηκε η συγγραφή του θεωρητικού πλαισίου και της βιβλιογραφικής ανασκόπησης της έρευνας, γεγονός που συνέβαλε στον περαιτέρω εμπλουτισμό και την ακριβέστερη οριοθέτηση των ερευνητικών ερωτημάτων.

4ο Στάδιο

Στο τελευταίο στάδιο ακολούθησε η επεξεργασία των δεδομένων που συλλέχθηκαν μέσω των ερωτηματολογίων, καθώς και η ανάλυση και συγγραφή των εξαγόμενων συμπερασμάτων. Η ερευνητική διαδικασία ολοκληρώθηκε στις 5 Ιανουαρίου 2026.

3.3.4. Είδος έρευνας

Η παρούσα ερευνητική μελέτη εντάσσεται στο πλαίσιο της ποιοτικής έρευνας, καθώς εστιάζει στη διερεύνηση στάσεων, απόψεων και εμπειριών των συμμετεχόντων αναφορικά με την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού επιμόρφωσης για το eTwinning. Ειδικότερα, πραγματοποιήθηκε ποιοτική αποτίμηση του διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού τόσο από ειδικούς στον χώρο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης όσο και από εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, κατά τη χρήση του σε πλαίσιο επιμορφωτικής εξ αποστάσεως μάθησης.

Η επιλογή της ποιοτικής ερευνητικής προσέγγισης κρίθηκε σκόπιμη, καθώς επιτρέπει την εις βάθος κατανόηση των αντιλήψεων, των στάσεων και των εμπειριών των συμμετεχόντων, δίνοντας έμφαση στο νόημα που αποδίδουν οι ίδιοι στη μαθησιακή τους εμπειρία (Βάμβουκας, 2002). Η ποιοτική έρευνα δεν περιορίζεται στην απλή περιγραφή των φαινομένων, αλλά επιδιώκει την ερμηνεία τους μέσα από το πρίσμα των υποκειμενικών βιωμάτων και των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων.

Στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης, το δείγμα αποτέλεσαν δέκα (10) εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης από την περιοχή του Ηρακλείου Κρήτης, με διαφοροποιημένο επίπεδο εμπειρίας ως προς την αξιοποίηση του eTwinning και των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας. Η ποιοτική φύση της έρευνας επέτρεψε την καταγραφή τόσο κοινών μοτίβων όσο και διαφοροποιήσεων στις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών, ανάλογα με το βαθμό εξοικείωσής τους με συνεργατικά και διαπολιτισμικά ψηφιακά έργα.

Καθοριστικό ρόλο στη διαδικασία διαδραματίζει ο ερευνητής, ο οποίος, υιοθετώντας διερευνητική προσέγγιση, συλλέγει, αναλύει και ερμηνεύει τα δεδομένα με στόχο την εξαγωγή τεκμηριωμένων συμπερασμάτων που απαντούν στα ερευνητικά ερωτήματα της μελέτης (Παπαναστασίου & Παπαναστασίου, 2016). Τα δεδομένα αναλύονται περιγραφικά και ερμηνευτικά, με σεβασμό στις αρχές της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας της ποιοτικής έρευνας.

Συνολικά, η επιλογή της ποιοτικής μεθόδου κρίνεται κατάλληλη για τον σκοπό της παρούσας διπλωματικής εργασίας, καθώς επιτρέπει την ουσιαστική αποτίμηση του

εκπαιδευτικού υλικού και την εις βάθος διερεύνηση των εμπειριών και των στάσεων των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με την επιμορφωτική αξιοποίηση του eTwinning.

3.3.5. Το δείγμα της έρευνας και μέθοδος δειγματοληψίας

Για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας επιλέχθηκε συνδυασμός **σκόπιμης δειγματοληψίας** και **δειγματοληψίας ευκολίας**, μέθοδοι που κρίνονται κατάλληλες σε ποιοτικές έρευνες μικρής κλίμακας, όπου ο στόχος δεν είναι η στατιστική γενίκευση αλλά η εις βάθος διερεύνηση απόψεων και εμπειριών.

Αρχικά, για την αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού από ειδικούς της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης εφαρμόστηκε **σκόπιμη δειγματοληψία**. Οι συμμετέχοντες δεν επιλέχθηκαν τυχαία, αλλά βάσει της επιστημονικής τους κατάρτισης και της γνώσης τους στο πεδίο της ΕξΑΕ. Συγκεκριμένα, ως ειδικοί επιλέχθηκαν τρεις (3) τελειόφοιτοι μεταπτυχιακοί φοιτητές/φοιτήτριες του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α. με τίτλο «*Επιστήμες της Αγωγής – Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με χρήση των ΤΠΕ (e-learning)*», οι οποίοι διέθεταν θεωρητικό υπόβαθρο και εμπειρία σχετική με τα ερευνητικά ερωτήματα της μελέτης.

Παράλληλα, για τη διερεύνηση των απόψεων και εμπειριών των τελικών χρηστών του εκπαιδευτικού υλικού, το δείγμα αποτέλεσαν **δέκα (10) εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης**. Η επιλογή τους πραγματοποιήθηκε με **συνδυασμό σκόπιμης και ευκολίας δειγματοληψίας**, καθώς οι συμμετέχοντες ήταν αφενός άμεσα προσβάσιμοι στην ερευνήτρια και αφετέρου πληρούσαν συγκεκριμένα κριτήρια συνάφειας με το αντικείμενο της έρευνας.

Στο δείγμα περιλαμβάνονταν εκπαιδευτικοί που υπηρετούσαν στο σχολείο όπου εργάζεται η ερευνήτρια, καθώς και εκπαιδευτικοί από το ευρύτερο επαγγελματικό και κοινωνικό της περιβάλλον. Κοινό χαρακτηριστικό των συμμετεχόντων ήταν το ενδιαφέρον τους για την αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων στην εκπαίδευση, ενώ ορισμένοι διέθεταν προηγούμενη εμπειρία συμμετοχής σε ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως το eTwinning ή το Erasmus+, και άλλοι όχι. Η διαφοροποίηση αυτή κρίθηκε ιδιαίτερα χρήσιμη, καθώς επέτρεψε τη συλλογή ποικίλων οπτικών και εμπειριών σχετικά με τη χρήση του εκπαιδευτικού υλικού.

Η επιλογή του συγκεκριμένου δείγματος εξυπηρετεί τον διερευνητικό χαρακτήρα της παρούσας ποιοτικής μελέτης, καθώς παρέχει τη δυνατότητα ουσιαστικής αποτίμησης του εκπαιδευτικού υλικού τόσο από ειδικούς της ΕξΑΕ όσο και από εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με διαφορετικό επίπεδο εμπειρίας.

3.3.6. Μέσα συλλογής δεδομένων

Στην παρούσα ποιοτική έρευνα, η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίων ανοικτού τύπου, τα οποία απευθύνθηκαν σε δύο διακριτές ομάδες συμμετεχόντων: σε τρεις (3) ειδικούς της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και σε δέκα (10) εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η επιλογή των ερωτηματολογίων ως βασικών ερευνητικών εργαλείων κρίθηκε κατάλληλη, καθώς επιτρέπουν την εις βάθος διερεύνηση των απόψεων, των στάσεων και των εμπειριών των συμμετεχόντων, στοιχείο που συνάδει με τον διερευνητικό χαρακτήρα της μελέτης.

Για την αποτίμηση των Ειδικών της ΕξΑΕ

Για την αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού από τους ειδικούς της ΕξΑΕ χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο που έχει σχεδιαστεί από το Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α. και παρατίθεται στο Παράρτημα Α όπου περιλαμβάνει συνολικά σαράντα τέσσερις (44) ερωτήσεις. Από αυτές, οι πέντε (5) πρώτες αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία και το τεχνολογικό υπόβαθρο των συμμετεχόντων, ενώ οι υπόλοιπες τριάντα εννέα (39) είναι ερωτήσεις ανοικτού τύπου που στοχεύουν στην ποιοτική αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού. Οι ερωτήσεις αυτές οργανώνονται σε δέκα (10) βασικούς ερευνητικούς άξονες και επιτρέπουν τη συστηματική αξιολόγηση του υλικού με βάση τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και της πολυμεσικής μάθησης.

Ερευνητικοί Άξονες
1. Επιστημονική συνοχή και τεκμηρίωση Ε.Υ. (3 ερωτήσεις)
2. Απλή και κατανοητή παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου (4 ερωτήσεις)
3. Ευχρηστία Ε.Υ. (2 ερωτήσεις)
4. Υποστήριξη και καθοδήγηση μαθητή στη μελέτη (3 ερωτήσεις)
5. Υποστήριξη της αλληλεπίδρασης με τον μαθητή στη μελέτη του (4 ερωτήσεις)
6. Παροχή στον μαθητή δυνατότητας αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης (4 ερωτήσεις)
7. Σαφήνεια σκοπού και προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων (2 ερωτήσεις)
8. Σχεδιασμός Ε.Υ. σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης (15 ερωτήσεις)
9. Δυνατά στοιχεία Ε.Υ. (1 ερώτηση)
10. Προτάσεις βελτίωσης Ε.Υ. (1 ερώτηση)

Πίνακας 1: Ερευνητικοί άξονες ερωτηματολογίου ειδικών της ΕξΑΕ

Για την έρευνα των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Παράλληλα, για τη διερεύνηση των απόψεων και εμπειριών των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο που κατασκευάστηκε από την ερευνήτρια μέσω της πλατφόρμας Google Forms. Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελείται από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει έξι (5) ερωτήσεις δημογραφικού και τεχνολογικού χαρακτήρα, οι οποίες αφορούν το φύλο, την ηλικιακή ομάδα, τα έτη προϋπηρεσίας, το επίπεδο εξοικείωσης με τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας και τη συχνότητα χρήσης τους στην εκπαιδευτική πράξη. Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει επτά (7) ερωτήσεις ανοικτού τύπου, οι οποίες οργανώνονται σε αντίστοιχους ερευνητικούς άξονες και σχετίζονται άμεσα με τα ερευνητικά ερωτήματα της μελέτης.

Συγκεκριμένα, οι ανοικτές ερωτήσεις των εκπαιδευτικών διερευνούν τη συμβολή της συμμετοχής σε συνεργατικά έργα μέσω της πλατφόρμας eTwinning στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, τη σημασία της διαπολιτισμικής διάστασης στα συνεργατικά έργα, τα οφέλη για μαθητές και εκπαιδευτικούς, την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων μέσω της μελέτης του εκπαιδευτικού υλικού, τις δυσκολίες

εφαρμογής του στην εκπαιδευτική πράξη, τα δυνατά του σημεία και την πρόθεση μελλοντικής αξιοποίησής του.

3.3.7. Επεξεργασία και κωδικοποίηση δεδομένων

Οι απαντήσεις και από τις δύο ομάδες συμμετεχόντων αναλύθηκαν με τη μέθοδο της Ανάλυσης Περιεχομένου, με στόχο την κατηγοριοποίηση και την ερμηνεία των δεδομένων και την εξαγωγή συμπερασμάτων που απαντούν στα ερευνητικά ερωτήματα της μελέτης. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατή η ολοκληρωμένη και πολυεπίπεδη αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού τόσο από την οπτική των ειδικών της ΕξΑΕ όσο και από την πλευρά των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως τελικών χρηστών του.

Για την αποτίμηση των ειδικών

Ως μονάδα ανάλυσης για την επεξεργασία των δεδομένων επιλέχθηκε κάθε πρόταση που αποδίδει αυτοτελές και ολοκληρωμένο νόημα. Πιο συγκεκριμένα, ως μονάδες ανάλυσης λήφθηκαν υπόψη τόσο οι κύριες προτάσεις όσο και ορισμένες δευτερεύουσες, εφόσον συνέβαλλαν ουσιαστικά στη διαμόρφωση του νοήματος της απάντησης. Κατά το τελικό στάδιο της ανάλυσης, κάθε μονάδα ανάλυσης εντάχθηκε σε μία κατηγορία κωδικοποίησης.

Άξονας	Κατηγορία Ανάλυσης
1 ^{ος} Επιστημονική Συνοχή-Τεκμηρίωση	<ol style="list-style-type: none"> 1. Βιβλιογραφία 2. Διαφορετικές πηγές πληροφορίας 3. Περαιτέρω μελέτη
2 ^{ος} Απλή και κατανοητή παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ψυλικό ύφος 2. Πυκνότητα πληροφοριών 3. Κείμενο, εικόνες, video 4. Χρωματικές συνθέσεις
3 ^{ος} Ευχρηστία Ε.Υ.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εύκολη πλοήγηση 2. Συνεπείς υπερσύνδεσμοι
4 ^{ος} Το Ε.Υ. καθοδηγεί και υποστηρίζει τον μαθητή στη μελέτη του	<ol style="list-style-type: none"> 1. Συμβουλές για μελέτη 2. Έμφαση σε κάποια σημεία 3. Επεξηγηματικά σχόλια
5 ^{ος} Το Ε.Υ. υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον μαθητή στη μελέτη του	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ενθάρρυνση για έκφραση απόψεων 2. Ενθάρρυνση για διατύπωση ερωτήσεων 3. Ενθάρρυνση για συναισθηματική εμπλοκή 4. Ενθάρρυνση για ανταλλαγή απόψεων με συμμαθητές
6 ^{ος} Το Ε.Υ. παρέχει στον μαθητή τη δυνατότητα αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης 2. Δραστηριότητες για ανάπτυξη κριτικής σκέψης 3. Ανάπτυξη επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση 4. Δραστηριότητες για συσχέτιση των νέων δεδομένων με την πραγματικότητα του μαθητή
7 ^{ος} Ο σκοπός και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα είναι σαφώς διατυπωμένα	<ol style="list-style-type: none"> 1. Σαφής διατύπωση του σκοπού κάθε Δ.Ε. 2. Σαφής διατύπωση προσδοκώμενων αποτελεσμάτων σε κάθε Δ.Ε.
8 ^{ος} Το Ε.Υ. σχεδιάστηκε σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής μάθησης	<ol style="list-style-type: none"> 1. Συνδυασμός κειμένου –εικόνας (πολυμεσική αρχή) 2. Εικόνες (πολυμεσική αρχή) 3. Αφήγηση (αρχή τροπικότητας) 4. Μη σχετικές πληροφορίες (αρχή συνοχής) 5. Φιλική γλώσσα (αρχή προσωποποίησης) 6. Χρήση β προσώπου(-//-) 7. Ηχητική παρουσίαση(-//-) 8. Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίασης(αρχή φωνής) 9. Φιλικό avatar(αρχή εικόνας) 10. Τμηματική παρουσίαση περιεχομένου(αρχή κατάτμησης) 11. Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση(αρχή προσωποποίησης) 12. Μακροσκελή κείμενα(αρχή κατάτμησης) 13. Σαφείς οδηγίες για εργασίες(αρχή σηματοδότησης) 14. Στοιχεία επισήμανσης(αρχή σηματοδότησης) 15. Εισαγωγικές δραστηριότητες κατανόησης (αρχή προπαίδευσης)
9 ^{ος} Δυνατά σημεία του Ε.Υ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δυνατά σημεία Ε.Υ.
10 ^{ος} Προτάσεις για να βελτιωθεί το Ε.Υ.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προτάσεις βελτίωσης

Πίνακας 2: Κατηγορίες ανά άξονα στο ερωτηματολόγιο των ειδικών

Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της Ανάλυσης Περιεχομένου. Ως μονάδα ανάλυσης ορίστηκε κάθε πρόταση ή τμήμα πρότασης που αποδίδει ολοκληρωμένο νόημα και σχετίζεται με τα ερευνητικά ερωτήματα της μελέτης. Οι μονάδες ανάλυσης κωδικοποιήθηκαν σε κατηγορίες, οι οποίες οργανώθηκαν σε ερευνητικούς άξονες που προέκυψαν από το θεωρητικό πλαίσιο και τη δομή του ερωτηματολογίου.

Ερευνητικός Άξονας	Κατηγορία Ανάλυσης
1ος: Συνεργασία μέσω eTwinning	Ενίσχυση συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών
	Ανταλλαγή ιδεών και καλών πρακτικών
	Δημιουργία επαγγελματικών δικτύων
2ος: Διαπολιτισμική διάσταση στα έργα eTwinning	Αντιλήψεις για τη σημασία της διαπολιτισμικότητας
	Πρώθηση σεβασμού και αποδοχής της διαφορετικότητας
3ος: Οφέλη διαπολιτισμικής προσέγγισης	Οφέλη για τους μαθητές
	Οφέλη για τους εκπαιδευτικούς
4ος: Ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων	Παιδαγωγικές δεξιότητες
	Ψηφιακές δεξιότητες
	Συνεργατικές και επικοινωνιακές δεξιότητες
	Δεξιότητες σχεδιασμού συνεργατικών έργων
5ος: Δυσκολίες εφαρμογής του εκπαιδευτικού υλικού	Τεχνολογικές δυσκολίες
	Ελλειψη χρόνου
	Βαθμός εξοικείωσης με την πλατφόρμα
	Υποστήριξη και καθοδήγηση
6ος: Δυνατά σημεία του εκπαιδευτικού υλικού	Σαφήνεια και δομή περιεχομένου
	Χρησιμότητα για την εκπαιδευτική πράξη
	Ελκυστικότητα και παιδαγωγική αξία
7ος: Πρόθεση μελλοντικής αξιοποίησης	Χρήση στη διδακτική πρακτική
	Χρήση για επαγγελματική ανάπτυξη

Πίνακας 3: Ερευνητικοί άξονες ερωτηματολογίου εκπαιδευτικών

3.3.8. Περιορισμοί έρευνας

Οι περιορισμοί της παρούσας έρευνας σχετίζονται κυρίως με τη μεθοδολογική προσέγγιση που υιοθετήθηκε, δηλαδή την ποιοτική Ανάλυση Περιεχομένου, καθώς και με το περιορισμένο μέγεθος και τη φύση του δείγματος που χρησιμοποιήθηκε.

Κεντρικό μέλημα σε κάθε ερευνητική διαδικασία αποτελεί η διασφάλιση της εγκυρότητας της μελέτης και της αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων που προκύπτουν. Στο πλαίσιο αυτό, η αξιοπιστία συνδέεται με τη δυνατότητα επανάληψης της έρευνας υπό παρόμοιες συνθήκες και την εξαγωγή συγκρίσιμων συμπερασμάτων από τον ίδιο ή από διαφορετικό ερευνητή. Ωστόσο, στην Ανάλυση Περιεχομένου οι κατηγορίες ανάλυσης δεν αποτελούν εγγενές χαρακτηριστικό του κειμένου, αλλά διαμορφώνονται από τον ερευνητή, γεγονός που ενδέχεται να εισάγει στοιχεία υποκειμενικότητας στη διαδικασία της κωδικοποίησης και της ερμηνείας των δεδομένων.

Επιπλέον, υπάρχει το ενδεχόμενο ορισμένες κατηγορίες να μην αποτυπώνουν επαρκώς το εύρος των νοημάτων που εκφράζουν οι συμμετέχοντες ή να παρουσιάζουν αλληλοεπικάλυψη. Παράλληλα, διαφορετικοί ερευνητές είναι πιθανό να ερμηνεύσουν με διαφορετικό τρόπο τις ίδιες απαντήσεις, ακόμη και όταν χρησιμοποιούν κοινό σύστημα κατηγοριοποίησης, γεγονός που μπορεί να επηρεάσει τη συνέπεια της κωδικοποίησης. Επίσης, η ένταξη των απόψεων των εκπαιδευτικών σε περιορισμένο αριθμό κατηγοριών ενδέχεται να οδηγήσει σε μερική απλοποίηση της πολυπλοκότητας των εμπειριών και των στάσεών τους.

Σε ό,τι αφορά το δείγμα της έρευνας, αυτό ήταν περιορισμένο, καθώς περιλάμβανε δέκα (10) εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης από την ευρύτερη περιοχή του Ηρακλείου Κρήτης. Η επιλογή του δείγματος πραγματοποιήθηκε με σκόπιμη και κατά περίπτωση ευκολίας δειγματοληψία, δεδομένου ότι οι συμμετέχοντες είχαν σχετική εμπειρία ή ενδιαφέρον για την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την πλατφόρμα eTwinning. Ως εκ τούτου, τα ευρήματα της έρευνας δεν μπορούν να γενικευθούν στον συνολικό πληθυσμό των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, αλλά αποτυπώνουν συγκεκριμένες απόψεις και εμπειρίες στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης.

Τέλος, η έρευνα εστιάζει αποκλειστικά στις αντιλήψεις και τις εμπειρίες των εκπαιδευτικών μετά τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού και δεν περιλαμβάνει μακροχρόνια παρακολούθηση της εφαρμογής του στην εκπαιδευτική πράξη. Συνεπώς, δεν

είναι δυνατόν να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με τη διαχρονική επίδραση του εκπαιδευτικού υλικού ή την αποτελεσματικότητά του σε διαφορετικά εκπαιδευτικά πλαίσια.

3.3.9. Δεοντολογία έρευνας

Η τήρηση των δεοντολογικών αρχών αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση για τη διεξαγωγή κάθε εκπαιδευτικής έρευνας, ανεξαρτήτως της μεθοδολογικής προσέγγισης που ακολουθείται. Στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης δεν προέκυψαν δεοντολογικά ζητήματα, καθώς η ερευνητική διαδικασία σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με σεβασμό στα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια των συμμετεχόντων.

Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην έρευνα ήταν απολύτως εθελοντική και οι συμμετέχοντες είχαν τη δυνατότητα να αποχωρήσουν από τη διαδικασία οποιαδήποτε χρονική στιγμή, χωρίς καμία συνέπεια. Παράλληλα, διασφαλίστηκε η ανωνυμία και η εμπιστευτικότητα των δεδομένων, καθώς τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν ανώνυμα και τα στοιχεία που συλλέχθηκαν χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά για τους σκοπούς της παρούσας ερευνητικής εργασίας.

Επιπλέον, οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν εκ των προτέρων για τον σκοπό της έρευνας, τη φύση της συμμετοχής τους και τον τρόπο αξιοποίησης των δεδομένων, παρέχοντας τη συναίνεσή τους πριν από τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων. Με τον τρόπο αυτό, η παρούσα έρευνα συμμορφώθηκε με τις βασικές αρχές της ερευνητικής δεοντολογίας, διασφαλίζοντας την εγκυρότητα και τη διαφάνεια της ερευνητικής διαδικασίας

4. Αποτελέσματα έρευνας

4.1. Εισαγωγή

Στο τέταρτο κεφάλαιο της παρούσας μεταπτυχιακής εργασίας παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα της έρευνας, όπως αυτά προέκυψαν από την επεξεργασία και την ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν μέσω των ερωτηματολογίων. Ειδικότερα, η υποενότητα 4.2 αφορά τα δεδομένα του ερωτηματολογίου που απευθύνθηκε στους ειδικούς της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και διαρθρώνεται σε δύο επιμέρους υποενότητες.

Στην υποενότητα 4.2.1 παρουσιάζονται τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και το τεχνολογικό υπόβαθρο των ειδικών της ΕξΑΕ, ενώ στην υποενότητα 4.2.2 καταγράφονται και σχολιάζονται οι απαντήσεις τους σχετικά με την αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού, οργανωμένες ανά ερευνητικό άξονα.

Η υποενότητα 4.3 περιλαμβάνει την παρουσίαση και τον σχολιασμό των απαντήσεων των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο ερωτηματολόγιο που τους χορηγήθηκε, δομημένες ανά ερευνητικό άξονα, ώστε να διευκολύνεται η συστηματική ανάλυση των δεδομένων.

Τέλος, επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις όλων των συμμετεχόντων παρατίθενται αυτούσιες κάτω από κάθε αντίστοιχο ερώτημα, με στόχο την πληρέστερη και αυθεντική αποτύπωση των απόψεων και εμπειριών τους.

4.2. Παρουσίαση δεδομένων ερωτηματολογίου ειδικών ΕξΑΕ

4.2.1. Δημογραφικά στοιχεία και τεχνολογικό υπόβαθρο ειδικών ΕξΑΕ

A. Δημογραφικά στοιχεία:

1. Φύλο

Όπως διαφαίνεται στον Πίνακα 4 και οι τρεις ειδικοί της ΕξΑΕ ήταν γυναίκες.

Φύλο	N	%
Ανδρας	0	0%
Γυναίκα	3	100%
Σύνολο	3	100%

Πίνακας 4: Ηλικιακή ομάδα ειδικών ΕξΑΕ

2. Ηλικία

Στον Πίνακα 5 φαίνεται η ηλικιακή ομάδα των τριών ειδικών της ΕξΑΕ που συμμετείχαν στην έρευνα και κωδικοποιούνται με τα γράμματα Α,Β,Γ. Η μία ανήκει στο ηλικιακό φάσμα των 31-40 ετών ενώ οι ηλικίες των άλλων δύο είναι από 41-50 ετών.

Ηλικιακή Ομάδα σε έτη				
Ειδικοί ΕξΑΕ	22-30	31- 40	41- 50	<50
A		X		
B			X	
Γ			X	

Πίνακας 5: Ηλικία ειδικών ΕξΑΕ

3. Έτη προϋπηρεσίας

Στον Πίνακα 6 καταγράφεται ότι και οι τρεις συμμετέχουσες έχουν εκπαιδευτική προϋπηρεσία από 11-20.

Έτη προϋπηρεσίας				
Ειδικοί ΕξΑΕ	0 - 4	5 - 10	11 - 20	< 20
A			X	
B			X	
Γ			X	

Πίνακας 6: Έτη προϋπηρεσίας ειδικών ΕξΑΕ

B. Τεχνολογικό υπόβαθρο:

4. Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη:

Σύμφωνα με τον Πίνακα 7 και οι τρεις συμμετέχοντες δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Χρησιμοποιείτε τις ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη;	
A	Ενσωματώνω συστηματικά τις ΤΠΕ στην καθημερινή διδακτική μου πρακτική.
B	Η διδακτική μου προσέγγιση στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στη χρήση των ΤΠΕ.
Γ	Φροντίζω η εκπαιδευτική διαδικασία να περιλαμβάνει σταθερά την αξιοποίηση των ΤΠΕ.

Πίνακας 7: Τεχνολογικό υπόβαθρο ειδικών ΕξΑΕ-αξιοποίηση ΤΠΕ

5. Εξοικείωση με τη μέθοδο της ΕξΑΕ με χρήση των ΤΠΕ:

Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις που αποτυπώνονται στον Πίνακα 8, και οι τρεις ειδικοί της ΕξΑΕ δηλώνουν υψηλό επίπεδο εξοικείωσης με τη μέθοδο της ΕξΑΕ σε συνδυασμό με τη χρήση των ΤΠΕ.

Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της ΕξΑΕ με τη χρήση των ΤΠΕ;	
A	Δηλώνω πλήρη εξοικείωση με τη μέθοδο της ΕξΑΕ και την αξιοποίηση των ΤΠΕ.
B	Θεωρώ ότι διαθέτω σημαντική ευχέρεια στην εφαρμογή της συγκεκριμένης μεθόδου.
Γ	Εφαρμόζω τη μέθοδο της ΕξΑΕ αξιοποιώντας τις ΤΠΕ με ιδιαίτερη άνεση

Πίνακας 8: Εξοικείωση με ΕξΑΕ με χρήση ΤΠΕ

Κατά συνέπεια, καθίσταται σαφές ότι και οι τρεις συμμετέχοντες διαθέτουν το απαιτούμενο γνωστικό και τεχνολογικό υπόβαθρο, γεγονός που τους καθιστά κατάλληλους για την αξιόπιστη αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού που αναπτύχθηκε

στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας.

4.2.2. Σχολιασμός δεδομένων ερωτηματολογίου ειδικών ΕξΑΕ ανά άξονα

1ος ερευνητικός άξονας: Επιστημονική συνοχή και τεκμηρίωση Ε.Υ.

Ερωτήσεις: Α₁, Α₂, Α₃

Κατηγορία Ανάλυσης: **1.Βιβλιογραφική τεκμηρίωση**

Α.1. Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση;	
Α	Σε κάθε διδακτική ενότητα του Ε.Υ. παρατίθεται στο τέλος σχετική βιβλιογραφία, στην οποία βασίζεται το παρουσιαζόμενο περιεχόμενο.
Β	Το εκπαιδευτικό υλικό εμφανίζει συνολική βιβλιογραφική τεκμηρίωση, με αναφορές στις πηγές που αξιοποιήθηκαν κατά τον σχεδιασμό του.
Γ	Όλες οι ενότητες του εκπαιδευτικού υλικού εντάσσονται σε σαφές βιβλιογραφικό πλαίσιο.

Πίνακας 9: Βιβλιογραφική τεκμηρίωση Ε.Υ.

Κατηγορία Ανάλυσης: **2. Αναφορά ποικίλων πηγών πληροφοριών**

Α.2. Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ);	
Α	Ναι, η εγκυρότητα του Ε.Υ. διασφαλίζεται μέσω ποικίλων πηγών πληροφοριών.
Β	Στην βιβλιογραφία συμπεριλαμβάνονται διάφορων ειδών αναφορές όπως βιβλία φυσικής, άρθρα δημοσιευμένα σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά, διδακτορικές διατριβές.
Γ	Ο σχεδιασμός του Ε.Υ. βασίστηκε σε σύγχρονες πηγές διαφορετικών ειδών.

Πίνακας 10: Αναφορά σε ποικίλες πηγές πληροφορίας

Κατηγορία Ανάλυσης: 3. Δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη

Α.3. Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;	
A	Σε κάθε διδακτική ενότητα παρέχονται σύνδεσμοι προς διαδικτυακές πηγές που διευκολύνουν την περαιτέρω μελέτη του αντικειμένου.
B	Σε περίπτωση που ο εκπαιδευόμενος επιθυμεί μια πιο σφαιρική προσέγγιση του γνωστικού αντικειμένου, έχει τη δυνατότητα να περιηγηθεί σε επιπλέον ψηφιακό υλικό, το οποίο προτείνεται στο τέλος κάθε διδακτικής ενότητας.
Γ	Η βιβλιογραφία του Ε.Υ. περιλαμβάνει ενεργούς συνδέσμους, μέσω των οποίων ο εκπαιδευόμενος μπορεί να οδηγηθεί σε πρόσθετο ψηφιακό υλικό, όπως εικονικά πειράματα και επιστημονικά άρθρα, ενισχύοντας την εις βάθος κατανόηση των φυσικών φαινομένων.

Πίνακας 11: Δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη

Σχολιασμός δεδομένων 1ου ερευνητικού άξονα: Οι απαντήσεις των τριών ειδικών της ΕξΑΕ καταδεικνύουν κοινή εκτίμηση ως προς την επαρκή και συστηματική βιβλιογραφική τεκμηρίωση του εκπαιδευτικού υλικού σε όλες τις διδακτικές του ενότητες. Το περιεχόμενο του Ε.Υ. στηρίζεται σε πληθώρα σύγχρονων και αξιόπιστων πηγών, όπως επιστημονικά βιβλία, άρθρα δημοσιευμένα σε έγκριτα περιοδικά και διδακτορικές διατριβές, γεγονός που ενισχύει την επιστημονική του εγκυρότητα και αξιοπιστία.

Παράλληλα, επισημαίνεται ότι το εκπαιδευτικό υλικό εμπλουτίζεται με διαδικτυακές αναφορές και ενεργούς συνδέσμους, οι οποίοι επιτρέπουν στον εκπαιδευόμενο να επεκτείνει τη μελέτη του πέρα από το βασικό περιεχόμενο. Μέσω της πρόσβασης σε εικονικά πειράματα και επιπλέον ψηφιακό υλικό, παρέχεται η δυνατότητα εμβάθυνσης στην κατανόηση των φυσικών φαινομένων και διαμόρφωσης μιας πιο ολοκληρωμένης και σφαιρικής αντίληψης του γνωστικού αντικειμένου του Ε.Υ.

2ος ερευνητικός άξονας: Απλή και κατανοητή παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου

Ερωτήσεις: B₁, B₂, B₃, B₄

Κατηγορία Ανάλυσης: 1. Φιλικό ύφος

B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη;	
A	Το εκπαιδευτικό υλικό χρησιμοποιεί γλώσσα απλή και κατανοητή, η οποία διευκολύνει την πρόσληψη του περιεχομένου από τον εκπαιδευόμενο.
B	Η διατύπωση του περιεχομένου του Ε.Υ. χαρακτηρίζεται από σαφήνεια και οικειότητα, στοιχείο που συμβάλλει στην ευκολότερη κατανόηση των εννοιών.
Γ	Ο τρόπος γραφής του εκπαιδευτικού υλικού, σε συνδυασμό με τη χρήση καθημερινού λεξιλογίου και άμεσου ύφους, ενισχύει τη μαθησιακή εμπειρία και μειώνει τη γνωστική δυσκολία

Πίνακας 12: Φιλικό ύφος

Κατηγορία Ανάλυσης: 2. Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών

B.2. Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;	
A	Το περιεχόμενο του Ε.Υ. δομείται με ισορροπημένο τρόπο, αποφεύγοντας την υπερφόρτωση πληροφοριών και διευκολύνοντας την ομαλή πλοήγηση.
B	Οι πληροφορίες του εκπαιδευτικού υλικού παρουσιάζονται σε τέτοια πυκνότητα ώστε να υποστηρίζεται η κατανόηση χωρίς να επιβαρύνεται γνωστικά ο εκπαιδευόμενος.
Γ	Η τμηματική παρουσίαση της γνώσης συμβάλλει στη σταδιακή κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου.

Πίνακας 13: Πυκνότητα πληροφοριών

Κατηγορία Ανάλυσης: **3. Κείμενο, εικόνες και βίντεο**

B.3. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video;	
A	Το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού παρουσιάζεται μέσω συνδυασμού κειμένου, εικόνων και βίντεο, αξιοποιώντας διαφορετικούς διαύλους επικοινωνίας.
B	Η ενσωμάτωση κειμένου, εικόνων και βίντεο διευκολύνει τη μάθηση και ενισχύει την ενεργή συμμετοχή.
Γ	Η χρήση πολυμεσικών στοιχείων στο Ε.Υ. υποστηρίζει την κατανόηση και διατηρεί το ενδιαφέρον του εκπαιδευόμενου.

Πίνακας 14: Κείμενο, εικόνες και βίντεο

Κατηγορία Ανάλυσης: **4. Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση**

B.4. Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;	
A	Η αισθητική του εκπαιδευτικού υλικού, μέσω κατάλληλων χρωματικών επιλογών, υποστηρίζει τη λειτουργικότητα και τη συγκέντρωση του εκπαιδευόμενου.
B	Οι χρωματικές επιλογές του Ε.Υ. ενισχύουν την αλληλεπίδραση εκπαιδευόμενου και υλικού, χωρίς να αποσπούν την προσοχή.
Γ	Το μαθησιακό περιβάλλον του Ε.Υ. αξιοποιεί ισορροπημένους χρωματικούς συνδυασμούς που διευκολύνουν την ανάγνωση και την πλοήγηση.

Πίνακας 15: Χρωματικές συνθέσεις

Σχολιασμός δεδομένων 2ου ερευνητικού άξονα: Οι τοποθετήσεις και των τριών ειδικών της ΕξΑΕ συγκλίνουν στο ότι το γνωστικό περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού, παρότι πραγματεύεται σύνθετες έννοιες της Φυσικής, παρουσιάζεται με τρόπο σαφή, προσιτό και

φιλικό προς τον εκπαιδευόμενο. Ο γλωσσικός τρόπος γραφής χαρακτηρίζεται από απλότητα και οικειότητα, στοιχείο που διευκολύνει την πλοήγηση στο υλικό και ενισχύει ουσιαστικά την κατανόηση των εννοιών.

Παράλληλα, επισημαίνεται ότι η πληροφορία οργανώνεται σε μικρές και νοηματικά ολοκληρωμένες ενότητες, χωρίς την παρουσία περιττών ή αποσπασματικών στοιχείων. Η πυκνότητα του περιεχομένου κρίνεται κατάλληλη για το γνωστικό επίπεδο των εκπαιδευόμενων, επιτρέποντας την ομαλή πρόσληψη της νέας γνώσης χωρίς γνωστική επιβάρυνση. Ως αποτέλεσμα, η μελέτη του υλικού καθίσταται πιο ξεκούραστη και αποτελεσματική.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη συνδυαστική αξιοποίηση κειμένου, εικόνων και βίντεο, η οποία ενεργοποιεί πολλαπλούς διαύλους μάθησης και διευκολύνει την επεξεργασία της πληροφορίας. Η επιλογή των χρωματικών συνδυασμών, καθώς και η οπτική ανάδειξη βασικών σημείων του περιεχομένου, συμβάλλουν στην εστίαση της προσοχής και στην καλύτερη κατανόηση κρίσιμων εννοιών.

Συνολικά, οι ειδικοί εκτιμούν ότι το εκπαιδευτικό περιβάλλον που διαμορφώνεται είναι ελκυστικό και υποστηρικτικό, γεγονός που ενισχύει το ενδιαφέρον, την προσήλωση και, τελικά, τα μαθησιακά αποτελέσματα των εκπαιδευόμενων.

3ος ερευνητικός άξονας: Ευχρηστία Ε.Υ.

Ερωτήσεις: Γ₁, Γ₂

Κατηγορία ανάλυσης: 1. Εύκολη πλοήγηση

Γ.1. Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;	
A	Στο εκπαιδευτικό υλικό έχουν ενσωματωθεί σαφή και εύχρηστα κουμπιά πλοήγησης, τα οποία επιτρέπουν στον εκπαιδευόμενο να μετακινείται εύκολα και γρήγορα στις επιμέρους ενότητες.

B	Η δομή του εκπαιδευτικού υλικού χαρακτηρίζεται από απλότητα και λειτουργικότητα, γεγονός που καθιστά τη χρήση του άμεση και φιλική για τον εκπαιδευόμενο.
Γ	Σε κάθε διδακτική ενότητα περιλαμβάνονται σύντομα επεξηγηματικά βίντεο, τα οποία παρουσιάζουν τα βασικά στοιχεία πλοήγησης και καθοδηγούν τον εκπαιδευόμενο στην αλληλεπίδρασή του με το Ε.Υ., διευκολύνοντας σημαντικά τη χρήση του.

Πίνακας 16: Εύκολη πλοήγηση

Κατηγορία ανάλυσης: 2. Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων

Γ.2. Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;	
A	Όλοι οι υπερσύνδεσμοι του εκπαιδευτικού υλικού λειτουργούν ορθά και κατευθύνουν τον εκπαιδευόμενο στο προβλεπόμενο γνωστικό περιεχόμενο.
B	Οι υπερσύνδεσμοι παραπέμπουν με σαφήνεια στο αντίστοιχο περιεχόμενο, παρέχοντας άμεση πρόσβαση σε συμπληρωματικό υλικό που υποστηρίζει τη μαθησιακή διαδικασία.
Γ	Στο σύνολό τους, οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. παραπέμπουν σε συναφές και αξιόπιστο περιεχόμενο, λειτουργώντας υποστηρικτικά στη μελέτη και επιτρέποντας την εύκολη πρόσβαση στις πληροφορίες ανά πάσα στιγμή.

Πίνακας 17: Αποτελεσματική λειτουργία των υπερσυνδέσμων

Σχολιασμός δεδομένων 3ου ερευνητικού άξονα Οι απόψεις που διατύπωσαν και οι τρεις ειδικοί της ΕξΑΕ καταδεικνύουν σε μεγάλο βαθμό την υψηλή ευχρηστία του εκπαιδευτικού υλικού. Καθοριστικό ρόλο σε αυτό διαδραματίζει η απλή και ξεκάθαρη δομή πλοήγησης, η οποία επιτρέπει στους χρήστες να κινούνται με άνεση στο περιβάλλον του Ε.Υ. Ειδικότερα, επισημαίνεται η σαφήνεια των κουμπιών και των εικονιδίων, καθώς και η ύπαρξη κατατοπιστικών οδηγιών χρήσης, οι οποίες παρουσιάζονται μέσω των εισαγωγικών βίντεο.

Η ομαλή αλληλεπίδραση του εκπαιδευόμενου με το υλικό ενισχύεται επιπλέον από την αξιοπιστία των υπερσυνδέσμων που έχουν ενσωματωθεί στο Ε.Υ. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ειδικών, όλοι οι σύνδεσμοι οδηγούν με συνέπεια στο αναμενόμενο περιεχόμενο, προσφέροντας άμεση πρόσβαση σε συμπληρωματικές και χρήσιμες πληροφορίες. Με τον τρόπο αυτό, το γνωστικό περιεχόμενο εμπλουτίζεται ουσιαστικά και καθίσταται διαθέσιμο στον εκπαιδευόμενο οποιαδήποτε στιγμή, ενισχύοντας τη λειτουργικότητα και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού υλικού.

4^{ος} ερευνητικός άξονας: Υποστήριξη και καθοδήγηση εκπαιδευόμενου στη μελέτη του

Ερωτήσεις: Δ₁, Δ₂, Δ₃

Κατηγορία ανάλυσης: 1. Συμβουλές μελέτης

Δ.1. Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;	
A	Ναι σε όλη την έκταση του Ε.Υ. ο εκπαιδευόμενος καθοδηγείται με συμβουλές μελέτης.
B	Στο Ε.Υ. περιέχονται οδηγίες ορθής αξιοποίησης του χρόνου και αναλυτική καθοδήγηση για εποικοδομητικότερη μελέτη.
Γ	Ναι, η έναρξη κάθε διδακτικής ενότητας συνοδεύεται από συμβουλές για βέλτιστη αξιοποίηση του Ε.Υ. και ενίσχυση της αυτενέργειας στη μάθηση.

Πίνακας 18: Συμβουλές για μελέτη

Κατηγορία ανάλυσης: 2. Έμφαση σε ορισμένα σημεία

Δ.2. Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);	
A	Ναι, οι βασικές έννοιες του εκπαιδευτικού υλικού επισημαίνονται με έντονη γραφή και χρώμα, ώστε να ξεχωρίζουν εύκολα.
B	Το περιεχόμενο του Ε.Υ. είναι οργανωμένο με τρόπο που καθιστά εμφανή τα σημαντικά σημεία, διευκολύνοντας την κατανόησή τους.
Γ	Τα σημαντικά σημεία του εκπαιδευτικού υλικού τονίζονται με έντονη γραφή, διαφορετικά χρώματα και βέλη, ώστε να διευκολύνεται η κατανόηση και να εστιάζει ο εκπαιδευόμενος στα βασικά στοιχεία του περιεχομένου.

Πίνακας 19: Έμφαση σε ορισμένα σημεία

Κατηγορία ανάλυσης: 3. Επεξηγηματικά σχόλια

Δ.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του;	
A	Ναι, στο εκπαιδευτικό υλικό υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια στα κείμενα, στις εικόνες, στις δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης και στο συνοδευτικό εικονικό περιεχόμενο, τα οποία βοηθούν στην κατανόηση της θεωρίας.
B	Τα επεξηγηματικά σχόλια είναι διάσπαρτα σε όλη την έκταση του εκπαιδευτικού υλικού και συμβάλλουν ουσιαστικά στην κατανόηση του περιεχομένου και της μαθησιακής διαδικασίας συνολικά.
Γ	Ο εκπαιδευόμενος υποστηρίζεται από επεξηγηματικά σχόλια σε όλα τα σημεία του Ε.Υ. όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Πίνακας 20: Επεξηγηματικά σχόλια

Σχολιασμός δεδομένων 4ου ερευνητικού άξονα: Οι απόψεις των τριών ειδικών της ΕξΑΕ συγκλίνουν στο ότι το εκπαιδευτικό υλικό υποστηρίζει συστηματικά τον εκπαιδευόμενο καθ' όλη τη διάρκεια της μελέτης του. Συγκεκριμένα, τόσο στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας όσο και σε όλη την ανάπτυξη του υλικού παρέχονται σαφείς οδηγίες και συμβουλές μελέτης, οι οποίες διευκολύνουν την οργάνωση της μαθησιακής διαδικασίας και τη σωστή αξιοποίηση του διαθέσιμου χρόνου. Παράλληλα, ενισχύεται η αυτενέργεια του εκπαιδευόμενου και η ενεργή του εμπλοκή στη μάθηση.

Οι έννοιες που θεωρούνται κρίσιμες για την κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου επισημαίνονται με διακριτούς τρόπους, όπως έντονη γραφή, διαφοροποιημένο χρωματισμό και οπτικά σύμβολα, ώστε να καθίσταται ευκολότερη η εστίαση στα βασικά σημεία. Επιπλέον, επεξηγηματικά σχόλια συνοδεύουν τα θεωρητικά κείμενα, τις εικόνες και τις δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης. Τα υποστηρικτικά αυτά στοιχεία ενσωματώνονται σε όλη την έκταση του Ε.Υ., συμβάλλοντας ουσιαστικά στη διευκόλυνση της κατανόησης και στην υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας στο σύνολό της.

5ος ερευνητικός άξονας: Υποστήριξη της αλληλεπίδρασης με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του.

Ερωτήσεις: E₁, E₂, E₃, E₄

Κατηγορία ανάλυσης: 1. Δραστηριότητες ενθάρρυνσης εκπαιδευόμενου για έκφραση απόψεων

Ε.1. Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα;	
A	Ο διερευνητικός χαρακτήρας του μαθήματος ενισχύει την ενεργή συμμετοχή των εκπαιδευόμενων, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να εκφράζουν σκέψεις και προβληματισμούς κατά τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας.
B	Στο εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνονται δραστηριότητες, όπως η αξιοποίηση του padlet και ασκήσεις ανοικτού τύπου, μέσω των οποίων οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να διατυπώσουν τις απόψεις τους και να καταθέσουν τα προσωπικά τους συμπεράσματα.
Γ	Οι εκπαιδευόμενοι έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάζουν τα συμπεράσματά τους σε συνεργατικά περιβάλλοντα, όπως το padlet, και να τα τεκμηριώνουν μέσα από την επιλογή δραστηριοτήτων κριτικής και αναστοχαστικής σκέψης.

Πίνακας 21: Δραστηριότητες ενθάρρυνσης για έκφραση απόψεων

Κατηγορία ανάλυσης: 2. Δραστηριότητες ενθάρρυνσης εκπαιδευόμενου για διατύπωση ερωτήσεων

Ε.2. Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;	
A	Στο εκπαιδευτικό υλικό δεν προβλέπεται άμεσος μηχανισμός υποβολής ερωτήσεων κατά τη διάρκεια της μελέτης..
B	Η διατύπωση αποριών μπορεί να πραγματοποιηθεί έμμεσα, μέσω της συμμετοχής του εκπαιδευόμενου σε συνεργατικές δραστηριότητες στο padlet.
Γ	Το εκπαιδευτικό υλικό δεν παρέχει ενσωματωμένη δυνατότητα άμεσης διατύπωσης αποριών ή ερωτήσεων

Πίνακας 22: Ενθάρρυνση για διατύπωση ερωτήσεων

Κατηγορία ανάλυσης: 3. Δραστηριότητες ενθάρρυνσης εκπαιδευόμενου για συναισθηματική εμπλοκή

Ε.3. Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα;	
A	Στο εκπαιδευτικό υλικό προτείνονται δραστηριότητες βιωματικού και αναστοχαστικού χαρακτήρα, οι οποίες καλούν τους εκπαιδευτικούς να συνδέσουν το περιεχόμενο με τις προσωπικές τους εμπειρίες από τη σχολική πράξη.
B	Η συμμετοχή σε δραστηριότητες που αφορούν τον σχεδιασμό και την αποτίμηση συνεργατικών έργων eTwinning ενισχύει την ενεργή εμπλοκή και το προσωπικό ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών.
Γ	Μέσα από δραστηριότητες που βασίζονται σε ρεαλιστικά παραδείγματα και αυθεντικά παιδαγωγικά σενάρια, οι εκπαιδευόμενοι οδηγούνται σε αυξημένη συναισθηματική εμπλοκή και ουσιαστικότερη σύνδεση με το γνωστικό αντικείμενο.

Πίνακας 23: Δραστηριότητες ενθάρρυνσης για συναισθηματική εμπλοκή

Κατηγορία ανάλυσης: 4. Δραστηριότητες ενθάρρυνσης εκπαιδευόμενου για ανταλλαγή απόψεων

Ε.4. Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους;	
A	Το εκπαιδευτικό υλικό είναι σχεδιασμένο κυρίως για ατομική μελέτη και δεν περιλαμβάνει ενσωματωμένες δραστηριότητες υποχρεωτικής συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευόμενων.
B	Η ανταλλαγή απόψεων καθίσταται δυνατή μέσω της αξιοποίησης του padlet, το οποίο λειτουργεί ως χώρος ανάρτησης σκέψεων, σχολίων και προβληματισμών των εκπαιδευόμενων.

Γ	Η χρήση του padlet υποστηρίζει την έμμεση επικοινωνία και τον παιδαγωγικό διάλογο μεταξύ των συμμετεχόντων, χωρίς ωστόσο να αποτελεί κεντρικό άξονα του σχεδιασμού του Ε.Υ.
---	---

Πίνακας 24: Δραστηριότητες ενθάρρυνσης για ανταλλαγή απόψεων

Σχολιασμός δεδομένων 5ου ερευνητικού άξονα:

Οι απόψεις των τριών ειδικών της ΕξΑΕ συγκλίνουν στο ότι το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει δραστηριότητες που ενισχύουν την ενεργή και ουσιαστική εμπλοκή των εκπαιδευτικών με το περιεχόμενό του. Ειδικότερα, οι δραστηριότητες αναστοχασμού, ανάλυσης και ανάπτυξης κειμένου, καθώς και η αξιοποίηση του padlet, ενθαρρύνουν τους εκπαιδευόμενους να διατυπώσουν σκέψεις, προβληματισμούς και συμπεράσματα σχετικά με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή συνεργατικών έργων eTwinning, αξιοποιώντας την κριτική τους σκέψη και την επαγγελματική τους εμπειρία.

Παράλληλα, επισημαίνεται ότι το Ε.Υ. βασίζεται σε ρεαλιστικά παραδείγματα και αυθεντικά παιδαγωγικά σενάρια, τα οποία συνδέονται άμεσα με τη σχολική πράξη. Η προσέγγιση αυτή συμβάλλει στη βιωματική εμπλοκή των εκπαιδευτικών και ενισχύει το προσωπικό τους ενδιαφέρον, καθώς τους δίνεται η δυνατότητα να συσχετίσουν το περιεχόμενο με τις δικές τους εμπειρίες από τη συμμετοχή ή την πρόθεση συμμετοχής σε έργα eTwinning.

Ωστόσο, οι ειδικοί επισημαίνουν ότι η δυνατότητα διατύπωσης ερωτήσεων και αποριών από τους εκπαιδευόμενους δεν αποτελεί κεντρικό στοιχείο του σχεδιασμού του Ε.Υ., αλλά υποστηρίζεται έμμεσα μέσω εξωτερικών εργαλείων, όπως το padlet. Αντίστοιχα, η ανταλλαγή απόψεων και η συνεργατική αλληλεπίδραση δεν υλοποιούνται συστηματικά, αλλά λειτουργούν συμπληρωματικά και προαιρετικά.

Συνολικά, οι ειδικοί θεωρούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό προάγει κυρίως τον ατομικό αναστοχασμό, την προσωπική εμπλοκή και τη σταδιακή εμπάθυνση στο γνωστικό αντικείμενο, ενώ παράλληλα προσφέρει περιορισμένες αλλά παιδαγωγικά αξιοποιήσιμες

δυνατότητες επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων, συμβατές με τον επιμορφωτικό και ασύγχρονο χαρακτήρα του.

6ος ερευνητικός άξονας: Παροχή στον εκπαιδευόμενο δυνατότητας αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης

Ερωτήσεις: Στ₁, Στ₂, Στ₃, Στ₄

Κατηγορία ανάλυσης: **1. Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης**

Στ.1. Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου;	
Α	Στο εκπαιδευτικό υλικό ενσωματώνονται δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης, οι οποίες κατανέμονται σε όλη τη διάρκειά του και υποστηρίζουν τη σταδιακή παρακολούθηση της μαθησιακής πορείας.
Β	Οι δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης λειτουργούν υποστηρικτικά, επιτρέποντας στον εκπαιδευόμενο να αναστοχαστεί πάνω στη μαθησιακή του πρόοδο και να εντοπίσει σημεία που χρήζουν περαιτέρω εμβάθυνσης.
Γ	Κάθε διδακτική ενότητα συνοδεύεται από δραστηριότητες που δίνουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο να ελέγξει τον βαθμό κατανόησης των βασικών εννοιών που παρουσιάζονται.

Πίνακας 25: Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης

Κατηγορία ανάλυσης: 2. Δραστηριότητες ανάπτυξης αυτόνομης κριτικής σκέψης

Στ.2. Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου;	
A	Στο εκπαιδευτικό υλικό υπάρχουν δραστηριότητες που βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να σκεφτεί και να επεξεργαστεί τις πληροφορίες που παρουσιάζονται..
B	Μέσα από ερωτήματα και παραδείγματα, οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να συνδέσουν τη θεωρία με την εκπαιδευτική πράξη.
Γ	Οι δραστηριότητες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διαμορφώσει προσωπικές απόψεις και να αναστοχαστεί πάνω στο περιεχόμενο.

Πίνακας 26: Δραστηριότητες ανάπτυξης αυτόνομης κριτικής σκέψης

Κατηγορία ανάλυσης: 3. Δραστηριότητες ανάπτυξης διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση

Στ.3. Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου;	
A	Οι δραστηριότητες του Ε.Υ. συνοδεύονται από σχόλια και επεξηγήσεις που παρέχουν άμεση ανατροφοδότηση στον εκπαιδευόμενο.
B	Η ανατροφοδότηση παρέχεται με συνέπεια σε όλες τις δραστηριότητες, καθοδηγώντας τον εκπαιδευόμενο κατά τη μαθησιακή του πορεία
Γ	Η ανατροφοδότηση, τόσο στις σωστές όσο και στις λανθασμένες απαντήσεις, συμβάλλει στη βελτίωση της κατανόησης και της μαθησιακής εμπειρίας των εκπαιδευόμενων.

Πίνακας 27: Δραστηριότητες ανάπτυξης επικοινωνίας για ανατροφοδότηση

Κατηγορία ανάλυσης: **4. Δραστηριότητες συσχέτισης νέων δεδομένων με την δική του πραγματικότητα**

Στ.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα;	
A	Οι δραστηριότητες του Ε.Υ. σχετίζονται με ρεαλιστικά παραδείγματα από την εκπαιδευτική καθημερινότητα και διευκολύνουν τη σύνδεση της θεωρίας με την πράξη.
B	Η αξιοποίηση σεναρίων και παραδειγμάτων εφαρμογής του eTwinning ενθαρρύνει τον εκπαιδευόμενο να αναστοχαστεί για τη χρήση τους στο σχολικό πλαίσιο.
Γ	Μέσα από δραστηριότητες που βασίζονται σε αυθεντικές εκπαιδευτικές καταστάσεις, ο εκπαιδευόμενος οδηγείται στην κατανόηση του τρόπου αξιοποίησης του eTwinning στην πράξη.

Πίνακας 28: Δραστηριότητες συσχέτισης νέων δεδομένων με την δική του πραγματικότητα

Σχολιασμός δεδομένων του ερευνητικού άξονα:

Οι απόψεις και των τριών ειδικών της ΕξΑΕ συγκλίνουν στο ότι το εκπαιδευτικό υλικό ενσωματώνει σε όλη την έκτασή του δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης, οι οποίες υποστηρίζουν τον εκπαιδευόμενο στην παρακολούθηση της μαθησιακής του πορείας, στον έλεγχο του βαθμού κατανόησης και στον αναστοχασμό της επιμορφωτικής του εξέλιξης. Μέσα από δραστηριότητες εμπέδωσης και αναστοχασμού, οι εκπαιδευόμενοι έχουν τη δυνατότητα να εντοπίζουν σημεία που χρήζουν περαιτέρω μελέτης και να επαναπροσδιορίζουν τις γνώσεις και τις αντιλήψεις τους σχετικά με το eTwinning.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι οι δραστηριότητες του Ε.Υ. ενθαρρύνουν τη συγκριτική επεξεργασία θεωρητικών δεδομένων και πρακτικών παραδειγμάτων εφαρμογής, οδηγώντας τον εκπαιδευόμενο στη σύνδεση της θεωρίας με την εκπαιδευτική πράξη. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε δραστηριότητες που βασίζονται σε αυθεντικά σενάρια και

ρεαλιστικές εκπαιδευτικές καταστάσεις, μέσα από τις οποίες ο εκπαιδευόμενος καλείται να αξιολογήσει την εφαρμοσιμότητα των προτεινόμενων πρακτικών στο σχολικό περιβάλλον.

Τέλος, οι ειδικοί τονίζουν την παρουσία σχολίων και στοιχείων ανατροφοδότησης σε κομβικά σημεία του εκπαιδευτικού υλικού. Τα σχόλια αυτά συνοδεύουν δραστηριότητες, παραδείγματα και περιεχόμενο, λειτουργώντας υποστηρικτικά στη μαθησιακή διαδικασία, καθοδηγώντας τον εκπαιδευόμενο και ενισχύοντας την ενεργή αλληλεπίδρασή του με το Ε.Υ.

7ος ερευνητικός άξονας: Σαφήνεια σκοπού και προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

Ερωτήσεις: Z₁, Z₂

Κατηγορία ανάλυσης: **1. Σαφής διατύπωση σκοπού σε κάθε Δ.Ε.**

Z.1. Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;	
A	Σε κάθε διδακτική ενότητα ο σκοπός παρουσιάζεται με σαφή και κατανοητό τρόπο από την αρχή.
B	Η έναρξη κάθε διδακτικής ενότητας συνοδεύεται από διατύπωση του επιδιωκόμενου σκοπού, διευκολύνοντας τον προσανατολισμό του εκπαιδευόμενου στο περιεχόμενο που ακολουθεί.
Γ	Στην εισαγωγή όλων των ενότητων προσδιορίζεται ξεκάθαρα ο στόχος που καλείται να επιτευχθεί από τον εκπαιδευόμενο.

Πίνακας 29: Σαφής διατύπωση σκοπού σε κάθε Δ.Ε.

Κατηγορία ανάλυσης: **2. Σαφής διατύπωση προσδοκώμενων αποτελεσμάτων σε κάθε Δ.Ε.**

Ζ.2. Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;	
A	Τα μαθησιακά αποτελέσματα αναφέρονται ξεκάθαρα στην αρχή κάθε ενότητας και βασίζονται στην ταξινόμια του Bloom.
B	Σε κάθε διδακτική ενότητα παρουσιάζονται με σαφή και κατανοητό τρόπο τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα.
Γ	Μετά τον σκοπό της ενότητας, παρατίθενται τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα που αφορούν γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις.

Πίνακας 30: Σαφής διατύπωση προσδοκώμενων αποτελεσμάτων σε κάθε Δ.Ε.

Σχολιασμός δεδομένων 7ου ερευνητικού άξονα:

Οι τρεις ειδικοί της ΕξΑΕ συμφωνούν ότι πριν από την ανάπτυξη του γνωστικού περιεχομένου κάθε διδακτικής ενότητας παρουσιάζονται με σαφή και κατανοητό τρόπο ο σκοπός της ενότητας καθώς και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Τα αποτελέσματα αυτά αφορούν γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις, γεγονός που βοηθά τον εκπαιδευόμενο να κατανοήσει εξ αρχής τους στόχους της μάθησης και να προσανατολιστεί στη μαθησιακή διαδικασία.

8ος ερευνητικός άξονας: Σχεδιασμός Ε.Υ. σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης

Ερωτήσεις: H₁, H₂, H₃, H₄, H₅, H₆, H₇, H₈, H₉, H₁₀, H₁₁, H₁₂, H₁₃, H₁₄, H₁₅

Κατηγορία ανάλυσης: 1. Συνδυασμός κειμένου και εικόνας (Πολυμεσική Αρχή)

Η.1. Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου; (Πολυμεσική Αρχή)	
A	Ναι , η παρουσίαση των περισσότερων εννοιών βασίζεται στη συνεργατική λειτουργία κειμένου και εικόνας, διευκολύνοντας την κατανόηση.
B	Το γνωστικό περιεχόμενο του Ε.Υ. παρουσιάζεται συστηματικά με τη συνδυασμένη χρήση κειμένου και εικόνων.
Γ	Στο Ε.Υ. αξιοποιούνται τόσο οπτικά (εικόνες) όσο και λεκτικά στοιχεία (κείμενο) για την υποστήριξη της μάθησης.

Πίνακας 31: Συνδυασμός κειμένου, εικόνας

Κατηγορία ανάλυσης: 2. Χρήση εικόνων (Πολυμεσική Αρχή)

Η.2. Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο; (Πολυμεσική Αρχή)	
A	Οι εικόνες λειτουργούν υποστηρικτικά, καθιστώντας το περιεχόμενο πιο κατανοητό και προσιτό στους εκπαιδευόμενους.
B	Οι εικόνες που αξιοποιούνται στο Ε.Υ. συνδέονται άμεσα με το κείμενο και υποστηρίζουν την κατανόησή του.
Γ	Η παρουσία εικόνων συμβάλλει στην καλύτερη επεξήγηση των εννοιών και ενισχύει τη μαθησιακή διαδικασία.

Πίνακας 32: Εικόνες

Κατηγορία ανάλυσης: **3. Στοιχεία αφήγησης (Αρχή Τροπικότητας)**

Η.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.); (Αρχή της Τροπικότητας)	
A	Η αφήγηση αξιοποιείται σε μεγάλο μέρος του εκπαιδευτικού υλικού.
B	Υπάρχουν αφηγηματικά στοιχεία που κάνουν το υλικό πιο προσιτό και ευχάριστο.
Γ	Στο σύνολο των ενοτήτων εντοπίζονται στοιχεία αφήγησης που υποστηρίζουν την παρουσίαση του περιεχομένου.

Πίνακας 33: Αφήγηση

Κατηγορία ανάλυσης: **4. Μη σχετικές πληροφορίες (Αρχή Συνοχής)**

Η.4. Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο; (Αρχή της Συνοχής)	
A	Το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει μόνο πληροφορίες που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο.
B	Δεν εντοπίζονται περιττά στοιχεία που να αποσπών την προσοχή του εκπαιδευόμενου.
Γ	Το περιεχόμενο είναι εστιασμένο και δεν περιλαμβάνει άσχετες πληροφορίες.

Πίνακας 34: Μη σχετικές πληροφορίες

Κατηγορία ανάλυσης: **5. Φιλική γλώσσα (Αρχή Προσωποποίησης)**

Η.5. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας; (Αρχή της Προσωποποίησης)	
A	Η γλώσσα που χρησιμοποιείται είναι απλή και εύκολα κατανοητή.
B	Το ύφος του κειμένου είναι φιλικό και προσιτό προς τον εκπαιδευόμενο.
Γ	Ο τρόπος γραφής βοηθά τον εκπαιδευόμενο να αισθανθεί άνετα κατά τη μελέτη.

Πίνακας 35: Φιλική γλώσσα

Κατηγορία ανάλυσης: **6. Χρήση β' προσώπου (Αρχή Προσωποποίησης)**

Η.6. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δευτέρου προσώπου; (Αρχή της Προσωποποίησης)	
A	Ναι γίνεται χρήση του δευτέρου προσώπου στο εκπαιδευτικό υλικό.
B	Οι οδηγίες και τα κείμενα απευθύνονται άμεσα στον εκπαιδευόμενο.
Γ	Η χρήση δευτέρου προσώπου ενισχύει την αίσθηση άμεσης επικοινωνίας με τον εκπαιδευόμενο.

Πίνακας 36: Χρήση β' προσώπου

Κατηγορία ανάλυσης: 7. Ηχητική παρουσίαση (Αρχή Προσωποποίησης)

Η.7. Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Προσωποποίησης)	
A	Σε όλα τα σημεία του Ε.Υ. υπάρχει η δυνατότητα ηχητικής παρουσίασης.
B	Η ηχητική παρουσίαση χρησιμοποιείται συμπληρωματικά στο γραπτό περιεχόμενο.
Γ	Ναι υπάρχει η δυνατότητα ακρόασης του περιεχομένου.

Πίνακας 37: Ηχητική παρουσίαση

Κατηγορία ανάλυσης: 8. Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίασης (Αρχή Φωνής)

Η.8. Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο;(Αρχή της Φωνής)	
A	Ο τόνος της φωνής είναι ήπιος και ευχάριστος.
B	Η ηχητική αφήγηση συμβάλλει στη διατήρηση του ενδιαφέροντος του εκπαιδευόμενου.
Γ	Ο τρόπος παρουσίασης με φωνή είναι φιλικός και δεν κουράζει τον χρήστη.

Πίνακας 38: Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίαση

Κατηγορία ανάλυσης: **9. Φιλικός χαρακτήρας – Avatar (Αρχή Εικόνας)**

Η.9. Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων; (Αρχή της Εικόνας)	
A	Η ψηφιακή εκπαιδευτικός κυρία Κλαίρη, που αξιοποιείται στο Ε.Υ., διαθέτει φιλική και προσιτή εμφάνιση, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός οικείου μαθησιακού πλαισίου.
B	Η παρουσία της κυρίας Κλαίρης λειτουργεί υποστηρικτικά στη μαθησιακή διαδικασία, καθώς προσδίδει ανθρώπινο χαρακτήρα στο εκπαιδευτικό υλικό και ενισχύει τη θετική εμπειρία του εκπαιδευόμενου.
Γ	Ο σχεδιασμός και ο ρόλος της κυρίας Κλαίρης φαίνεται να διευκολύνουν την επικοινωνία με τον εκπαιδευόμενο, λειτουργώντας ως σταθερό σημείο αναφοράς και καθοδήγησης καθ' όλη τη διάρκεια της μελέτης.

Πίνακας 39: Φιλικός χαρακτήρας-avatar

Κατηγορία ανάλυσης: **10. Τμηματική παρουσίαση περιεχομένου (Αρχή Κατάτμησης)**

Η.10. Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά; (Αρχή της Κατάτμησης)	
A	Το γνωστικό περιεχόμενο παρουσιάζεται σταδιακά.
B	Η τμηματική παρουσίαση βοηθά τον εκπαιδευόμενο να παρακολουθεί ευκολότερα το υλικό.
Γ	Η δομή του Ε.Υ. επιτρέπει την κατανόηση του περιεχομένου χωρίς υπερφόρτωση πληροφορίας.

Πίνακας 40: Τμηματική παρουσίαση

Κατηγορία ανάλυσης: **11. Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση (Αρχή Προσωποποίησης)**

Η.11. Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους; (Αρχή της Προσωποποίησης)	
A	Οι διαδραστικές δραστηριότητες του Ε.Υ. συνοδεύονται από σχόλια που βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να κατανοήσει καλύτερα τις απαντήσεις του.
B	Μετά την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων παρέχεται ανατροφοδότηση τόσο για τις σωστές όσο και για τις λανθασμένες απαντήσεις.
Γ	Η ανατροφοδότηση καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο και τον παραπέμπει, όπου χρειάζεται, στα αντίστοιχα σημεία του υλικού για επανάληψη.

Πίνακας 41: Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση

Κατηγορία ανάλυσης: **12. Μακροσκελή κείμενα (Αρχή Κατάτμησης)**

Η.12. Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Κατάτμησης)	
A	Οι πληροφορίες παρουσιάζονται σε σύντομα και κατανοητά κείμενα.
B	Τα κείμενα είναι περιεκτικά και επιτρέπουν την εύκολη μελέτη χωρίς να κουράζουν τον εκπαιδευόμενο.
Γ	Η γνωστική πληροφορία είναι οργανωμένη σε μικρά τμήματα, ώστε να διευκολύνεται η κατανόηση και η πλοήγηση στο υλικό.

Πίνακας 42: Μακροσκελή κείμενα

Κατηγορία ανάλυσης: **13. Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες και εργασίες (Αρχή Σηματοδότησης)**

Η.13. Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών; (Αρχή της Σηματοδότησης)	
A	Οι οδηγίες που παρέχονται στο Ε.Υ. είναι κατανοητές και βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να γνωρίζει τι πρέπει να κάνει.
B	Οι εκφωνήσεις των δραστηριοτήτων και οι οδηγίες χρήσης είναι διατυπωμένες με σαφή και απλό τρόπο.
Γ	Η καθοδήγηση που παρέχεται μειώνει τις πιθανότητες σύγχυσης κατά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων.

Πίνακας 43: Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες και εργασίες

Κατηγορία ανάλυσης: **14. Στοιχεία επισήμανσης (Αρχή Σηματοδότησης)**

Η.14. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.); (Αρχή της Σηματοδότησης)	
A	Σε βασικά σημεία του Ε.Υ. χρησιμοποιούνται στοιχεία επισήμανσης για να τραβούν την προσοχή του εκπαιδευόμενου.
B	Σημαντικές έννοιες τονίζονται με διαφορετική γραφή ή χρωματισμό.
Γ	Ναι υπάρχουν και βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να εστιάσει στα ουσιώδη σημεία του περιεχομένου.

Πίνακας 44: Στοιχεία επισήμανσης

Κατηγορία ανάλυσης: **15. Εισαγωγικές δραστηριότητες κατανόησης (Αρχή Προπαίδευσης)**

Η.15. Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικείμενου; (Αρχή της Προπαίδευσης)	
Α	Στην εισαγωγή του μαθήματος και στις διδακτικές ενότητες περιλαμβάνονται δραστηριότητες που προετοιμάζουν τον εκπαιδευόμενο για το περιεχόμενο που ακολουθεί.
Β	Στην αρχή των διδακτικών ενοτήτων αξιοποιούνται εισαγωγικά μέσα, όπως σύντομα βίντεο, ψηφιακό υλικό και απλές δραστηριότητες, που διευκολύνουν την κατανόηση των βασικών εννοιών.
Γ	Οι εισαγωγικές δραστηριότητες συμβάλλουν στην ομαλή εισαγωγή του εκπαιδευόμενου στο νέο γνωστικό αντικείμενο και ενισχύουν το ενδιαφέρον του για τη συνέχεια της μελέτης.

Πίνακας 45: Εισαγωγικές δραστηριότητες κατανόησης

Σχολιασμός δεδομένων 8ου ερευνητικού άξονα:

Οι τρεις ειδικοί της ΕξΑΕ συμφωνούν ότι στο σύνολο του εκπαιδευτικού υλικού το γνωστικό περιεχόμενο παρουσιάζεται με συνδυασμό οπτικών και λεκτικών στοιχείων, όπως εικόνες και κείμενα, τα οποία λειτουργούν συμπληρωματικά. Οι εικόνες που ενσωματώνονται στο υλικό αποσαφηνίζουν το περιεχόμενο των κειμένων, καθιστώντας το Ε.Υ. πιο ελκυστικό και διευκολύνοντας την κατανόηση εννοιών που ενδέχεται να εμφανίζουν αυξημένο βαθμό δυσκολίας.

Παράλληλα, επισημαίνεται ότι στοιχεία αφήγησης διατρέχουν ολόκληρο το Ε.Υ., όπως περιγραφικά σχόλια, επεξηγήσεις εικόνων, ανατροφοδοτικά μηνύματα στις δραστηριότητες και ψηφιακές αφηγήσεις των κειμένων. Οι ειδικοί εκτιμούν ότι το σύνολο των οπτικών, λεκτικών και ηχητικών πληροφοριών είναι άμεσα συνδεδεμένο με το γνωστικό αντικείμενο και δεν περιλαμβάνει άσχετα ή περιττά στοιχεία, γεγονός που συμβάλλει στη διατήρηση της συνοχής και της ποιότητας του περιεχομένου.

Όσον αφορά τη γλωσσική διατύπωση, κρίνεται ότι το ύφος του Ε.Υ. είναι φιλικό και προσιτό προς τον εκπαιδευόμενο, με σαφή και κατανοητή διατύπωση, χωρίς τη χρήση δυσνόητης επιστημονικής ορολογίας. Η αξιοποίηση του δεύτερου ενικού προσώπου στις εκφωνήσεις των δραστηριοτήτων και στις οδηγίες ενισχύει την αίσθηση αμεσότητας, υποστηρίζει την αυτενέργεια και συμβάλλει θετικά στη μαθησιακή εμπλοκή.

Οι ειδικοί σημειώνουν επίσης ότι, όπου αυτό είναι διαθέσιμο, η δυνατότητα ενεργοποίησης ηχητικής παρουσίασης των κειμένων υποστηρίζει εκπαιδευόμενους που μαθαίνουν αποτελεσματικότερα μέσω της ακουστικής οδού. Το ήπιο και ευγενικό ύφος της αφήγησης συμβάλλει στη δημιουργία ενός ευχάριστου μαθησιακού περιβάλλοντος και ενθαρρύνει τη συνέχιση της μελέτης.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην ψηφιακή εκπαιδευτικό κυρία Κλαίρη, η οποία εμφανίζεται σε μεγάλο μέρος του υλικού. Σύμφωνα με τους ειδικούς, η φιλική παρουσία και η κατάλληλη κινησιολογία της λειτουργούν υποστηρικτικά, αυξάνοντας το επίπεδο διαδραστικότητας και προσδίδοντας στο Ε.Υ. μια πιο προσωποποιημένη και οικεία διάσταση. Η κυρία Κλαίρη καθοδηγεί, ενθαρρύνει και συνοδεύει τον εκπαιδευόμενο κατά την πλοήγησή του στο υλικό.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η τμηματική παρουσίαση του περιεχομένου επιτρέπει τη σταδιακή επεξεργασία των εννοιών χωρίς να προκαλεί γνωστική κόπωση. Τα κείμενα χαρακτηρίζονται συνοπτικά και εστιασμένα στα βασικά σημεία, ενώ οι διαδραστικές δραστηριότητες συνοδεύονται από σαφή και επεξηγηματική ανατροφοδότηση τόσο για τις σωστές όσο και για τις λανθασμένες απαντήσεις. Οι οδηγίες υλοποίησης των δραστηριοτήτων και οι επισημάνσεις κρίσιμων σημείων συμβάλλουν στην ορθή καθοδήγηση του εκπαιδευόμενου. Επιπλέον, οι εισαγωγικές δραστηριότητες που προηγούνται κάθε ενότητας διευκολύνουν την ομαλή εισαγωγή στο νέο γνωστικό αντικείμενο και ενισχύουν την κατανόησή του.

9ος ερευνητικός άξονας: Δυνατά στοιχεία Ε.Υ.

Ερωτήσεις: Θ₁

Κατηγορία ανάλυσης: **1. Δυνατά σημεία Ε.Υ.**

Θ.1. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;	
A	<ul style="list-style-type: none"> • Η συνεχής ανατροφοδότηση που βοηθά τον εκπαιδευόμενο να κατανοεί καλύτερα το περιεχόμενο. • Η παρουσία της κυρίας Κλαίρης, η οποία καθοδηγεί και κάνει το υλικό πιο προσωπικό και οικείο. • Η χρήση διαδραστικών βίντεο που διατηρούν το ενδιαφέρον σε όλη τη διάρκεια του μαθήματος.
B	<ul style="list-style-type: none"> • Η ποικιλία των δραστηριοτήτων που κρατά ενεργό τον εκπαιδευόμενο. • Τα βίντεο με αφήγηση και φιλικό χαρακτήρα που κάνουν το περιεχόμενο πιο ευχάριστο. • Η συνολική αισθητική και η καθαρή παρουσίαση του υλικού.
Γ	<ul style="list-style-type: none"> • Τα σύντομα και κατανοητά διαδραστικά βίντεο. • Η χρήση του avatar της εκπαιδευτικού, που δημιουργεί αίσθηση καθοδήγησης και παρουσίας. • Η λογική σειρά και η ομαλή ροή του περιεχομένου από ενότητα σε ενότητα.

Πίνακας 46: Δυνατά σημεία Ε.Υ.

Σχολιασμός δεδομένων 9ου ερευνητικού άξονα:

Από την αποτίμηση των τριών ειδικών της ΕξΑΕ προκύπτει ότι τα ισχυρότερα στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού σχετίζονται κυρίως με τον τρόπο παρουσίασης του γνωστικού περιεχομένου, ο οποίος χαρακτηρίζεται από ελκυστικότητα και πολυτροπικότητα. Ειδικότερα, οι ειδικοί αναφέρονται στη χρήση παραστατικών εικόνων που υποστηρίζουν την κατανόηση των υπό μελέτη φαινομένων, στις ευχάριστες ψηφιακές αφηγήσεις που συνοδεύουν το περιεχόμενο, καθώς και στη φιλική και οικεία αλληλεπίδραση που

αναπτύσσεται μέσω του χαρακτήρα άβαταρ. Παράλληλα, επισημαίνεται η συμβολή των διαδραστικών βίντεο, τα οποία χαρακτηρίζονται ως κατανοητά και λειτουργικά για τη μαθησιακή διαδικασία.

Οι προσομοιώσεις που αξιοποιούνται στο πλαίσιο της διερευνητικής προσέγγισης κρίνονται κατάλληλα επιλεγμένες, καθώς συνδέονται ουσιαστικά με το θεωρητικό υπόβαθρο του γνωστικού αντικειμένου. Συνολικά, ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού φαίνεται να επιτυγχάνει μια ισορροπία ανάμεσα στη φιλική, προσιτή γλωσσική έκφραση και την επιστημονική εγκυρότητα του περιεχομένου. Τέλος, ως ιδιαίτερα θετικά στοιχεία αναδεικνύονται τόσο η ποικιλία των προτεινόμενων δραστηριοτήτων όσο και η συστηματική και ουσιαστική ανατροφοδότηση που τις συνοδεύει.

10ος ερευνητικός άξονας: Προτάσεις Βελτίωσης

Ερωτήσεις: I₁

Κατηγορία ανάλυσης: **1. Προτάσεις βελτίωσης**

I.1. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.	
A	<ul style="list-style-type: none"> • Θα μπορούσαν να προστεθούν περισσότερες δραστηριότητες που να ενθαρρύνουν τους εκπαιδευόμενους να διατυπώνουν ερωτήματα και να εκφράζουν τις απόψεις τους. • Η ενίσχυση των δυνατοτήτων επικοινωνίας μεταξύ των εκπαιδευόμενων θα μπορούσε να συμβάλει στη βαθύτερη επεξεργασία του περιεχομένου.
B	<ul style="list-style-type: none"> • Το εκπαιδευτικό υλικό θεωρείται επαρκές ως προς την ποιότητα και τη δομή του και δεν κρίνεται απαραίτητη κάποια ουσιαστική τροποποίηση. • Η υφιστάμενη οργάνωση του περιεχομένου και των δραστηριοτήτων καλύπτει ικανοποιητικά τους στόχους της επιμόρφωσης.

Γ	<ul style="list-style-type: none"> • Θα ήταν χρήσιμη η προσθήκη περισσότερων συνεργατικών ή συμμετοχικών δραστηριοτήτων που να διευκολύνουν την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των εκπαιδευόμενων. • Η ενίσχυση εργαλείων όπως το Padlet ή η ενσωμάτωση ενός χώρου συζήτησης θα μπορούσε να προσφέρει περισσότερες ευκαιρίες για διατύπωση αποριών και αναστοχασμό.
---	---

Πίνακας 47: Προτάσεις βελτίωσης

Σχολιασμός δεδομένων 10ου ερευνητικού άξονα:

Ένας από τους ειδικούς της ΕξΑΕ που συμμετείχαν στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού δήλωσε ότι δεν εντοπίζει την ανάγκη για περαιτέρω βελτιώσεις, εκφράζοντας συνολικά θετική άποψη ως προς την ποιότητα, την πληρότητα και την επιστημονική εγκυρότητα του Ε.Υ. Αντίθετα, οι δύο υπόλοιποι ειδικοί επισήμαναν ότι οι δυνατότητες αλληλεπίδρασης μεταξύ των εκπαιδευόμενων, καθώς και μεταξύ εκπαιδευόμενων και εκπαιδευτή, είναι περιορισμένες. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκαν στην απουσία ή στην περιορισμένη αξιοποίηση εργαλείων επικοινωνίας, όπως χώροι συζήτησης ή σύγχρονα μέσα ανταλλαγής απόψεων, που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν τη διατύπωση ερωτημάτων και τον παιδαγωγικό διάλογο.

Παράλληλα, επισημάνθηκε ότι η τρίτη διδακτική ενότητα παρουσιάζει αυξημένη έκταση, γεγονός που ενδέχεται να επιβαρύνει τη μαθησιακή διαδικασία, με αποτέλεσμα να προτείνεται η διάσπασή της σε δύο μικρότερες και πιο διαχειρίσιμες ενότητες. Τέλος, διατυπώθηκε η πρόταση για ενίσχυση των εισαγωγικών δραστηριοτήτων, ώστε να διερευνάται σε μεγαλύτερο βαθμό η προϋπάρχουσα γνώση των εκπαιδευόμενων και να διευκολύνεται η ομαλή μετάβαση από τη μία διδακτική ενότητα στην επόμενη.

4.3. Παρουσίαση δεδομένων ερωτηματολογίου εκπαιδευτικών

Στην παρούσα έρευνα συμμετείχαν 10 εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, οι οποίοι κλήθηκαν να μελετήσουν το διαδραστικό εκπαιδευτικό υλικό που αναπτύχθηκε για το μάθημα με τίτλο «Συνεργατικά Έργα και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση με το eTwinning». Το υλικό κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω ηλεκτρονικού συνδέσμου (link) και, μετά την περιήγησή τους στο περιεχόμενο, οι εκπαιδευτικοί συμπλήρωσαν ανώνυμα το αντίστοιχο ερωτηματολόγιο αποτίμησης, το οποίο είχε κατασκευαστεί από την ερευνήτρια σε μορφή Google Form.

Επισημαίνεται ότι το δείγμα παρουσίαζε διαφοροποιήσεις ως προς την προηγούμενη εμπειρία των συμμετεχόντων με ψηφιακά περιβάλλοντα και εκπαιδευτικές πλατφόρμες, καθώς ορισμένοι εκπαιδευτικοί δήλωσαν μεγαλύτερη εξοικείωση με τις ΤΠΕ και τη χρήση διαδικτυακών εργαλείων, ενώ άλλοι είχαν πιο περιορισμένη εμπειρία. Για λόγους διατήρησης της ανωνυμίας και ενίσχυσης της αντικειμενικότητας της έρευνας, οι συμμετέχοντες κωδικοποιήθηκαν με αρίθμηση E1–E10.

Η παρουσίαση, ανάλυση και ο σχολιασμός των απαντήσεων παρατίθενται στη συνέχεια ανά ερευνητικό άξονα, σύμφωνα με τη δομή του ερωτηματολογίου και τους στόχους της μελέτης.

4.3.1. Αποτελέσματα, παράθεση και σχολιασμός δεδομένων ερωτηματολογίου αποτίμησης Ε.Υ. από μαθητές.

4.3.1.1. Δημογραφικά στοιχεία και τεχνολογικό υπόβαθρο

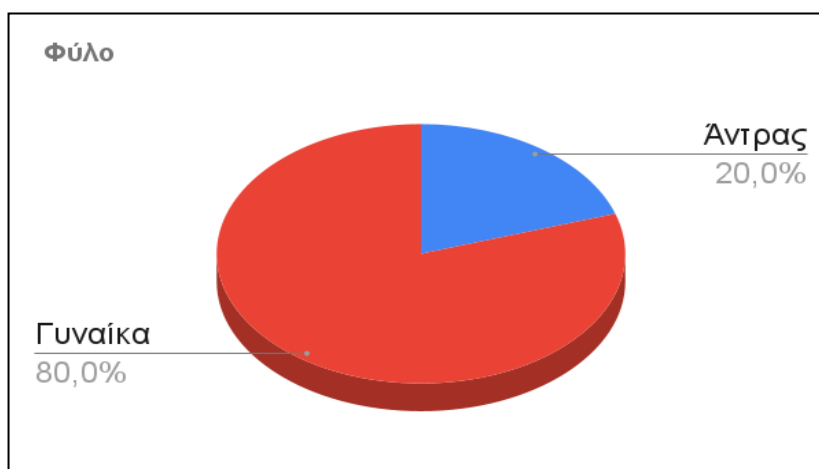
Α. Δημογραφικά στοιχεία:

Φύλο

Για την καταγραφή των δημογραφικών στοιχείων του δείγματος και συγκεκριμένα του φύλου, όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 48 και στο αντίστοιχο γράφημα, από τους 10 εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που συμμετείχαν στην έρευνα, οι 8 ήταν γυναίκες (80%) και οι 2 άνδρες (20%). Η συγκεκριμένη κατανομή αντανακλά σε μεγάλο βαθμό τη γενικότερη σύνθεση του εκπαιδευτικού πληθυσμού της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, όπου παρατηρείται αυξημένη συμμετοχή γυναικών

Φύλο	N	%
Άνδρας	2	20%
Γυναίκα	8	800%
Σύνολο	10	100%

Πίνακας 48: Ηλικιακή ομάδα εκπαιδευτικών

Γράφημα 1 Φύλο

Ηλικία

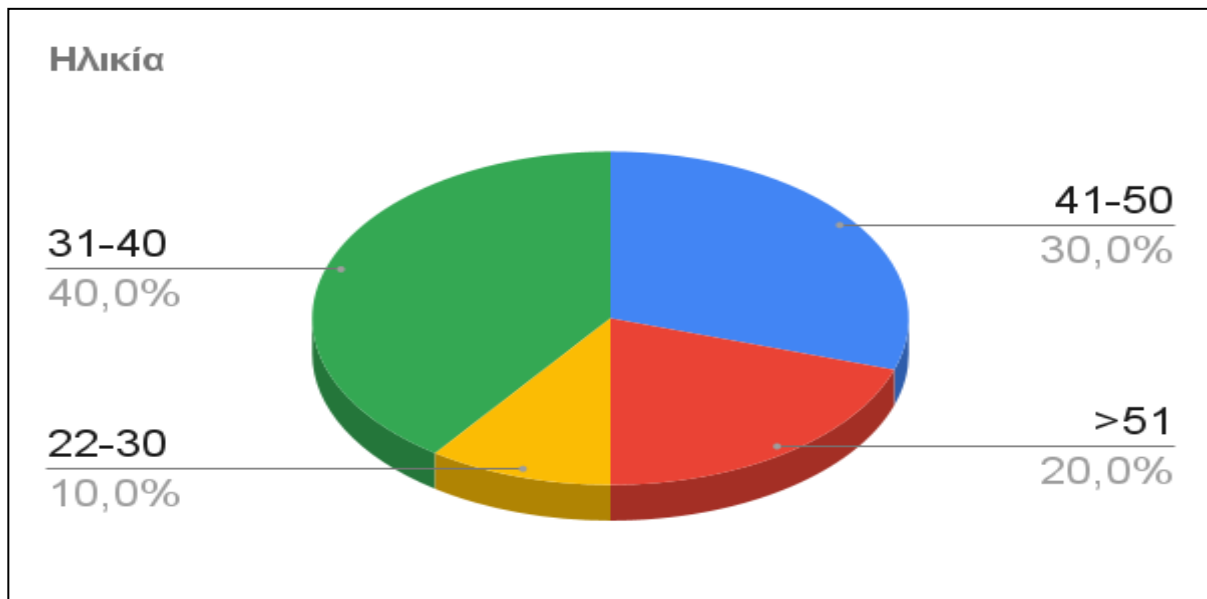
Για την ηλικιακή κατανομή των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 49 και στο αντίστοιχο γράφημα, το δείγμα των 10 εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατανέμεται σε τέσσερις ηλικιακές ομάδες.

Συγκεκριμένα, η μεγαλύτερη αναλογία εκπαιδευτικών ανήκει στην ηλικιακή ομάδα **31–40 ετών (40%)**, ενώ ακολουθεί η ομάδα **41–50 ετών (30%)**. Ποσοστό **20%** των συμμετεχόντων είναι ηλικίας **άνω των 51 ετών**, ενώ το μικρότερο ποσοστό, **10%**, αντιστοιχεί στην ηλικιακή ομάδα **22–30 ετών**.

Η ηλικιακή αυτή διασπορά καταδεικνύει ότι το δείγμα περιλαμβάνει εκπαιδευτικούς διαφορετικών σταδίων επαγγελματικής πορείας, γεγονός που προσδίδει μεγαλύτερη ποικιλία εμπειριών και οπτικών στη διερεύνηση των απόψεων σχετικά με το εκπαιδευτικό υλικό και την αξιοποίηση των ΤΠΕ.

Ηλικιακή Ομάδα σε έτη				
Εκπαιδευτικοί	22-30	31- 40	41- 50	>51
E1			X	
E2				X
E3	X			
E4				X
E5		X		
E6		X		
E7		X		
E8		X		
E9			X	
E10			X	

Πίνακας 49: Ηλικία ειδικών ΕξΑΕ

Γράφημα 2 Ηλικία

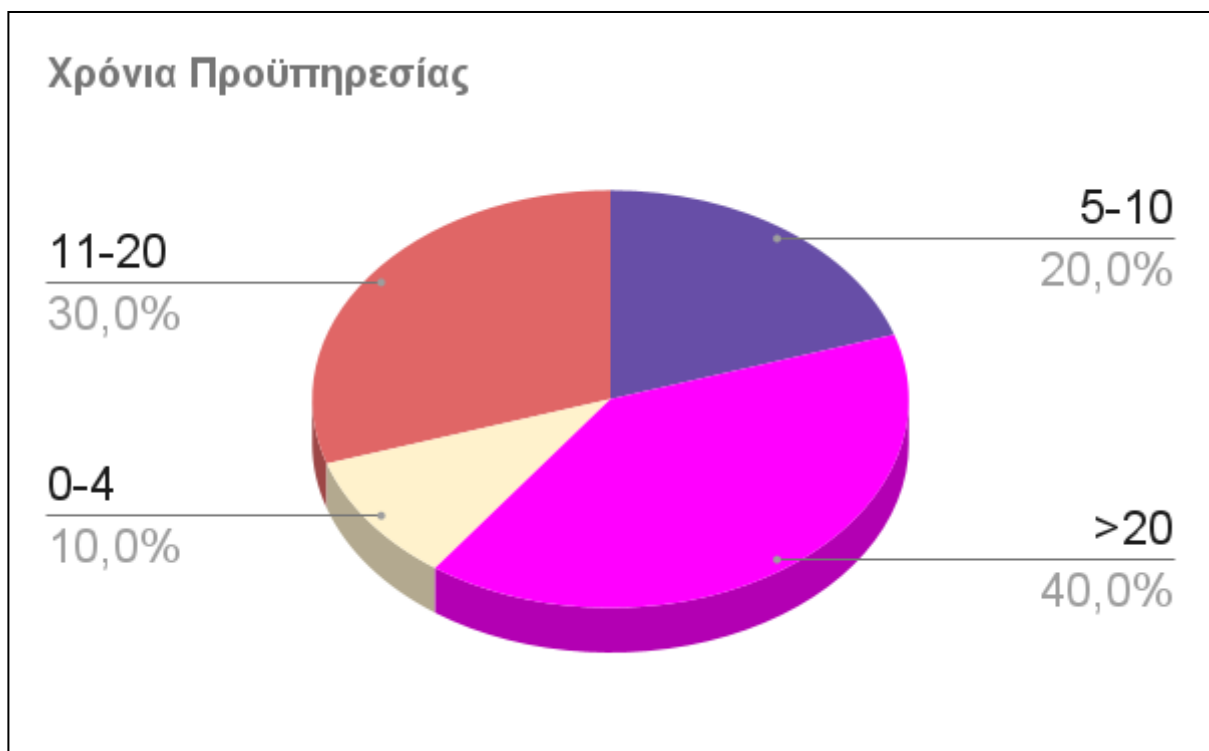
Έτη προϋπηρεσίας

Στον Πίνακα 50 και στο αντίστοιχο γράφημα αποτυπώνεται η κατανομή των συμμετεχόντων ως προς τα χρόνια εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εκπαιδευτικών (40%) διαθέτει περισσότερα από 20 έτη υπηρεσίας, ενώ ακολουθούν όσοι έχουν 11–20 έτη προϋπηρεσίας (30%). Μικρότερα ποσοστά καταγράφονται στις κατηγορίες 5–10 ετών (20%) και 0–4 ετών (10%). Η εικόνα αυτή καταδεικνύει ότι το δείγμα περιλαμβάνει κυρίως έμπειρους εκπαιδευτικούς, αλλά και εκπαιδευτικούς με μικρότερη υπηρεσιακή εμπειρία.

Έτη προϋπηρεσίας				
Εκπαιδευτικοί	0 - 4	5 - 10	11 - 20	>20
E1		X		
E2				X
E3	X			
E4				X
E5			X	

E6			X	
E7		X		
E8			X	
E9				X
E10				X

Πίνακας 50: Έτη προϋπηρεσίας

Γράφημα 3 Χρόνια Προϋπηρεσίας

Β. Τεχνολογικό υπόβαθρο:

Επίπεδο εξοικείωσης με τις ΤΠΕ:

Για την αποτύπωση του τεχνολογικού υποβάθρου των συμμετεχόντων, ζητήθηκε από τους 10 εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης να δηλώσουν το επίπεδο εξοικείωσής τους με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ). Όπως παρουσιάζεται στον πίνακα και στο αντίστοιχο γράφημα που ακολουθούν, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί τοποθετούνται στις κατηγορίες «Αρκετά», «Πολύ» και «Πάρα πολύ», γεγονός που

καταδεικνύει ικανοποιητικό έως υψηλό βαθμό αξιοποίησης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη.

Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ);					
Εκπαιδευτικοί	1	2	3	4	5
E1					X
E2			X		
E3			X		
E4					X
E5			X		
E6				X	
E7			X		
E8				X	
E9				X	
E10					X

Πίνακας 51: Επίπεδο εξοικείωσης με τις ΤΠΕ

Γράφημα 4 Επίπεδο εξοικείωσης με τις ΤΠΕ

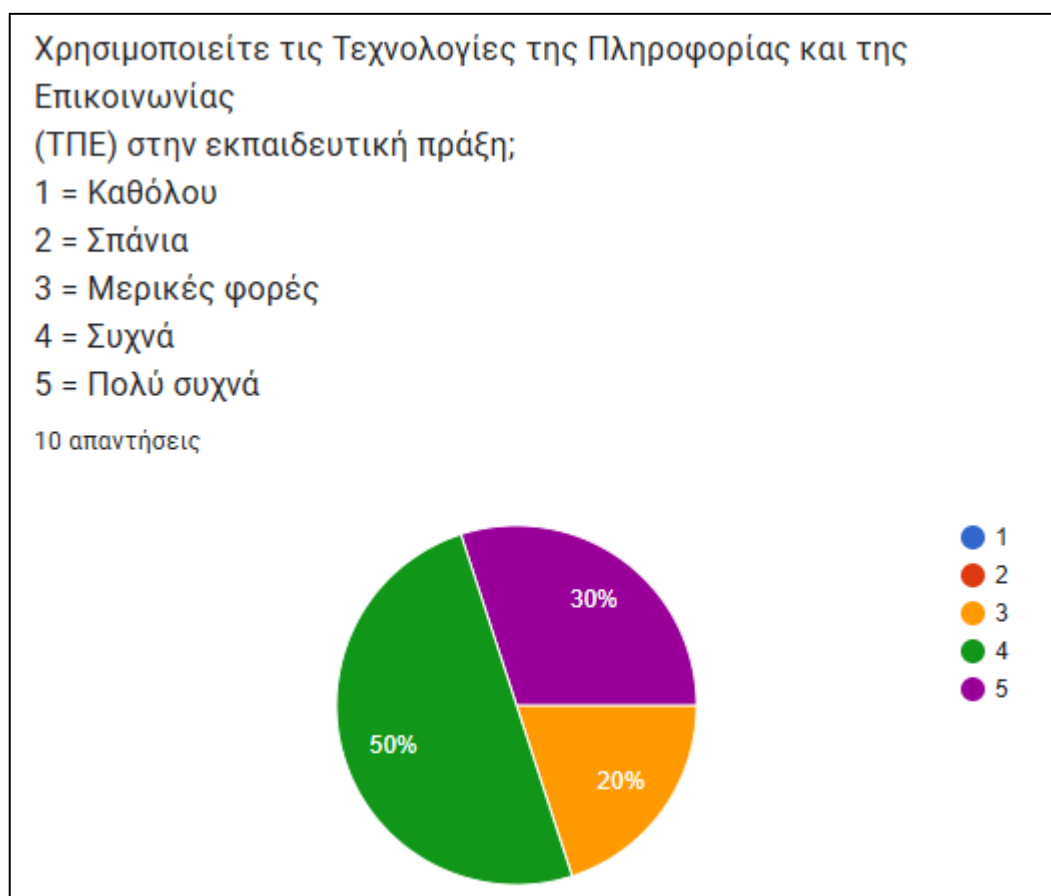
Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη:

Όπως προκύπτει από τα δεδομένα του Πίνακα 52 και του αντίστοιχου Γραφήματος, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που συμμετείχαν στην έρευνα δηλώνουν ότι αξιοποιούν τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην εκπαιδευτική πράξη σε τακτική βάση. Συγκεκριμένα, το 50% των συμμετεχόντων ανέφερε ότι χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ **συχνά**, ενώ ένα επιπλέον 30% δήλωσε ότι τις αξιοποιεί **πολύ συχνά**. Μικρότερο ποσοστό εκπαιδευτικών (20%) ανέφερε περιστασιακή χρήση των ΤΠΕ, γεγονός που καταδεικνύει διαφοροποιήσεις ως προς το επίπεδο ενσωμάτωσής τους στη διδασκαλία.

Τα ευρήματα αυτά υποδηλώνουν ότι το δείγμα των εκπαιδευτικών διαθέτει, σε μεγάλο βαθμό, εξοικείωση με τις ΤΠΕ και σχετική εμπειρία στην εκπαιδευτική τους αξιοποίηση, στοιχείο που κρίνεται σημαντικό για την αποτίμηση του προτεινόμενου εκπαιδευτικού υλικού και τη διερεύνηση των απόψεών τους σχετικά με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και της πλατφόρμας eTwinning.

Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη;					
Εκπαιδευτικοί	1	2	3	4	5
E1					X
E2			X		
E3			X		
E4					X
E5				X	
E6					X
E7				X	
E8				X	
E9				X	
E10				X	

Πίνακας 52: Συχνότητα αξιοποίησης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη

Γράφημα 5: Συχνότητα αξιοποίησης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη

1ος ερευνητικός άξονας: Συνεργασία μέσω eTwinning

Αριθμός ερώτησης ερωτηματολογίου: 1

Κατηγορίες ανάλυσης: **Ενίσχυση συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, Ανταλλαγή ιδεών και καλών πρακτικών, Δημιουργία επαγγελματικών δικτύων**

1. Πώς θεωρείτε ότι η συμμετοχή σας σε συνεργατικά έργα μέσω του eTwinning συμβάλλει στη ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών;	
E1	Γνωριμία με νέες εκπαιδευτικές ανάγκες
E2	Πάρα πολύ
E3	Το e Twinning είναι ένας σύγχρονος κόσμος πληροφορίας και κυρίως επικοινωνίας όπου διευρύνονται νέοι ορίζοντες στη σύγχρονη εκπαίδευση.
E4	Σε μεγάλο βαθμό από προσωπική εμπειρία. Σε ένα e Twinning έργο δουλεύεις σαν ομάδα, είσαι ισότιμο μέλος της, ασχολείσαι με θέματα που συμπεριλαμβάνουν την κοινότητα, τον κόσμο. Αυτό σε κάνει πιο εξωστρεφή, αισθάνεσαι αυτοπεποίθηση, το μεταφέρεις στον χώρο του σχολείου.
E5	Η συμμετοχή σε ευρωπαϊκά πρόγραμμα αποτελεί τη μέγιστη μορφή εξωστρέφειας της σχολικής κοινότητας. Οι συμμετέχοντες γίνονται μέλη της ευρύτερης ευρωπαϊκής κοινότητας, καλλιεργούν ήπιες Δεξιότητες, βελτιώνουν τη γλωσσική τους επικοινωνία, αναπτύσσουν ψηφιακές ικανότητες και πάνω από όλα μοναδικές εμπειρίες ζωής!

E6	Ενισχύει την συνεργασία και την ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων μέσω της σύνδεσης των σχολείων που προέρχονται από διαφορετικές χώρες και πολιτισμούς
E7	Η συμμετοχή σε έργα eTwinning ενισχύει την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, καλλιεργώντας δεξιότητες συνεργασίας, καινοτομίας και μια κουλτούρα συλλογικότητας στο σχολείο.
E8	Με την ανταλλαγή καλών πρακτικών, οι εκπ/κοι μαθαίνουν να εργάζονται σε ομάδες, να συντονίζουν δράσεις και να επιμερίζουν ευθύνες, ενισχύοντας έτσι την ομαδικότητα και την αλληλοϋποστήριξη.
E9	Η συμμετοχή στο eTwinning ενισχύει τη συνεργασία, προωθώντας την ανταλλαγή ιδεών και τη συλλογική δημιουργία εκπαιδευτικού έργου
E10	Αρκετά διότι δίνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να ανταλλάσσουν ιδέες πάνω σε ποικίλα θέματα που αφορούν το εκπαιδευτικό έργο. Μέσα από αυτή την διαδικασία παρέχονται πολλές ευκαιρίες εξέλιξης και προάγεται η συνεργασία.

Πίνακας 53: Συνεργασία μέσω eTwinning

Σχολιασμός δεδομένων 1ου ερευνητικού άξονα: Συνεργασία μέσω eTwinning

Από τις απαντήσεις των δέκα εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης προκύπτει σαφώς ότι η συμμετοχή σε συνεργατικά έργα μέσω του eTwinning συμβάλλει ουσιαστικά στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες αναφέρουν ότι μέσα από τα έργα eTwinning είχαν τη δυνατότητα να ανταλλάξουν ιδέες, απόψεις και καλές πρακτικές με συναδέλφους από διαφορετικά σχολικά περιβάλλοντα, γεγονός που εμπλούτισε τη διδακτική τους πρακτική.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δημιουργία δικτύων επικοινωνίας και συνεργασίας, καθώς οι εκπαιδευτικοί επισημαίνουν ότι η πλατφόρμα λειτουργεί ως χώρος αλληλεπίδρασης, διαλόγου και επαγγελματικής ανταλλαγής. Παράλληλα, αρκετές απαντήσεις αναδεικνύουν τον ρόλο του eTwinning ως πηγή έμπνευσης για την υιοθέτηση καινοτόμων και

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

σύγχρονων διδακτικών προσεγγίσεων, ενισχύοντας το αίσθημα συμμετοχής σε μια ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα.

Συνολικά, τα δεδομένα καταδεικνύουν ότι το eTwinning αποτελεί ένα αποτελεσματικό πλαίσιο συνεργασίας, το οποίο προάγει την επικοινωνία, τη συλλογική μάθηση και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

2^{ος}-3^{ος} ερευνητικός άξονας: Διαπολιτισμική διάσταση στα έργα eTwinning και οφέλη

Αριθμός ερώτησης ερωτηματολογίου: 2

Κατηγορία ανάλυσης: **Αντιλήψεις για τη σημασία της διαπολιτισμικότητας, Προώθηση σεβασμού και αποδοχής της διαφορετικότητας, Οφέλη για τους μαθητές, Οφέλη για τους Εκπαιδευτικούς**

2. α) Πώς αντιλαμβάνεστε τη σημασία της διαπολιτισμικής διάστασης στα συνεργατικά έργα eTwinning;	
β) Τι πιστεύετε ότι προσφέρει στους μαθητές και στους ίδιους τους εκπαιδευτικούς	
E1	A)επαφή με νέες κουλτούρες και ιδέες B) εξοικείωση και συμφιλίωση με το διαφορετικό
E2	A) Και μόνο που τα παιδιά έρχονται σε επαφή και συνεργάζονται με συνομηλίκους από άλλες χώρες και ανοίγει το πνεύμα τους, αυτό είναι πολύ σημαντικό. B)Μια υπέροχη εμπειρία για γνωριμίες, νέους φίλους και ανταλλαγή ιδεών και πολύ πιθανά και μιας πιθανής συνάντησης
E3	A) Γίνεται ανταλλαγή πληροφοριών μέσω σχολείων της Ευρώπης με τη βοήθεια σύγχρονων εργαλείων ΤΠΕ. B)Προσφέρει γνωριμία της κουλτούρας, σύναψη φιλίας, ανταλλαγή παιδαγωγικών μεθόδων.
E4	A) Συμμετέχουν μαθητές και εκπαιδευτικοί από διάφορες χώρες χωρίς περιορισμό. B)Συνεργασία, ομαδικότητα, ενδιαφέρον, αποδοχή, αναγνώριση της ύπαρξης διαφορετικών ανθρώπων, ευελιξία, εξοικείωση με τις ΤΠΕ, καινοτομία, δεξιότητες για την ζωή
E5	Η διαπολιτισμική διάσταση είναι δεδομένο αλλά και ζητούμενο στα ευρωπαϊκά προγράμματα. Μέσω των προγραμμάτων οι συμμετέχοντες γνωρίζουν άλλες Κουλτούρες, Ανταλλάσσουν πολιτισμικά στοιχεία και

	<p>αντιλαμβάνονται την κοινή ευρωπαϊκή - πολιτισμική μας κληρονομιά. Οι μαθητές κερδίζουν τα μέγιστα. Αισθάνονται μέλη της ευρωπαϊκής κοινότητας και συνειδητοποιούν ότι παρά τις ιδιαίτερες διαφορές όλοι οι λαοί της Ευρώπης συνεισφέρουν δημιουργώντας ένα κοινό ευρωπαϊκό οικοδόμημα κάτω από κοινές αξίες, ιδανικά και στόχους!</p>
E6	<p>A) Δημιουργεί χώρο για αμοιβαία κατανόηση και σεβασμό, ενώ δείχνει στους μαθητές (και στους εκπαιδευτικούς) ότι η ποικιλία δεν είναι εμπόδιο, αλλά πηγή μάθησης και δημιουργικότητας. B) Για τους μαθητές, τέτοια έργα καλλιεργούν ενσυναίσθηση, ανοχή και κριτική σκέψη. Μαθαίνουν να συνεργάζονται πέρα από σύνορα, να εκφράζονται σε άλλη γλώσσα και να βλέπουν τον κόσμο με ευρύτερη ματιά. Για τους εκπαιδευτικούς, είναι μια ευκαιρία επαγγελματικής ανανέωσης: ανταλλάσσουν πρακτικές, εμπλουτίζουν τη διδασκαλία τους και χτίζουν δίκτυα συνεργασίας.</p>
E7	<p>Η διαπολιτισμική διάσταση στα έργα eTwinning προάγει τον σεβασμό στη διαφορετικότητα, προσφέροντας σε μαθητές και εκπαιδευτικούς ευκαιρίες αλληλοκατανόησης, συνεργασίας και προσωπικής ανάπτυξης.</p>
E8	<p>A) Δίνεται η ευκαιρία για γνωρίμια με διαφορετικούς τρόπους ζωής, αξίες και εκπαιδευτικά συστήματα, αναπτύσσοντας ανοιχτό και ανεκτικό τρόπο σκέψης. Προωθεί τη συνύπαρξη και τη συνεργασία με βάση την αμοιβαία κατανόηση, ενισχύοντας έτσι τις ευρωπαϊκές αξίες της ισότητας, της δημοκρατίας και του σεβασμού στη διαφορετικότητα. B) Οι μαθητές αναπτύσσουν διαπολιτισμικές δεξιότητες και ενσυναίσθηση. Εξασκούν ξένες γλώσσες σε αυθεντικά επικοινωνιακά περιβάλλοντα. Καλλιεργούν κριτική σκέψη, ανοιχτό πνεύμα και δεξιότητες συνεργασίας. Ενισχύεται η αυτοπεποίθησή τους, καθώς συμμετέχουν ενεργά σε διεθνή έργα και βλέπουν τη δουλειά τους να αναγνωρίζεται πέρα από τα όρια της τάξης. Οι εκπ/κοι εμπλουτίζουν την παιδαγωγική τους εμπειρία με νέες, καινοτόμες προσεγγίσεις. Αναπτύσσουν δεξιότητες διαπολιτισμικής επικοινωνίας και κατανόησης. Ενισχύουν την επαγγελματική τους ταυτότητα και τη δικτύωση με συναδέλφους από όλη την Ευρώπη. Αποκτούν κίνητρο και έμπνευση,</p>

	μέσα από την ανταλλαγή ιδεών και τη συνεργασία σε ένα θετικό, ανοιχτό περιβάλλον μάθησης.
E9	A) Προάγει τον σεβασμό, την κατανόηση και την αποδοχή της πολιτισμικής ποικιλομορφίας. B)Στους μαθητές καλλιεργεί τον αλληλοσεβασμό και τη συνεργασία και στους εκπαιδευτικούς προσφέρει ανταλλαγή εμπειριών και επαγγελματική εξέλιξη.
E10	Το eTwinning μπορεί να βοηθήσει σημαντικά στην ενίσχυση της διαπολιτισμικότητας. Αυτό συμβαίνει διότι έρχονται σε επαφή εκπαιδευτικοί και μαθητές από διαφορετικούς τόπους. Έτσι προάγεται ο σεβασμός προς τα ήθη, τα έθιμα και τις αντιλήψεις του κάθε ανθρώπου. Παράλληλα χτίζονται ακόμα πιο πολύ οι αξίες της συνεργασίας, του αλτρουισμού και της αποδοχής του διαφορετικού.

Πίνακας 54: Διαπολιτισμική διάσταση στα έργα eTwinning και οφέλη

Σχολιασμός δεδομένων 2ου-3ου ερευνητικού άξονα: Διαπολιτισμική διάσταση στα έργα eTwinning

Οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών αναδεικνύουν καταρχάς την ιδιαίτερη σημασία που αποδίδουν στη διαπολιτισμική διάσταση των έργων eTwinning. Οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι η συνεργασία με σχολεία από διαφορετικές χώρες και πολιτισμικά περιβάλλοντα συμβάλλει ουσιαστικά στη διεύρυνση των αντιλήψεων τόσο των μαθητών όσο και των ίδιων των εκπαιδευτικών. Μέσα από την ανταλλαγή ιδεών, εμπειριών και καλών πρακτικών, το eTwinning λειτουργεί ως πλαίσιο γνωριμίας με διαφορετικές κουλτούρες και εκπαιδευτικά συστήματα, ενισχύοντας την κατανόηση της ευρωπαϊκής και πολυπολιτισμικής πραγματικότητας.

Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί επισημαίνουν ότι η συμμετοχή σε έργα eTwinning προάγει ενεργά τον σεβασμό και την αποδοχή της διαφορετικότητας. Η συνεργατική φύση των έργων, η επικοινωνία και η κοινή δημιουργία με εταίρους από διαφορετικά πολιτισμικά

υπόβαθρα συμβάλλουν στην καλλιέργεια στάσεων ανοχής, αλληλοσεβασμού και ενσυναίσθησης. Οι απαντήσεις δείχνουν ότι η διαπολιτισμικότητα δεν αντιμετωπίζεται αποσπασματικά, αλλά ενσωματώνεται βιωματικά στη μαθησιακή διαδικασία, ενισχύοντας την κοινωνική και πολιτισμική ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων.

Συνολικά, οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται το eTwinning ως ένα δυναμικό εργαλείο που υποστηρίζει τόσο την ανάδειξη της σημασίας της διαπολιτισμικότητας όσο και την ουσιαστική προώθηση του σεβασμού και της αποδοχής της διαφορετικότητας στο σχολικό περιβάλλον.

4ος ερευνητικός άξονας: Ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων

Αριθμός ερώτησης ερωτηματολογίου: 3

Κατηγορία ανάλυσης: Παιδαγωγικές δεξιότητες, Ψηφιακές δεξιότητες, Συνεργατικές και επικοινωνιακές δεξιότητες, Δεξιότητες σχεδιασμού συνεργατικών έργων

3. Ποιες δεξιότητες θεωρείτε ότι αναπτύσσει ένας εκπαιδευτικός μέσα από τη μελέτη και την αξιοποίηση του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού υλικού σχετικά με τα συνεργατικά έργα eTwinning; (επικοινωνιακές, παιδαγωγικές, ψηφιακές, συνεργατικές και δεξιότητες σχεδιασμού έργων) Εξηγήστε.	
E1	Συνεργατικές, ψηφιακές, επικοινωνιακές, διαχείριση, προσαρμογή
E2	Κυριώς ψηφιακές
E3	Θεωρώ ότι αναπτύσσει όλες τις παραπάνω δεξιότητες, τις οποίες αξιοποιεί κατάλληλα προκειμένου να γίνει διάχυση του υλικού που συγκέντρωσε από το eTwinning.
E4	Μέσα από τη μελέτη και αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού των συνεργατικών έργων eTwinning, ο εκπαιδευτικός αναπτύσσει ποικίλες δεξιότητες που ενισχύουν τον επαγγελματισμό του. Εμπλουτίζει τις

	<p>παιδαγωγικές του γνώσεις, υιοθετώντας βιωματικές και διαθεματικές προσεγγίσεις που προάγουν τη συνεργασία, τη δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη των μαθητών. Παράλληλα, καλλιεργεί επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες μέσω της διεθνούς συνεργασίας, της διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης και της χρήσης ξένων γλωσσών. Εξοικειώνεται με ψηφιακά εργαλεία και πλατφόρμες, αναπτύσσοντας ψηφιακή επάρκεια και επίγνωση θεμάτων ασφάλειας στο διαδίκτυο. Επιπλέον, ενισχύει οργανωτικές και αναστοχαστικές ικανότητες, μαθαίνοντας να σχεδιάζει, να υλοποιεί και να αξιολογεί συνεργατικά έργα. Συνολικά, μετατρέπεται σε καινοτόμο, δημιουργικό και ευρωπαϊκά προσανατολισμένο επαγγελματία της εκπαίδευσης.</p>
E5	Πολιτιστική και περιβαλλοντική ενσυναίσθηση, συνεργασία, ψηφιακή ικανότητα κα
E6	Επικοινωνιακές, παιδαγωγικές, ψηφιακές δεξιότητες και διαπολιτισμική ευαισθησία
E7	Ο εκπαιδευτικός αναπτύσσει επικοινωνιακές, παιδαγωγικές, συνεργατικές και ψηφιακές δεξιότητες.
E8	Ο εκπαιδευτικός αναπτύσσει επικοινωνιακές δεξιότητες μέσω της ανταλλαγής ιδεών με συναδέλφους, παιδαγωγικές δεξιότητες με την εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων, ψηφιακές δεξιότητες μέσα από τη χρήση εργαλείων ΤΠΕ, συνεργατικές δεξιότητες με τη συμμετοχή σε ομαδικά έργα, καθώς και δεξιότητες σχεδιασμού έργων μέσω της οργάνωσης, υλοποίησης και αξιολόγησης δραστηριοτήτων σε ευρωπαϊκό πλαίσιο.
E9	Αναπτύσσει επικοινωνιακές και συνεργατικές δεξιότητες, ενισχύει τις παιδαγωγικές και ψηφιακές του ικανότητες και βελτιώνει τον σχεδιασμό και την οργάνωση εκπαιδευτικών έργων.
E10	Μέσα από το eTwinning ο/η εκπαιδευτικός βελτιώνει τις επικοινωνιακές του/της δεξιότητες διότι γνωρίζει και συνεργάζεται με συναδέλφους οι οποίοι μπορεί να προέρχονται από άλλες χώρες. Αυτό σημαίνει ότι θα μάθει πώς να

	αλληλεπιδρά καλύτερα με ανθρώπους που έχουν διαφορετική γλώσσα και διαφορετικό τρόπο έκφρασης από τον/την ίδιο/ίδια. Επίσης, αυτή η διαδικασία μπορεί να βελτιώσει σημαντικά και τις παιδαγωγικές δεξιότητες καθώς στις διαδικτυακές συναντήσεις πραγματοποιείται καταγισμός ιδεών πάνω σε ποικίλα εκπαιδευτικά ζητήματα.
--	---

Πίνακας 55: Ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων

Σχολιασμός δεδομένων 4ου ερευνητικού άξονα: Ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων

Με βάση τις απαντήσεις προκύπτει σαφής σύγκλιση απόψεων ως προς τα οφέλη που αποκομίζουν από τη συμμετοχή τους σε έργα eTwinning αναφορικά με την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων. Οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν ότι η εμπλοκή σε συνεργατικά και διαπολιτισμικά έργα συμβάλλει ουσιαστικά στην ενίσχυση παιδαγωγικών δεξιοτήτων, όπως ο σχεδιασμός μαθημάτων με μαθητοκεντρικό προσανατολισμό, η διαφοροποίηση της διδασκαλίας και η αξιοποίηση καινοτόμων διδακτικών πρακτικών.

Παράλληλα, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, καθώς οι εκπαιδευτικοί καλούνται να χρησιμοποιήσουν σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία, πλατφόρμες και εφαρμογές ΤΠΕ, τόσο για την οργάνωση του έργου όσο και για την επικοινωνία και συνεργασία με συναδέλφους και μαθητές από διαφορετικές χώρες. Μέσα από αυτή τη διαδικασία ενισχύονται δεξιότητες ψηφιακής επικοινωνίας, δημιουργικής αξιοποίησης τεχνολογικών μέσων και παιδαγωγικής ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στη διδακτική πράξη.

Επιπλέον, οι συμμετέχοντες επισημαίνουν την ανάπτυξη συνεργατικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων, όπως η ανταλλαγή ιδεών, η ομαδική λήψη αποφάσεων, η συνεργασία σε πολυπολιτισμικό πλαίσιο και η καλλιέργεια δεξιοτήτων συντονισμού και οργάνωσης κοινών δράσεων. Οι εμπειρίες αυτές φαίνεται να ενισχύουν και τις κοινωνικές δεξιότητες των εκπαιδευτικών, προάγοντας την ανοιχτότητα, την προσαρμοστικότητα και την αποτελεσματική επικοινωνία.

Συνολικά, οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών καταδεικνύουν ότι η συμμετοχή σε έργα eTwinning λειτουργεί ως ένα δυναμικό πλαίσιο επαγγελματικής ανάπτυξης, το οποίο συνδυάζει παιδαγωγική ανανέωση, ψηφιακή ενδυνάμωση και καλλιέργεια συνεργατικών δεξιοτήτων, συμβάλλοντας θετικά στη συνολική επαγγελματική τους εξέλιξη.

5ος ερευνητικός άξονας: Δυσκολίες εφαρμογής του εκπαιδευτικού υλικού

Αριθμός ερώτησης ερωτηματολογίου: 4

Κατηγορία ανάλυσης: Τεχνολογικές δυσκολίες, Έλλειψη χρόνου, Βαθμός εξοικείωσης με την πλατφόρμα, Υποστήριξη και καθοδήγηση

4. Ποιες δυσκολίες εντοπίζετε στη μελέτη ή στην εφαρμογή του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού υλικού στην πράξη; (χρόνος, τεχνολογικά ζητήματα, βαθμός εξοικείωσης με την πλατφόρμα, συνεργασία με συναδέλφους, υποστήριξη ή καθοδήγηση) Εξηγήστε.	
E1	Δεν υπάρχει εξοικείωση με τη συγκεκριμένη εφαρμογή
E2	Έχοντας πραγματοποιήσει ήδη έργο δεν υπήρχε κάποιο θέμα
E3	Κάθε πρόγραμμα παρουσιάζει τις δυσκολίες του, όπως είναι ο συντονισμός αμφοτέρων των μερών ως προς τον χρόνο, την ικανότητα χειρισμού ηλεκτρονικών προγραμμάτων και ο τρόπος που το κάθε μέρος εκλαμβάνει τη σπουδαιότητα του παραπάνω υλικού.
E4	Σίγουρα θα συναντήσει δυσκολίες αλλά είναι πραγματικά θέμα αγάπης και θέλησης για αυτό που κάνει.
E5	Η έλλειψη χρόνου πάντα είναι θέμα ...
E6	Ανισότητες στις ψηφιακές δεξιότητες, Γλωσσικά και πολιτισμικά εμπόδια, Υλικοτεχνικές ελλείψεις και ανάγκη για καθοδήγηση

E7	Οι κυριότερες δυσκολίες αφορούν την έλλειψη χρόνου, τα τεχνολογικά ζητήματα, τον βαθμό εξοικείωσης με τα ψηφιακά εργαλεία και τη διατήρηση αποτελεσματικής συνεργασίας.
E8	Οι βασικές δυσκολίες αφορούν κυρίως την έλλειψη χρόνου για μελέτη και εφαρμογή του υλικού, τα τεχνολογικά ζητήματα ή την περιορισμένη εξοικείωση με την πλατφόρμα eTwinning, καθώς και την ανάγκη για συντονισμό και αποτελεσματική συνεργασία με συναδέλφους από διαφορετικά σχολεία.
E9	Οι κύριες προκλήσεις είναι ο περιορισμένος χρόνος, η τεχνολογική εξοικείωση με την πλατφόρμα και ο συντονισμός με τους συναδέλφους.
E10	Το πιο σημαντικό ζήτημα που μπορεί να προκύψει είναι μάλλον αυτό της επικοινωνίας και της συνεργασίας. Υπάρχει η πιθανότητα να μην μπορούν να συνεννοηθούν αποτελεσματικά άνθρωποι που μιλούν διαφορετικές γλώσσες, καθώς μπορεί να μην ξέρουν καλά Αγγλικά. Επίσης, υπάρχουν άνθρωποι που τους αρέσει να μονοπωλούν τη συζήτηση και δεν είναι διατεθειμένοι να ακούσουν και να σεβαστούν όποιον/όποια έχουν απέναντί τους. Άλλο ζήτημα που μπορεί να εμφανιστεί έχει να κάνει με τον καθορισμό της ώρας των συναντήσεων. Μπορεί να μην βολεύονται όλοι οι συμμετέχοντες λόγω υποχρεώσεων στην προσωπική τους ζωή.

Πίνακας 56: Δυσκολίες εφαρμογής του εκπαιδευτικού υλικού

Σχολιασμός δεδομένων 5ου ερευνητικού άξονα: Δυσκολίες εφαρμογής του εκπαιδευτικού υλικού

Η εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού και η συμμετοχή σε έργα eTwinning φαίνεται να συνοδεύονται από ορισμένες πρακτικές δυσκολίες, οι οποίες σχετίζονται κυρίως με τεχνολογικούς παράγοντες, τη διαθεσιμότητα χρόνου και την ανάγκη υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου. Οι παράγοντες αυτοί αναδεικνύονται ως κρίσιμοι για την ομαλή ένταξη και υλοποίηση καινοτόμων εκπαιδευτικών πρακτικών στο σχολικό πλαίσιο.

Σε επίπεδο τεχνολογικής διάστασης, επισημαίνονται δυσκολίες που αφορούν τόσο τη χρήση και τον συντονισμό ψηφιακών εργαλείων όσο και την αντιμετώπιση τεχνικών ζητημάτων κατά την υλοποίηση των δράσεων. Παρότι η πλειονότητα των εκπαιδευτικών δηλώνει εξοικείωση με τις ΤΠΕ, η πολυπλοκότητα των πλατφορμών και η ανάγκη διαχείρισης πολλαπλών εφαρμογών καθιστούν τη διαδικασία απαιτητική.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται και στο ζήτημα του διαθέσιμου χρόνου, το οποίο προκύπτει ως ένας από τους βασικότερους ανασταλτικούς παράγοντες. Οι αυξημένες διδακτικές και διοικητικές υποχρεώσεις δυσχεραίνουν τον συστηματικό σχεδιασμό, την παρακολούθηση και τη συνέχιση των έργων eTwinning, περιορίζοντας τις δυνατότητες ενεργούς εμπλοκής των εκπαιδευτικών.

Παράλληλα, διατυπώνεται η ανάγκη για ενισχυμένη υποστήριξη και καθοδήγηση, ιδιαίτερα στα αρχικά στάδια υλοποίησης των έργων. Η ύπαρξη πιο σαφών οδηγιών, οργανωμένων επιμορφωτικών δράσεων και συνεχούς τεχνικής υποστήριξης θα μπορούσε να λειτουργήσει ενισχυτικά, μειώνοντας τις δυσκολίες και ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή περισσότερων εκπαιδευτικών.

Συνοψίζοντας, οι δυσκολίες που καταγράφονται αντανακλούν τις πραγματικές συνθήκες της σχολικής καθημερινότητας και δεν αναιρούν την αναγνωρισμένη παιδαγωγική αξία του eTwinning. Αντιθέτως, αναδεικνύουν την ανάγκη για συστηματική υποστήριξη και κατάλληλες δομές, ώστε η εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού να είναι βιώσιμη και αποτελεσματική στην εκπαιδευτική πράξη.

6ος ερευνητικός άξονας: Δυνατά σημεία του εκπαιδευτικού υλικού

Αριθμός ερώτησης ερωτηματολογίου: 5

Κατηγορία ανάλυσης: Σαφήνεια και δομή περιεχομένου, Χρησιμότητα για την εκπαιδευτική πράξη, Ελκυστικότητα και παιδαγωγική αξία

5. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;	
E1	Νέες ιδέες, πολλά διαφορετικά θέματα, διαφορετικά επίπεδα
E2	Μάλλον οι επεξηγήσεις που δίνονται.
E3	Συνεργασία, πολιτισμική γνωριμία, ανταλλαγή μεθόδων και εργαλείων στην εκπαιδευτική πράξη.
E4	Τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού eTwinning είναι η ενίσχυση της συνεργατικής και βιωματικής μάθησης, η αξιοποίηση των ψηφιακών εργαλείων για ενεργή και δημιουργική διδασκαλία και η καλλιέργεια της ευρωπαϊκής και διαπολιτισμικής συνείδησης των μαθητών.
E5	Συνεργατικά, ψηφιακά εργαλεία
E6	Στο σύνολο, το υλικό έχει τη δύναμη να κάνει τον εκπαιδευτικό να δει τη διδασκαλία ως μια κοινή περιπέτεια μάθησης, όχι ως μονόδρομη διαδικασία.
E7	Τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού είναι η καινοτόμος παιδαγωγική προσέγγιση, η προώθηση της συνεργασίας και η ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων.
E8	Εύστοχο, κατανοητό, ενδιαφέρον τρόπος παρουσίασης
E9	Σαφής οργάνωση του περιεχομένου, κατανοητές επεξηγήσεις και πρακτική καθοδήγηση για το eTwinning.
E10	1. Η λεπτομερής ενημέρωση σχετικά με το τι είναι και πώς λειτουργεί το eTwinning. 2. Τα βίντεο που δίνουν με ευχάριστο τρόπο διάφορες πληροφορίες σχετικά με το eTwinning. 3. Η σωστή οργάνωση και ιεράρχηση του υλικού. Αυτό είναι σημαντικό διότι δεν θα κουράσει εκείνον/εκείνη που θα μελετήσει το υλικό.

Πίνακας 57: Δυνατά σημεία του εκπαιδευτικού υλικού

Σχολιασμός δεδομένων του ερευνητικού άξονα : Δυνατά σημεία του εκπαιδευτικού υλικού

Από τις απαντήσεις των δέκα εκπαιδευτικών προκύπτει ότι τα ισχυρότερα σημεία του εκπαιδευτικού υλικού εντοπίζονται κυρίως στον πλούτο του περιεχομένου και στη διαφοροποίηση θεμάτων και επιπέδων (E1), γεγονός που το καθιστά ευέλικτο και προσαρμόσιμο σε διαφορετικά μαθησιακά πλαίσια.

Ένα επαναλαμβανόμενο στοιχείο στις απαντήσεις είναι η **έμφαση στη συνεργασία και στη διαπολιτισμική διάσταση** (E3, E4, E7). Οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν ότι το υλικό του eTwinning ενισχύει τη γνωριμία με άλλους πολιτισμούς, την ανταλλαγή ιδεών και τη συνεργατική μάθηση, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην καλλιέργεια κοινωνικών και συνεργατικών δεξιοτήτων των μαθητών.

Ιδιαίτερη αξία αποδίδεται επίσης στον **σύγχρονο και ελκυστικό τρόπο παρουσίασης** του υλικού (E8), ο οποίος χαρακτηρίζεται ως κατανοητός, ευχάριστος και ενεργοποιητικός. Το στοιχείο αυτό φαίνεται να λειτουργεί υποστηρικτικά τόσο για την εμπλοκή των μαθητών όσο και για τη διευκόλυνση της διδασκαλίας.

Σε αρκετές απαντήσεις τονίζεται ότι το εκπαιδευτικό υλικό **ξεφεύγει από την παραδοσιακή μορφή διδασκαλίας** και προάγει μια πιο σύγχρονη, βιωματική και συμμετοχική μαθησιακή εμπειρία (E6). Παράλληλα, επισημαίνεται η συμβολή του στην **ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων** και της δημιουργικότητας, τόσο των μαθητών όσο και των εκπαιδευτικών (E4, E7).

Τέλος, αναφέρεται ότι το υλικό προσφέρει **έτοιμες αλλά και αξιοποιήσιμες ιδέες** για τη σχολική πράξη (E2, E5), ενώ η δομή και η οργάνωσή του επιτρέπουν την άμεση εφαρμογή του στην τάξη, χωρίς να απαιτείται εκτεταμένη προσαρμογή.

Συνοψίζοντας, τα δυνατά σημεία του εκπαιδευτικού υλικού, όπως αναδεικνύονται από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών, σχετίζονται με τη **θεματική ποικιλία, τη συνεργατική**

και διαπολιτισμική προσέγγιση, τον σύγχρονο τρόπο παρουσίασης και τη δυνατότητα παιδαγωγικής αξιοποίησης στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη.

7ος ερευνητικός άξονας: Πρόθεση μελλοντικής αξιοποίησης

Αριθμός ερώτησης ερωτηματολογίου: 6

Κατηγορία ανάλυσης: Χρήση στη διδακτική πρακτική, Χρήση για επαγγελματική ανάπτυξη

6. Πόσο πιθανό θεωρείτε να αξιοποιήσετε το εκπαιδευτικό αυτό υλικό στο μέλλον στη διδασκαλία ή στην επαγγελματική σας ανάπτυξη; Εξηγήστε τους λόγους για τους οποίους θα το αξιοποιούσατε ή όχι.	
E1	Αν γίνει εξοικείωση με την εφαρμογή, αρκετά πιθανό
E2	Μάλλον όχι πολύ πιθανό.
E3	Πρέπει να είμαστε δεκτικοί και φυσικά επιλεκτικοί σε κάθε νέα πρόκληση για καινοτόμες μεθόδους που θα δώσουν μια νέα ώθηση στο εκπαιδευτικό έργο.
E4	Σίγουρα γιατί υπάρχουν πολλά οφέλη και η εμπειρία είναι θετική
E5	Θα το αξιοποιήσω προσωπικά και θα το προωθήσω σε συναδέλφους. Συγχαρητήρια!
E6	Πολύ πιθανό! Κυρίως γιατί το υλικό αυτό δεν μένει στη θεωρία, αλλά δίνει εφαρμόσιμες ιδέες που μπορούν να προσαρμοστούν σε κάθε τάξη. Επίσης, αξίζει να προταθεί γιατί ενισχύει τη μεταξύ των εκπαιδευτικών κοινότητα μάθησης — ανοίγει δρόμο για ανταλλαγή εμπειριών, νέες συνεργασίες και μια πιο «ζωντανή» σχολική κουλτούρα.

E7	Θεωρώ πολύ πιθανό να αξιοποιήσω και να προτείνω το εκπαιδευτικό αυτό υλικό, γιατί είναι πρακτικό, καινοτόμο και ενισχύει την ποιοτική συνεργασία στην εκπαίδευση.
E8	Θεωρώ πολύ πιθανό να αξιοποιήσω το υλικό, καθώς είναι κατάλληλο για αρχάριους, παρέχει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του eTwinning και βοηθά στην ανάπτυξη βασικών ψηφιακών και συνεργατικών δεξιοτήτων που θα χρειαστώ σε μελλοντικά έργα.
E9	Είναι πολύ πιθανό, καθώς το υλικό προσφέρει καινοτόμες ιδέες, ενισχύει τη συνεργασία και συμβάλλει στην επαγγελματική μου εξέλιξη.
E10	Αρκετά πιθανό γιατί υπάρχουν πολλές ενδιαφέρουσες ιδέες και πληροφορίες, οι οποίες μπορούν να μας εξελίξουν.

Πίνακας 58: Πρόθεση μελλοντικής αξιοποίησης

Σχολιασμός δεδομένων 7ου ερευνητικού άξονα: Πρόθεση μελλοντικής αξιοποίησης

Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων καταδεικνύουν συνολικά θετική στάση ως προς τη μελλοντική αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού, τόσο στη διδακτική πράξη όσο και στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους ανάπτυξης. Πολλοί εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι το υλικό μπορεί να αξιοποιηθεί ως **πηγή ιδεών, πρακτικών παραδειγμάτων και έμπνευσης** για την υλοποίηση δράσεων eTwinning, **καθώς και ως πηγή για επιμόρφωση/επαγγελματική ανάπτυξη και για συμμετοχή σε έργα** (E4, E5, E7, E9, E10).

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δυνατότητα αξιοποίησης του eTwinning ως εργαλείου συνεργασίας και ανταλλαγής καλών πρακτικών μεταξύ εκπαιδευτικών, στοιχείο που φαίνεται να ενισχύει την πρόθεση χρήσης του υλικού σε μελλοντικά σχολικά έργα. Αρκετοί εκπαιδευτικοί επισημαίνουν ότι το υλικό θα μπορούσε να προταθεί σε

συναδέλφους, ιδίως σε όσους βρίσκονται στα πρώτα τους βήματα στο eTwinning ή επιθυμούν να αναπτύξουν περαιτέρω τις ψηφιακές και συνεργατικές τους δεξιότητες.

Παράλληλα, αναγνωρίζεται ότι το υλικό λειτουργεί υποστηρικτικά στην επαγγελματική αυτοβελτίωση, προσφέροντας οργανωμένη γνώση, παραδείγματα και σαφή καθοδήγηση, χωρίς να απαιτεί προηγμένη εμπειρία.

Ωστόσο, ορισμένοι συμμετέχοντες επισημαίνουν προϋποθέσεις για την περαιτέρω αξιοποίησή του, όπως η ανάγκη για περισσότερο διαθέσιμο χρόνο, επιπλέον καθοδήγηση ή εξοικείωση με την πλατφόρμα, καθώς και η ενίσχυση των δυνατοτήτων συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών. Παρά τις επιμέρους αυτές επιφυλάξεις, η γενική εικόνα που προκύπτει είναι ότι το εκπαιδευτικό υλικό θεωρείται χρήσιμο, εφαρμόσιμο και ικανό να αξιοποιηθεί τόσο στη σχολική τάξη όσο και σε μελλοντικά συνεργατικά και επιμορφωτικά πλαίσια.

5. Συμπεράσματα – Συζήτηση

Ο ερευνητικός σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι διττός. Αφενός αφορά στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη επιμορφωτικού εκπαιδευτικού υλικού για εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, βασισμένου στις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, με αντικείμενο τη δημιουργία και αξιοποίηση συνεργατικών και διαπολιτισμικών έργων μέσω της πλατφόρμας eTwinning. Αφετέρου, στοχεύει στη διερεύνηση και αποτύπωση των απόψεων και στάσεων των εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρήση του υλικού αυτού, καθώς και με τον ρόλο του eTwinning στην επαγγελματική τους ανάπτυξη και στη διαμόρφωση συνεργατικών πρακτικών.

Το επιμορφωτικό εκπαιδευτικό υλικό τέθηκε προς μελέτη και αποτίμηση από δέκα (10) εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, οι οποίοι κλήθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις τους μέσα από δομημένο ερωτηματολόγιο που κάλυπτε πολλαπλές διαστάσεις της έρευνας, όπως η συνεργασία μέσω eTwinning, η διαπολιτισμική διάσταση, η ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων, οι δυσκολίες εφαρμογής, τα δυνατά σημεία του υλικού και η πρόθεση μελλοντικής αξιοποίησής του.

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν αναλύθηκαν με ποιοτικό τρόπο και οργανώθηκαν σε θεματικούς ερευνητικούς άξονες και κατηγορίες ανάλυσης, με στόχο την ουσιαστική αποτύπωση των εμπειριών, των αντιλήψεων και των προβληματισμών των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την ανάλυση αυτή παρουσιάζονται στις υποενότητες που ακολουθούν και επιχειρούν να απαντήσουν με συστηματικό τρόπο στα ερευνητικά ερωτήματα της μελέτης.

Η παρουσίαση και συζήτηση των αποτελεσμάτων οργανώνεται ανά ερευνητικό ερώτημα, ώστε να αναδειχθεί αφενός ο βαθμός επίτευξης των στόχων της έρευνας και αφετέρου η συνάφεια των ευρημάτων με τα δεδομένα της βιβλιογραφικής επισκόπησης. Με τον τρόπο αυτό επιχειρείται η σύνδεση των εμπειρικών ευρημάτων της παρούσας μελέτης με το ευρύτερο θεωρητικό και ερευνητικό πλαίσιο που αφορά την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, την επιμόρφωση εκπαιδευτικών και τη λειτουργία του eTwinning ως συνεργατικού και διαπολιτισμικού περιβάλλοντος μάθησης.

5.1. Αποτίμηση Ε.Υ. από ειδικούς της ΕξΑΕ

1ο ερευνητικό ερώτημα: Ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού διέπεται από τις αρχές της εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης όπως ορίζουν οι West-Λιοναράκης;

Σχετικά με το 1ο ερευνητικό ερώτημα, οι ειδικοί της ΕξΑΕ συγκλίνουν στο ότι το εκπαιδευτικό υλικό παρουσιάζει επιστημονική συνοχή και επαρκή τεκμηρίωση, καθώς το περιεχόμενο οργανώνεται σε σαφές βιβλιογραφικό πλαίσιο, αξιοποιεί ποικιλία πηγών και δίνει δυνατότητες περαιτέρω μελέτης μέσω υπερσυνδέσμων. Το στοιχείο αυτό θεωρείται ότι ενισχύει την εγκυρότητα του υλικού και υποστηρίζει ουσιαστικά την κατανόηση και την εμπάθунση των επιμορφούμενων εκπαιδευτικών στο αντικείμενο του eTwinning. Αντίστοιχη εικόνα αναδεικνύεται και σε σχετικές έρευνες, όπου η βιβλιογραφική τεκμηρίωση και η εσωτερική συνοχή του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού συνδέονται με καλύτερη πρόσληψη του περιεχομένου και θετική αποτίμησή του από τους χρήστες (Τσακιρέλη κ.ά., 2023· Σταυγιαννουδάκη & Καλογιαννάκης, 2020).

Ως προς την κατανοητή παρουσίαση, οι ειδικοί επισημαίνουν ότι το υλικό αποδίδει τη γνώση με φιλική γλώσσα, κατάλληλη πυκνότητα πληροφοριών και πολυτροπικότητα (συνδυασμό κειμένου, εικόνων και βίντεο), γεγονός που διευκολύνει την πλοήγηση, μειώνει τη γνωστική επιβάρυνση και δημιουργεί ένα ελκυστικό επιμορφωτικό περιβάλλον. Στα ίδια συμπεράσματα οδηγείται και η μελέτη των Τσακιρέλη κ.ά. (2023), όπου η σαφής γλωσσική διατύπωση και η τμηματική οργάνωση του περιεχομένου αναγνωρίζονται ως παράγοντες που υποστηρίζουν την αποτελεσματική αλληλεπίδραση με το υλικό.

Η ευχρηστία του Ε.Υ. αποτιμάται επίσης θετικά, κυρίως λόγω της εύκολης πλοήγησης και της λειτουργικής αξιοποίησης υπερσυνδέσμων που οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο. Η αξιοπιστία των υπερσυνδέσμων εκτιμάται ότι ενισχύει τη ροή μελέτης και την άμεση πρόσβαση σε υποστηρικτικές πληροφορίες, στοιχείο που έχει αναδειχθεί και σε άλλες έρευνες ως παράγοντας που διευκολύνει τη μαθησιακή εμπειρία σε ψηφιακά περιβάλλοντα (Τσακιρέλη κ.ά., 2023· Μπεμπή & Kalogiannakis, 2023).

Σε σχέση με τη δυνατότητα αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης, οι ειδικοί σημειώνουν ότι οι δραστηριότητες αυτοελέγχου και τα στοιχεία ανατροφοδότησης υποστηρίζουν τον εκπαιδευόμενο να παρακολουθεί την πρόοδό του, να εντοπίζει σημεία που χρειάζονται επανάληψη και να συνδέει το περιεχόμενο με ρεαλιστικά παραδείγματα από τη σχολική πράξη (σχεδιασμός/αξιοποίηση συνεργατικών έργων eTwinning). Η σημασία της σύνδεσης νέων δεδομένων με αυθεντικά πλαίσια εφαρμογής επιβεβαιώνεται και στη διεθνή βιβλιογραφία, όπου επισημαίνεται ότι η διερευνητική/ενεργητική εμπλοκή μέσω κατάλληλων ψηφιακών δραστηριοτήτων μπορεί να ενισχύσει τη μεταφορά και την εφαρμογή της γνώσης σε πραγματικές συνθήκες (Fan et al., 2018) .

Συμπερασματικά, το εκπαιδευτικό υλικό που αναπτύχθηκε αποτιμάται από τους ειδικούς ως επιμελώς σχεδιασμένο και σε μεγάλο βαθμό συμβατό με βασικές αρχές της ΕξΑΕ, όπως ορίζονται στην τυπολογία των West–Λιοναράκη, καθώς συνδυάζει τεκμηρίωση, σαφή δομή, λειτουργική πλοήγηση, υποστήριξη της μελέτης και δραστηριότητες που εννοούν τον αναστοχασμό και τη σταδιακή εμπάθυνση στο γνωστικό αντικείμενο

2ο ερευνητικό ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό δημιουργήθηκε ώστε να πληροί τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer;

• Πολυμεσική Αρχή

Σε όλη την έκταση του εκπαιδευτικού υλικού παρατηρείται συνδυαστική αξιοποίηση κειμένου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. Οι εικόνες που ενσωματώνονται δεν λειτουργούν διακοσμητικά, αλλά υποστηρίζουν ουσιαστικά το περιεχόμενο των κειμένων, συμβάλλοντας στην οπτικοποίηση των εννοιών και στη διευκόλυνση της κατανόησης, ιδιαίτερα σε σημεία αυξημένης εννοιολογικής δυσκολίας.

• Αρχή Τροπικότητας

Στο εκπαιδευτικό υλικό εντοπίζονται στοιχεία αφήγησης, όπως επεξηγηματικά σχόλια, περιγραφές, ανατροφοδοτικά μηνύματα και ψηφιακές αφηγήσεις, τα οποία διατρέχουν το σύνολο των ενοτήτων. Τα αφηγηματικά αυτά στοιχεία υποστηρίζουν τη ροή της μάθησης και καθιστούν το περιεχόμενο πιο προσιτό και κατανοητό για τους εκπαιδευόμενους.

• Αρχή Συνοχής

Σύμφωνα με τις απόψεις των ειδικών, το Ε.Υ. περιλαμβάνει αποκλειστικά πληροφορίες που σχετίζονται άμεσα με το γνωστικό αντικείμενο. Δεν εντοπίζονται άσχετα οπτικά, λεκτικά ή ηχητικά στοιχεία που θα μπορούσαν να αποσπάσουν την προσοχή, γεγονός που διασφαλίζει τη συνοχή, την επιστημονική εγκυρότητα και την παιδαγωγική σαφήνεια του περιεχομένου.

• Αρχή Προσωποποίησης

Η γλωσσική διατύπωση του Ε.Υ. χαρακτηρίζεται φιλική, άμεση και κατανοητή, χωρίς δυσνόητη επιστημονική ορολογία. Η συστηματική χρήση του δεύτερου ενικού προσώπου ενισχύει την αίσθηση προσωπικής επικοινωνίας, υποστηρίζει την αυτενέργεια και διευκολύνει τη διαδικασία της αυτοκατευθυνόμενης επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

• Αρχή Φωνής

Όπου παρέχεται η δυνατότητα ηχητικής παρουσίασης του περιεχομένου, αυτή λειτουργεί υποστηρικτικά προς τη μαθησιακή διαδικασία. Το ήπιο και φιλικό ύφος της αφήγησης ενισχύει το ενδιαφέρον και δημιουργεί ένα ευχάριστο επιμορφωτικό περιβάλλον, ιδιαίτερα για εκπαιδευόμενους που προτιμούν την ακουστική οδό μάθησης.

• Αρχή Εικόνας

Η παρουσία της ψηφιακής εκπαιδευτικού (avatar) «κυρία Κλαίρη» προσδίδει στο εκπαιδευτικό υλικό έναν πιο προσωπικό και ανθρώπινο χαρακτήρα. Σύμφωνα με τους ειδικούς, η φιλική της εμφάνιση και η σταθερή παρουσία της ενισχύουν την αίσθηση καθοδήγησης και συνοδείας του εκπαιδευόμενου κατά την πλοήγηση στο Ε.Υ.

• Αρχή Κατάτμησης

Το γνωστικό περιεχόμενο παρουσιάζεται τμηματικά και οργανώνεται σε μικρές, νοηματικά ολοκληρωμένες ενότητες. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει τη σταδιακή επεξεργασία της πληροφορίας, μειώνει τη γνωστική επιβάρυνση και διευκολύνει τη μελέτη, ιδιαίτερα στο πλαίσιο ασύγχρονης επιμόρφωσης.

• Αρχή Σηματοδότησης

Στο Ε.Υ. αξιοποιούνται στοιχεία επισήμανσης, όπως έντονη γραφή, χρωματισμός και οπτικές ενδείξεις, για την ανάδειξη βασικών σημείων του περιεχομένου. Παράλληλα, οι διαδραστικές δραστηριότητες συνοδεύονται από ανατροφοδότηση, η οποία καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο και τον υποστηρίζει στην κατανόηση και επεξεργασία των απαντήσεών του.

• Αρχή Προπαίδευσης

Στην εισαγωγή του μαθήματος και στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας περιλαμβάνονται εισαγωγικές δραστηριότητες, όπως σύντομα βίντεο και απλές διερευνητικές δράσεις. Οι δραστηριότητες αυτές προετοιμάζουν τον εκπαιδευόμενο για το περιεχόμενο που ακολουθεί και διευκολύνουν την ομαλή ένταξή του στο γνωστικό αντικείμενο.

Συμπέρασμα

Με βάση τις απόψεις των ειδικών της ΕξΑΕ, το εκπαιδευτικό υλικό κρίνεται ότι έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με τις βασικές αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer. Το εύρημα αυτό συνάδει με αντίστοιχα αποτελέσματα των ερευνών των Τσακιρέλη κ.ά. (2023) και των Μπεμπή & Kalogiannakis (2023), οι οποίες αναδεικνύουν τη σημασία της πολυμεσικής προσέγγισης στην ανάπτυξη ποιοτικού και παιδαγωγικά τεκμηριωμένου ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού.

5.2. Αποτίμηση Ε.Υ. από εκπαιδευτικούς Α'βάθμιας εκπαίδευσης κατά την αξιοποίησή του

1ο ερευνητικό ερώτημα: Πώς η χρήση συνεργατικών έργων στην πλατφόρμα eTwinning επηρεάζει την ανάπτυξη των επαγγελματικών δεξιοτήτων και την καλλιέργεια συνεργατικού πνεύματος στους εκπαιδευτικούς Α'βάθμιας εκπαίδευσης;

Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας δείχνουν ότι η συμμετοχή των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σε συνεργατικά έργα μέσω της πλατφόρμας eTwinning συμβάλλει ουσιαστικά τόσο στην ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων όσο και στην καλλιέργεια συνεργατικού πνεύματος. Οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι μέσα από τη συνεργασία με συναδέλφους από διαφορετικά σχολικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα ενισχύονται δεξιότητες επικοινωνίας, συνεργασίας και ανταλλαγής καλών πρακτικών, ενώ παράλληλα καλλιεργείται κουλτούρα συλλογικότητας και επαγγελματικής αλληλεπίδρασης.

Ιδιαίτερα έντονη εμφανίζεται η ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, καθώς οι συμμετέχοντες καλούνται να αξιοποιήσουν εργαλεία ΤΠΕ, ψηφιακές πλατφόρμες και συνεργατικά περιβάλλοντα για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των έργων. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν ότι η εμπλοκή τους σε έργα eTwinning συμβάλλει στη βελτίωση παιδαγωγικών δεξιοτήτων, όπως ο σχεδιασμός συνεργατικών δραστηριοτήτων, η διαφοροποίηση της διδασκαλίας και η υιοθέτηση πιο ανοιχτών και μαθητοκεντρικών προσεγγίσεων.

Τα παραπάνω ευρήματα ευθυγραμμίζονται με τη βιβλιογραφία που αναδεικνύει το eTwinning ως πλαίσιο λειτουργίας κοινοτήτων μάθησης και πρακτικής, μέσα στις οποίες η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών προκύπτει μέσα από τη συνεργασία, την ανταλλαγή εμπειριών και τον επαγγελματικό αναστοχασμό (Ιωαννίδου & Κώστας, 2023· Παπαδάκη, 2018). Παράλληλα, ευρωπαϊκές μελέτες τεκμηριώνουν ότι η συμμετοχή σε έργα eTwinning ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, την ανάπτυξη ψηφιακών και παιδαγωγικών δεξιοτήτων και την επαγγελματική αυτοπεποίθηση (European Schoolnet, 2019· Kearney, 2016).

Επιπλέον, τα ευρήματα της παρούσας έρευνας επιβεβαιώνουν ότι η αξιοποίηση κατάλληλα σχεδιασμένου επιμορφωτικού υλικού, βασισμένου στις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, λειτουργεί υποστηρικτικά στη συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε συνεργατικά έργα. Η σαφής δομή, η καθοδήγηση και η ανατροφοδότηση του υλικού διευκολύνουν την εμπλοκή των εκπαιδευτικών και ενισχύουν τη σταδιακή ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων, εύρημα που συνάδει με προηγούμενες μελέτες για την επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε ψηφιακά περιβάλλοντα (Κουτσελίνη & Παπαϊωάννου, 2016· Τσακιρέλη, 2022).

Συνοψίζοντας, η παρούσα έρευνα καταδεικνύει ότι η χρήση συνεργατικών έργων στο eTwinning, όταν υποστηρίζεται από παιδαγωγικά οργανωμένο επιμορφωτικό υλικό, συμβάλλει με μετρήσιμο και ουσιαστικό τρόπο στην ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων και στην καλλιέργεια συνεργατικού πνεύματος στους εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, επιβεβαιώνοντας και επεκτείνοντας τα πορίσματα της σχετικής ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας.

2ο ερευνητικό ερώτημα: Ποιες είναι οι αντιδράσεις και οι στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στην εφαρμογή διαπολιτισμικών προσεγγίσεων στην ΕξΑΕ μέσω της πλατφόρμας eTwinning;

Τα δεδομένα της παρούσας έρευνας καταδεικνύουν ότι οι εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης εμφανίζουν σαφώς θετικές στάσεις απέναντι στην εφαρμογή διαπολιτισμικών προσεγγίσεων μέσω της πλατφόρμας eTwinning στο πλαίσιο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Οι συμμετέχοντες αντιλαμβάνονται τη διαπολιτισμική διάσταση ως αναπόσπαστο στοιχείο των συνεργατικών έργων eTwinning και ως παράγοντα που εμπλουτίζει τόσο τη μαθησιακή εμπειρία των μαθητών όσο και τη δική τους επαγγελματική πρακτική.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών, η συνεργασία με σχολεία από διαφορετικές χώρες και πολιτισμικά περιβάλλοντα συμβάλλει ουσιαστικά στην καλλιέργεια στάσεων σεβασμού, αποδοχής της διαφορετικότητας και αμοιβαίας κατανόησης. Οι εκπαιδευτικοί επισημαίνουν ότι μέσα από τη συμμετοχή σε διαπολιτισμικά έργα ενισχύεται η συνειδητοποίηση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας και αναπτύσσεται μια ευρύτερη ευρωπαϊκή και κοινωνική προοπτική, τόσο για τους μαθητές όσο και για τους ίδιους.

Παράλληλα, τα ευρήματα δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται τη διαπολιτισμική προσέγγιση όχι ως θεωρητική προσθήκη, αλλά ως βιωματική διαδικασία, η οποία υλοποιείται μέσα από τη συνεργασία, την επικοινωνία και τη συν-δημιουργία εκπαιδευτικών προϊόντων. Η ενεργή συμμετοχή σε κοινά έργα ενισχύει την ενσυναίσθηση, την ανοιχτότητα και την κριτική σκέψη, στοιχεία που οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ιδιαίτερα σημαντικά για τη σύγχρονη σχολική πραγματικότητα.

Οι στάσεις αυτές συμφωνούν με τη βιβλιογραφία που αναδεικνύει το eTwinning ως πλαίσιο διαπολιτισμικής μάθησης και συνεργασίας, στο οποίο οι εκπαιδευτικοί λειτουργούν ως μέλη διεθνών κοινοτήτων μάθησης και πρακτικής (Ιωαννίδου & Κώστας, 2023· Παπαδάκη, 2018). Ευρωπαϊκές μελέτες επιβεβαιώνουν ότι η συμμετοχή σε έργα eTwinning ενισχύει τη διαπολιτισμική ευαισθησία, τον σεβασμό στη διαφορετικότητα και την ανάπτυξη θετικών στάσεων απέναντι στη συνεργασία με εταίρους από διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια (European Schoolnet, 2019· Kearney, 2016).

Ωστόσο, οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν και ορισμένες προκλήσεις που σχετίζονται με την εφαρμογή διαπολιτισμικών προσεγγίσεων, όπως οι γλωσσικές δυσκολίες, ο συντονισμός μεταξύ εταίρων και ο περιορισμένος διαθέσιμος χρόνος. Οι προκλήσεις αυτές δεν αναιρούν τη θετική στάση απέναντι στη διαπολιτισμική διάσταση, αλλά αναδεικνύουν την ανάγκη για επαρκή υποστήριξη και κατάλληλα σχεδιασμένο επιμορφωτικό υλικό, το οποίο μπορεί να λειτουργήσει ενισχυτικά στη διαχείριση των δυσκολιών (Κουτσελίνη & Παπαϊωάννου, 2016).

Συνοψίζοντας, τα ευρήματα της παρούσας έρευνας δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί υιοθετούν θετικές και υποστηρικτικές στάσεις απέναντι στη διαπολιτισμική προσέγγιση μέσω του eTwinning στην ΕξΑΕ. Η διαπολιτισμική διάσταση βιώνεται ως ουσιαστικό στοιχείο της συνεργατικής μάθησης, το οποίο ενισχύει τον επαγγελματικό αναστοχασμό, διευρύνει τους παιδαγωγικούς ορίζοντες και συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός ανοιχτού και συμπεριληπτικού εκπαιδευτικού πλαισίου, σε συμφωνία με τα πορίσματα της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας.

3ο ερευνητικό ερώτημα: Ποιες είναι οι βασικές προκλήσεις και ευκαιρίες που προκύπτουν κατά τη χρήση της ΕξΑΕ για τη δημιουργία συνεργατικών διαπολιτισμικών έργων στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών Α'βάθμιας εκπαίδευσης μέσω της πλατφόρμας eTwinning;

Α. Βασικές προκλήσεις (όπως αναδεικνύονται από τους εκπαιδευτικούς και επιβεβαιώνονται από τους ειδικούς)

- **Έλλειψη χρόνου και φόρτος υποχρεώσεων**

Οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν επανειλημμένα τον περιορισμένο χρόνο ως βασικό ανασταλτικό παράγοντα για μελέτη, σχεδιασμό και υλοποίηση έργων, κάτι που συνδέεται με τις γενικότερες δυσκολίες συμμετοχής σε επιμορφωτικές/συνεργατικές δράσεις εξ αποστάσεως (Ιωαννίδου & Κώστας, 2023· Κουτσελίνη & Παπαϊωάννου, 2016· European Schoolnet, 2019).

- **Τεχνολογικά ζητήματα και άνισος βαθμός εξοικείωσης**

Στα δεδομένα σου εμφανίζονται δυσκολίες τεχνικής φύσης και διαφοροποιήσεις στις ψηφιακές δεξιότητες (π.χ. «ανισότητες στις ψηφιακές δεξιότητες», ανάγκη εξοικείωσης με την πλατφόρμα). Αυτό είναι κρίσιμο, γιατί στην ΕξΑΕ η ομαλή πρόσβαση/χρήση εργαλείων αποτελεί προϋπόθεση συμμετοχής και αλληλεπίδρασης (Κουτσελίνη & Παπαϊωάννου, 2016· European Schoolnet, 2019).

- **Συντονισμός και επικοινωνία μεταξύ εταίρων**

Οι εκπαιδευτικοί επισημαίνουν δυσκολίες συντονισμού (ώρα συναντήσεων, συνεργασία με συναδέλφους, «επικοινωνία και συνεργασία») και γλωσσικά εμπόδια. Ειδικά στα διαπολιτισμικά έργα, η συνεργασία απαιτεί σταθερές ροές επικοινωνίας και κοινές συμφωνίες, κάτι που δεν είναι πάντα εύκολο στην πράξη (Kearney, 2016· European Schoolnet, 2019).

- **Περιορισμένες δομές αλληλεπίδρασης/επικοινωνίας στο επιμορφωτικό υλικό**

Οι ειδικοί της ΕξΑΕ, στις δικές σου απαντήσεις, θεωρούν ότι το υλικό υποστηρίζει τον αναστοχασμό και την εμπλοκή, αλλά εντοπίζουν **περιορισμό** σε δραστηριότητες που ενθαρρύνουν άμεση διατύπωση ερωτήσεων/αποριών και πιο συστηματική επικοινωνία (π.χ. ανάγκη ενίσχυσης χώρου συζήτησης, περισσότερες συνεργατικές δραστηριότητες). Αυτό είναι καθοριστικό για έργα που στηρίζονται στη συνεργασία και τη διαπολιτισμική ανταλλαγή (Παπαδάκη, 2018· Ιωαννίδου & Κώστας, 2023).

B. Κύριες ευκαιρίες

- **Καλλιέργεια συνεργατικής κουλτούρας και δικτύωσης**

Οι εκπαιδευτικοί περιγράφουν το eTwinning ως πλαίσιο ανταλλαγής ιδεών/πρακτικών, ομαδικότητας και δημιουργίας δικτύων. Αυτό συνδέεται άμεσα με την αντίληψη του eTwinning ως κοινότητας μάθησης/πρακτικής, όπου η επαγγελματική ανάπτυξη έρχεται μέσα από συνεργασία και αλληλεπίδραση (Παπαδάκη, 2018· Kearney, 2016· Bacigalupo et al., 2017).

- **Επαγγελματική ανάπτυξη σε παιδαγωγικό και ψηφιακό επίπεδο**

Στα δικά σου δεδομένα, οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν ενίσχυση παιδαγωγικών, ψηφιακών, επικοινωνιακών και συνεργατικών δεξιοτήτων, καθώς και δεξιοτήτων σχεδιασμού έργων. Η ευκαιρία αυτή εμφανίζεται σταθερά και στη σχετική βιβλιογραφία για eTwinning και ψηφιακές κοινότητες μάθησης (European Schoolnet, 2019· Ιωαννίδου & Κώστας, 2023).

- **Διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση ως επαγγελματικό κεφάλαιο**

Οι εκπαιδευτικοί σου συνδέουν τη συμμετοχή με γνωριμία κουλτούρας, αποδοχή/σεβασμό διαφορετικότητας και ευρύτερη ευρωπαϊκή προοπτική. Άρα η διαπολιτισμική διάσταση δεν λειτουργεί «παράλληλα», αλλά ως βασική παιδαγωγική αξία των συνεργατικών έργων (Kearney, 2016· European Schoolnet, 2019).

- **Ρόλος του επιμορφωτικού υλικού ως υποστήριξη (όταν είναι καλά σχεδιασμένο στην ΕξΑΕ)**

Από τους ειδικούς προκύπτει ότι το υλικό σου έχει ισχυρά στοιχεία: βιβλιογραφική τεκμηρίωση, σαφή και κατανοητή παρουσίαση, ευχρηστία, καθοδήγηση/συμβουλές μελέτης, ανατροφοδότηση, δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης και σύνδεση με αυθεντικά σενάρια. Αυτά αποτελούν παράγοντες που, σύμφωνα και με την επισκόπησή σου, αυξάνουν τη λειτουργικότητα και την αποτελεσματικότητα υλικού στην ΕξΑΕ (Κανελλοπούλου, 2023· Τσακιρέλη, 2022· Σολωμίδου, 2025).

Συμπέρασμα

Συνολικά, τα δεδομένα δείχνουν ότι η ΕξΑΕ, μέσω ενός επιμορφωτικού υλικού που ακολουθεί αρχές σαφούς δομής, καθοδήγησης και ανατροφοδότησης, μπορεί να λειτουργήσει ως **υποστηρικτικό πλαίσιο** για τη δημιουργία συνεργατικών διαπολιτισμικών έργων eTwinning, ενισχύοντας τη δικτύωση και την επαγγελματική

ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Ταυτόχρονα, η αποτελεσματική αξιοποίηση επηρεάζεται από **πρακτικούς περιορισμούς** (χρόνος, τεχνολογικά ζητήματα, εξοικείωση) και από την ανάγκη **ισχυρότερων μηχανισμών επικοινωνίας/συντονισμού**, τόσο στο επίπεδο της πλατφόρμας/συνεργασίας όσο και στο επίπεδο του επιμορφωτικού σχεδιασμού (Κουτσελίνη & Παπαϊωάννου, 2016· Ιωαννίδου & Κώστας, 2023· European Schoolnet, 2019).

5.3. Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς της παρούσας έρευνας, αλλά και τα ευρήματα που προέκυψαν από την αποτίμηση του επιμορφωτικού εκπαιδευτικού υλικού και τις απόψεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, διατυπώνονται οι ακόλουθες προτάσεις για περαιτέρω ερευνητική διερεύνηση.

Αρχικά, κρίνεται σκόπιμη η **επανάληψη της έρευνας με μεγαλύτερο και περισσότερο αντιπροσωπευτικό δείγμα εκπαιδευτικών**, προερχόμενων από διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές και σχολικά πλαίσια (αστικά, ημιαστικά, αγροτικά). Η διεύρυνση του δείγματος θα επέτρεπε τη διερεύνηση πιθανών διαφοροποιήσεων ως προς τις στάσεις, τις αντιλήψεις και τις ανάγκες των εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρήση του eTwinning και της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης στην επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Επιπλέον, ενδιαφέρον ερευνητικό πεδίο θα αποτελούσε η **συγκριτική αποτίμηση του επιμορφωτικού εκπαιδευτικού υλικού σε διαφορετικές βαθμίδες εκπαίδευσης**, όπως στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Μια τέτοια μελέτη θα μπορούσε να αναδείξει ομοιότητες και διαφοροποιήσεις ως προς τον τρόπο με τον οποίο εκπαιδευτικοί διαφορετικών βαθμίδων αντιλαμβάνονται τη χρησιμότητα, τη λειτουργικότητα και την παιδαγωγική αξία του υλικού, καθώς και τον ρόλο του eTwinning στη συνεργατική και διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Παράλληλα, προτείνεται η **μακροχρόνια διερεύνηση της επίδρασης της συμμετοχής σε επιμορφωτικά προγράμματα eTwinning** στην επαγγελματική πορεία των εκπαιδευτικών. Ειδικότερα, θα είχε ερευνητικό ενδιαφέρον να εξεταστεί κατά πόσο η αξιοποίηση επιμορφωτικού υλικού σχεδιασμένου με αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης οδηγεί σε διατηρήσιμες αλλαγές στη διδακτική πρακτική, στη συνεργατική κουλτούρα των σχολείων και στη συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε νέα συνεργατικά έργα.

Επιπρόσθετα, δεδομένου ότι στην παρούσα έρευνα αναδείχθηκαν δυσκολίες που σχετίζονται με τον χρόνο, την τεχνολογική εξοικείωση και την επικοινωνία μεταξύ συνεργατών, προτείνεται η **διερεύνηση παρεμβάσεων υποστήριξης**, όπως ενισχυμένες δομές καθοδήγησης, mentoring ή πιο οργανωμένοι μηχανισμοί επικοινωνίας στο πλαίσιο της ΕξΑΕ. Η μελέτη της αποτελεσματικότητας τέτοιων παρεμβάσεων θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση της βιωσιμότητας και της ποιότητας των συνεργατικών διαπολιτισμικών έργων.

Τέλος, μια ακόμη κατεύθυνση για μελλοντική έρευνα αφορά τη **συνδυαστική αξιοποίηση ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων**, με στόχο τη συσχέτιση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών με συγκεκριμένους δείκτες επαγγελματικής ανάπτυξης, όπως η συχνότητα συμμετοχής σε έργα eTwinning, η χρήση συνεργατικών πρακτικών στη σχολική τάξη και η ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων. Μια τέτοια προσέγγιση θα μπορούσε να προσφέρει πιο σφαιρική εικόνα για τον ρόλο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και του επιμορφωτικού υλικού στη διαμόρφωση σύγχρονων εκπαιδευτικών πρακτικών.

Βιβλιογραφία

- Anastasiades, P. S. (2003). Distance learning in elementary schools in Cyprus: The evaluation methodology and results. *Computers & Education*, 40(1), 17–40. [https://doi.org/10.1016/S0360-1315\(02\)00077-5](https://doi.org/10.1016/S0360-1315(02)00077-5)
- Anthony, E. (2019). (Blended) learning: How traditional best teaching practices impact blended elementary classrooms. *Journal of Online Learning Research*, 5(1), 25–48.
- Bacigalupo, M., Kampylis, P., Punie, Y., & Van den Brande, G. (2017). *Developing innovative learning environments through teacher networks: The case of eTwinning (TeLLNet)*. Publications Office of the European Union.
- Camilleri, A. F. (2016). *Education and intercultural dialogue in the European context*. Council of Europe.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2002). *Research methods in education*. Routledge.
- Creswell, J. W. (2016). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (Greek ed., N. Kouvarakou, Trans.). ION. (Original work published 2014)
- European Commission – Joint Research Centre. (2017). *Developing innovative learning environments through teacher networks: The case of eTwinning (TeLLNet)*. Publications Office of the European Union.
- European Schoolnet. (2016). *eTwinning ten years on: Impact on teachers' practice, skills, and professional development opportunities*. Central Support Service for eTwinning.
- European Schoolnet. (2019). *eTwinning in an era of change: Impact on teachers' practice, skills, and professional development opportunities*. Central Support Service for eTwinning.

- Fan, X., Geelan, D., & Gillies, R. (2018). Evaluating a novel instructional sequence for conceptual change in physics using interactive simulations. *Education Sciences*, 8(1), 29. <https://doi.org/10.3390/educsci8010029>
- Haijian, C., Hexiao, H., Lei, W., Weiping, C., & Kunru, J. (2011). Education and management engineering. *International Journal of Education and Management Engineering*, 3, 67–72. <https://doi.org/10.5815/ijeme.2011.03.10>
- Holmberg, B. (1989). The concept, basic character and development potentials of distance education. *Journal of Distance Education*, 10(1), 143–156.
- Kearney, C. (Ed.). (2016). *eTwinning ten years on: Impact on teachers' practice, skills, and professional development opportunities*. European Schoolnet.
- Keegan, D. (1980). On defining distance education. *Distance Education*, 1(1), 13–36.
- Kentnor, H. (2015). Distance education and the evolution of online learning in the United States. *Curriculum and Teaching Dialogue*, 17(1–2), 21–34.
- Mayer, R. E. (2014). Introduction to multimedia learning. In R. E. Mayer (Ed.), *The Cambridge handbook of multimedia learning* (pp. 22–40). Cambridge University Press.
- Mayer, R. E. (2017). Using multimedia for e-learning. *Journal of Computer Assisted Learning*, 33(5), 403–423. <https://doi.org/10.1111/jcal.12197>
- Mintz, A. P. (Ed.). (2002). *Web of deception: Misinformation on the Internet*. Information Today.
- Moore, M. G., & Kearsley, G. (2011). *Distance education: A systems view of online learning* (3rd ed.). Cengage Learning.
- Papadakis, S. (2016). Creativity and innovation in European education: The role of eTwinning. *International Journal of Educational Research*.

Simonson, M., Schlosser, C., & Orellana, A. (2011). Distance education research: A review of the literature. *Journal of Computing in Higher Education*, 23(2–3), 124–142. <https://doi.org/10.1007/s12528-011-9045-8>

Αγαλιανού, Ο. (2014). Εκπαιδευτική έρευνα και εκπαιδευτική πράξη: Αναζητώντας τη σύνδεση. *Έρευνα, Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών–Επιστημονικών Θεμάτων*, 1, 186–199. https://erkyna.gr/e_docs/periodiko/dimosieyseis/paidagogika/t01-12.pdf

Αγγελίδης, Π., & Αβρααμίδου, Α. (2011). Ανάπτυξη συμπεριληπτικής εκπαίδευσης μέσα από άτυπα περιβάλλοντα μάθησης. Διάδραση.

Αναστασιάδης, Π. (2008). Ζητήματα παιδαγωγικού σχεδιασμού για τη διδακτική αξιοποίηση της διαδραστικής τηλεδιάσκεψης σε περιβάλλον μικτής–πολυμορφικής μάθησης. Μια κοινωνικο-εποικοδομητική προσέγγιση. Στο *Η τηλεδιάσκεψη στην υπηρεσία της δια βίου μάθησης και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης* (σσ. 17–91). Gutenberg. <https://www.dardanosnet.gr/product/tilediaskepsi-stin-ypiresia-tis-dia-viou-mathisis-ke-tis-ex-apostaseos-ekpedefsis/>

Αναστασιάδης, Π. (2014). Η έρευνα για την ΕξΑΕ με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning) στο ελληνικό τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα. *Ανοικτή Εκπαίδευση*, 10(1), 5. <https://doi.org/10.12681/jode.9809>

Αναστασιάδης, Π. (2017). «ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2000-2015»: Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. *Ανοικτή Εκπαίδευση*, 13(1), 88–128. <https://doi.org/10.12681/jode.14057>

Βάμβουκας, Μ. (2002). *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία* (5η έκδ.). Γρηγόρης.

Βασάλα, Π. (2005). *Εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση. Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*.

Γρηγόρη, Α. (Επιμ.). (2010). *Αποδοτική διδασκαλία με νέα μέσα*. Γρηγόρης.

Ίσαρη, Φ., & Πουρκός, Μ. (2016). *Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας*.
<https://eclass.uowm.gr/modules/document/file.php/NURED263/Ποιοτική%20Μεθοδολογία%20Έρευνας.pdf>

Κανελλοπούλου, Μ. (2023). *Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία των δεκαδικών αριθμών στο μάθημα των Μαθηματικών της Γ' τάξης του Δημοτικού με την τεχνική της ανεστραμμένης τάξης και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς του* (Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία). Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α.
https://edivea.a2hosted.com/repo/sites/default/files/webform/ypoboli_diplomatikis_ergasias/189/ergasia.pdf

Κόκκινος, Δ. (2005). Πολιτικές παροχής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες στον ευρωπαϊκό χώρο (Διπλωματική εργασία). Ιόνιο Πανεπιστήμιο.
http://users.ntua.gr/dennis/pubs/kokkinos_elearning.pdf

Λιοναράκης, Α. (2001). *Ανοικτή και εξ αποστάσεως πολυμορφική εκπαίδευση. Στο Απόψεις και προβληματισμοί για την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση*. Προπομπός.

Λιοναράκης, Α. (2006). Η θεωρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στο *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Στοιχεία θεωρίας και πράξης* (σσ. 7–41). Προπομπός.

Λιοναράκης, Α. (2014). Ταξινόμηση και διαμόρφωση μοντέλων επιστημονικού λόγου. Στο *Καινοτόμες διδακτικές τεχνικές*. ΕΔΑΕΕ.

Μανούσου, Ε. (2008). *Προδιαγραφές παιδαγωγικού πλαισίου για την εφαρμογή πολυμορφικής εξ αποστάσεως περιβαλλοντικής εκπαίδευσης* (Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία). ΕΑΠ.

<https://doi.org/10.12681/eadd/15961>

Μαυροειδής, Η., Γκικόσος, Ι., & Κουτσούμπα, Μ. (2014). Επισκόπηση θεωρητικών εννοιών στην εκπαίδευση από απόσταση. *Ανοικτή Εκπαίδευση*, 10(1), 88.

<https://doi.org/10.12681/jode.9814>

Μίμινου, Α., & Σπανακά, Α. (2013). Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Βιβλιογραφική επισκόπηση. *Πρακτικά 7ου Συνεδρίου Ανοικτής & Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης*, 78–90.

Παπαναστασίου, Ε., & Παπαναστασίου, Κ. (2016). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Καΐλας.

Πολύδωρος, Γ. (2013). E-learning και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. *Επιστημονικό Περιοδικό*, 7, 15–26.

Ρέππα, Α. (2006). Ο ρόλος του Καθηγητή-Συμβούλου. Στο *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση*. Προπομπός.

Σολωμίδου, Μ. (2025). *Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού διαδραστικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ για τη διερευνητική διδασκαλία του ηλεκτρισμού στη Φυσική Γ' Γυμνασίου* (Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία). Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α.

https://edivea.a2hosted.com/repo/sites/default/files/webform/ypoboli_diplomatikis_ergasia_s/244/solomidoy-maria.pdf

Σπανακά, Α., & Λιοναράκης, Α. (2017). Οι επτά αρχές δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού. *Πρακτικά ICODL*, 9(6B), 121–123.

<https://doi.org/10.12681/icodl.1363>

Στασινός, Δ. (2020). *Η ειδική συμπεριληπτική εκπαίδευση 2027*. Παπαζήση.

Σταυγιαννουδάκης, Σ., & Καλογιαννάκης, Μ. (2020). Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στη Φυσική. *Πρακτικά ICODL*, 10(2A), 44.

<https://doi.org/10.12681/icodl.2178>

Τζάνη, Μ., & Κεχαγιάς, Χ. (2005). *Μεθοδολογία έρευνας κοινωνικών επιστημών*. ΕΚΠΑ.

Τσακιρέλι, Α. (2022). *Η αλληγορία του σπηλαίου της πλατωνικής «Πολιτείας» στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως σχολικής εκπαίδευσης* (Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία). Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α.

https://edivea.a2hosted.com/repo/sites/default/files/webform/ypoboli_diplomatikis_ergasias/142/tsakireli-anna-diplomatiki-ergasia.pdf

Χαλικιάς, Μ., Λάλου, Π., & Μανωλέσου, Α. (2016). *Μεθοδολογία έρευνας και εισαγωγή στη στατιστική ανάλυση δεδομένων με το IBM SPSS Statistics*. Άνοικτα Ακαδημαϊκά Συγγράμματα.

<https://www.openbook.gr/methodologia-ereunas-kai-eisagwgi-sti-statistiki-analysi-dedomenwn-me-to-ibm-spss-statistics/>

Παράρτημα Α: «Ερωτηματολόγιο Ειδικών ΕξΑΕ»

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)».

Διπλωματική Εργασία

«Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης.»

Επιβλέπων Καθηγητής: Μουζάκης Χαράλαμπος

Οδηγίες

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μια προσπάθεια διερεύνησης των απόψεών σας σχετικά με το Εκπαιδευτικό Υλικό (Ε.Υ.) που μελετήσατε.

Ο σκοπός του ερωτηματολογίου είναι διττός. Αφενός διερευνάται εάν το υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αφετέρου αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των συμπερασμάτων που θα προκύψουν από την παρούσα έρευνα, είναι αναγκαία η αντικειμενική προσέγγιση των ερωτήσεων.

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων του ερωτηματολογίου, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για ερευνητική χρήση, θα είναι σεβαστό το απόρρητο των απαντήσεών σας. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα σας κοινοποιηθούν αμέσως μετά το τέλος της στατιστικής επεξεργασίας.

Η Υπεύθυνη Έρευνας: Κλεάνθη Λουλούδη
Υπογραφή

Δημογραφικά στοιχεία

1. Φύλο (Κυκλώστε)	Άντρας	Γυναίκα		
2. Ηλικία (Κυκλώστε)	22-30	31-40	41-50	>50
3. Χρόνια Προϋπηρεσίας (Κυκλώστε)	0-4	5-10	11-20	>20

4. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη;

5. Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ;

1ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση;

A.2. Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ);

A.3. Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;

B. Το Ε.Υ. συμβάλλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου.

B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη;

B.2. Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;

B.3. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video;

B.4. Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Γ.1. Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;

Γ.2. Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;

Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του.

Δ.1. Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;

Δ.2. Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);

Δ.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του;

Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του.

Ε.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

E.2. Το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

E.3. Το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα;

E.4. Το E.Y. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους;

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο.

Στ.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου;

Στ.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου;

Στ.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου;

Στ.4. Το Ε.Υ. εμπειρέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα;

Z. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Z.1. Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;

Z.2. Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;

2ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

(Για να θυμηθείτε τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης δείτε εδώ:

<https://www.edivea.org/mayer.html>)

H.1. Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου; **(Πολυμεσική Αρχή)**

H.2. Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο; **(Πολυμεσική Αρχή)**

H.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.); [\(Αρχή της Τροπικότητας\)](#)

H.4. Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο; [\(Αρχή της Συνοχής\)](#)

H.5. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας; [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

H.6. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου; (Αρχή της Προσωποποίησης)

H.7. Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Προσωποποίησης)

H.8. Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο; (Αρχή της Φωνής)

H.9. Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων; (Αρχή της Εικόνας)

H.10. Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά; (Αρχή της Κατάτμησης)

H.11. Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους; (Αρχή της Προσωποποίησης)

H.12. Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου; (Αρχή της Κατάτμησης)

H.13. Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών; (Αρχή της Σηματοδότησης)

H.14. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.); (Αρχή της Σηματοδότησης)

H.15. Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Προπαίδευσης)

Γενικές Επισημάνσεις

Θ.1. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

I.1. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Λουλούδη Κλεάνθη «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και τη δημιουργία συνεργατικών έργων στην εκπαίδευση της πλατφόρμας eTwinning σε εκπαιδευτικούς Αβάθμιας εκπαίδευσης»

Ευχαριστώ για τη συνεργασία σας

Παράρτημα Β: «Ερωτηματολόγιο εκπαιδευτικών»

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)».

Αγαπητέ/ή εκπαιδευτικέ,

Το παρόν ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο διπλωματικής εργασίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)» του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Η παρούσα έρευνα διερευνά τις απόψεις και εμπειρίες των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με την **αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού επιμόρφωσης για το eTwinning**, το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας.

Το υλικό επικεντρώνεται στη **χρήση συνεργατικών έργων του eTwinning** και στη συμβολή τους στην **καλλιέργεια συνεργατικού πνεύματος** και την **προώθηση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης**. Μέσα από τις απαντήσεις σας επιδιώκεται η αποτίμηση των **δυνατοτήτων, προκλήσεων και προοπτικών** που αναδεικνύει η εφαρμογή του συγκεκριμένου υλικού στην πράξη.

Πριν απαντήσετε στις ερωτήσεις, **παρακαλείστε να δείτε το εκπαιδευτικό υλικό** που έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο της έρευνας, διαθέσιμο στον σύνδεσμο:

<https://students.edivea.net/courses/263>

Κατά την είσοδό σας στην πλατφόρμα, θα σας ζητηθεί να εισαγάγετε τα παρακάτω στοιχεία πρόσβασης:

Όνομα χρήστη (email): quest_course_98@edivea.test

Κωδικός πρόσβασης: `quest_course_98`

Αφού εισέλθετε, μπορείτε να περιηγηθείτε στο περιεχόμενο και να δείτε τη δομή, τις δραστηριότητες και τα παραδείγματα συνεργατικών έργων.

Στη συνέχεια, απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν, εκφράζοντας ελεύθερα τις απόψεις και τις εμπειρίες σας. Δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις. Κάθε γνώμη είναι σημαντική και συμβάλλει ουσιαστικά στην κατανόηση του θέματος. Οι απαντήσεις σας παραμένουν ανώνυμες και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς.

Θα ήθελα εκ των προτέρων να σας ευχαριστήσω για τη συνεργασία και για τον χρόνο σας για τη μελέτη του υλικού και τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.

Η υπεύθυνη ερευνήτρια

Κλεάνθη Λουλούδη

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ζητείται η συμπλήρωση δημογραφικών στοιχείων

Φύλο

Άντρας

Γυναίκα

Ηλικία

22-30

31-40

41-50

>51

Χρόνια Προϋπηρεσίας

0-4

5-10

11-20

>20

Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ):

1 = Καθόλου εξοικειωμένος/η

2 = Λίγο

3 = Αρκετά

4 = Πολύ

5 = Πάρα πολύ

1 2 3 4 5

Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη:

1 = Καθόλου εξοικειωμένος/η

2 = Λίγο

3 = Αρκετά

4 = Πολύ

5 = Πάρα πολύ

1 2 3 4 5

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Πώς θεωρείτε ότι η συμμετοχή σας σε συνεργατικά έργα μέσω του eTwinning συμβάλλει στη ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών;

2. α) Πώς αντιλαμβάνεστε τη σημασία της διαπολιτισμικής διάστασης στα συνεργατικά έργα eTwinning;

β) Τι πιστεύετε ότι προσφέρει στους μαθητές και στους ίδιους τους εκπαιδευτικούς;

3. Ποιες δεξιότητες θεωρείτε ότι αναπτύσσει ένας εκπαιδευτικός μέσα από τη μελέτη και την αξιοποίηση του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού υλικού σχετικά με τα συνεργατικά έργα eTwinning; (επικοινωνιακές, παιδαγωγικές, ψηφιακές, συνεργατικές και δεξιότητες σχεδιασμού έργων) Εξηγήστε.

4. Ποιες δυσκολίες εντοπίζετε στη μελέτη ή στην εφαρμογή του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού υλικού στην πράξη; (χρόνος, τεχνολογικά ζητήματα, βαθμός εξοικείωσης με την πλατφόρμα, συνεργασία με συναδέλφους, υποστήριξη ή καθοδήγηση) Εξηγήστε.

5. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

6. Πόσο πιθανό θεωρείτε να αξιοποιήσετε το εκπαιδευτικό αυτό υλικό στο μέλλον στη διδασκαλία ή στην επαγγελματική σας ανάπτυξη; Εξηγήστε τους λόγους για τους οποίους θα το αξιοποιούσατε ή όχι.

Σας ευχαριστώ για τον χρόνο σας!

Παράρτημα Γ: « Πηγές Πολυμέσων, Λογισμικά και Εφαρμογές»

Πηγές Πολυμέσων

<https://youtu.be/gNh8F54VKcw?si=5zPg3TBLPMtyAmd3>

<https://www.youtube.com/watch?v=Fj58uA4cjrQ>

https://www.youtube.com/watch?v=VCu0qpN6yBg&ab_channel=eTwinningEurope

<https://www.etwinning.gr/etwinning/etwinning-7>

https://www.youtube.com/watch?v=VXh0C857uy4&ab_channel=EleniAndroulaki

<https://ecas.ec.europa.eu/cas/logout?service=https%3A//school-education.ec.europa.eu/en>

https://www.youtube.com/watch?v=7PC_Aiv9l0&t=79s&ab_channel=HelleniceTwinning

<https://youtu.be/SBTy-SaVanA?si=u8pSBGHLJ3fFaumU>

Λογισμικά και Εφαρμογές

<https://ezgif.com/maker>

<https://www.remove.bg/el>

<https://www.canva.com/>

<https://elevenlabs.io/app/speech-synthesis/text-to-speech>

<https://www.plotagon.com/>

<https://www.voomly.com/doodly/>

<https://padlet.com/>

<https://www.screentogif.com/>

<https://onlinepngtools.com/create-transparent-png>

<https://kdenlive.org/>